

Liikenne- ja
viestintäministeriö

Julkisen liikenteen suoritetilasto 2009

Liikenne- ja viestintäministeriön

toiminta-ajatus

Liikenne- ja viestintäministeriö edistää yhteiskunnan toimivuutta ja väestön hyvinvointia huolehtimalla siitä, että kansalaisten ja elinkeinoelämän käytössä on laadukkaat, turvalliset ja edulliset liikenne- ja viestintäyhteydet sekä alan yrityksillä kilpailukykyiset toimintamahdollisuudet.

visio

Suomi on eturivin maa liikenteen ja viestinnän laadussa, tehokkuudessa ja kansainvälisessä osaamisessa.

arvot

Rohkeus
Oikeudenmukaisuus
Yhteistyö

Julkaisun nimi

Julkisen liikenteen suoritetilasto 2009

Tekijät

Ossi Nurmi, Sami Kanninen, Tilastokeskus

Toimeksiantaja ja asettamispäivämäärä

Liikenne ja -viestintäministeriö, 15.2.2010

Julkaisusarjan nimi ja numero

**Liikenne- ja viestintäministeriön
julkaisuja 13/2011**

ISSN (verkkojulkaisu) 1795-4045

(painotuote) 1457-7488

ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-243-222-3

(painotuote) 978-952-243-223-0

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-222-3>

HARE-numero

Asiasanat

Julkinen liikenne, joukkoliikenne, liikennemuoto, liikennetyyppi, liikennesuorite, henkilösuorite, henkilökilometri, matkustajamäärä, julkisen liikenteen rahoitus, matkakustannusten korvaukset

Yhteyshenkilö

Harri Uusnäkki / LVM

Muut tiedot

Tiivistelmä

Julkisen liikenteen suoritetilastoinnin tarkoituksena on tuottaa liikennepoliittista päätöksentekoa tukevaa tietoa sekä kotimaan henkilöliikenteen tarjonnan ja kysynnän volyymeista että julkisen vallan rahoituspanosten vaikutuksesta. Tilastoinnissa on mukana kotimaan henkilöliikenteestä raideliikenne, linja-autoliikenne, taksiliikenne ja lentoliikenne. Rahoituksen osalta tarkastelu on rajattu puhtaasti liikennöinnin rahoitukseen.

Tilastoitavia suoritteita ovat liikennevälineiden ajoneuvo- ja paikkakapasiteetti, liikennepalvelujen tarjonta ajoneuvo- ja paikkakilometreinä ja liikennepalvelujen kysyntä matkustajamäärinä ja henkilökilometreinä. Julkisen liikenteen rahoituksesta on tilastoitu rahan lähteet, liikenteen suoranaisten rahoituksen kohdentaminen liikenteen tarjonnan lisäämiseen ja kustannustason alentamiseen sekä välillisen rahoituksen (matkakustannusten korvausten) kohdentuminen eri liikennetyypeille.

Vuonna 2009 julkisen liikenteen käytössä oli 18 500 (vuonna 2007: 18 100) ajoneuvoa ja 558 300 (555 100) matkustajapaikkaa. Liikenteen tarjonta oli 1,5 (1,5) mrd ajoneuvokilometriä, josta joukkoliikenteen osuus oli 47 % (47 %). Loppuosa oli tilausliikennettä. Julkisen liikenteen matkustajia oli 567 (559) miljoonaa. Julkisen liikenteen kokonaisrahoitus oli 861 (707) miljoonaa euroa, josta joukkoliikenteen osuus oli 64 % (64 %). Rahoituksesta 340 (266) miljoonaa oli suoraa liikenteen ostoihin, liikennelaitosten alijäämien kattamiseen tai yleisrahoituksen luonteisiin taksa-alennusten ostoihin kohdistuvaa rahoitusta. Välillistä erityisryhmien matkakustannusten korvauksiin tarkoitettua rahoitusta liikenne sai 521 (441) miljoonaa, josta 41 % (43 %) kohdistui joukkoliikenteeseen.

Publikationsdatum
3.3.2011

Publikation
Offentliga trafikens prestationsstatistik 2009

Författare
Ossi Nurmi, Sami Kanninen, Statistikcentralen

Tillsatt av och datum
Kommunikationsministeriet, 15.2.2010

Publikationsseriens namn och nummer

**Kommunikationsministeriets
publikationer 13/2011**

ISSN (webbpublikation) 1795-4045
(trycksak) 1457-7488
ISBN (webbpublikation) 978-952-243-222-3
(trycksak) 978-952-243-223-0
URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-222-3>
HARE-nummer

Ämnesord
Kollektivtrafik, trafikform, trafiktyp, trafikprestation, personprestation, personkilometer, passagerarmängd finansiering av den offentliga trafiken, ersättning av resekostnaderna

Kontaktperson
Harri Uusnäkki /
Kommunikationsministeriet

Rapportens språk
Finska

Övriga uppgifter

Sammandrag

Avsikten med statistikföringen av offentliga trafiken är att producera information till stöd för det trafikpolitiska beslutsfattandet om både den inhemska persontrafikens volym och utbud och om verkningarna av den offentliga sektorns investeringsinsatser. Av den inhemska persontrafiken ingår i statistikföringen spårtrafiken, busstrafiken, taxitrafiken och flygtrafiken. För finansierings del har granskandet begränsats helt och hållet till finansieringen av trafikeringen.

De prestationer som man för statistik över är trafikmedlens fordons- och platskapacitet, trafiktjänsternas utbud mätt i fordons- och platskilometer samt efterfrågan på trafiktjänster mätt i passagerarantal och personkilometer. Av offentliga trafikens finansiering har man fört statistik över pengarnas ursprung, allokeringen av den direkta finansieringen av trafiken i syfte att öka på trafikutbudet och sänka på kostnadsnivån, samt inriktningen av den indirekta finansieringen (kompensation för resekostnaderna) för olika trafiktyper.

Offentliga trafiken hade år 2009 till sitt förfrågande 18 500 (år 2007 18 100) fordon och 558 300 (555 100) passagerarplatser. Trafikutbudet var 1,5 (1,5) mrd. fordonskilometer, av vilka kollektivtrafikens andel var 47 % (47 %). Resten var abonnemangtrafik. Den offentliga trafikens passagerarantal var 567 (559) miljoner. Den sammanfatta finansieringen för den offentliga trafiken var 861 (707) miljoner euro, varav kollektivtrafikens var 64 % (64 %). Av finansiering utgjorde den finansiering som anvisades till direkt inköp av trafik, kompenserande av de kommunala trafikverkens underskott eller köp av rabatter på tariffer 340 (266) miljoner euro. Trafiken fick indirekt finansiering, som avsetts för sänkning av specialgruppernas resekostnader för ett belopp av 521 (441) miljoner, varav 41 % (43 %) anvisades för kollektivtrafiken.

Date
3.3.2011

Title of publication
Public transport performance statistics 2009

Author(s)
Ossi Nurmi, Sami Kanninen, Statistics Finland

Commissioned by, date
Ministry of Transport and Communications, 15.2.2010

Publication series and number

**Publications of the Ministry of
Transport and Communications
13/2011**

ISSN (online) 1795-4045
(printed) 1457-7488
ISBN (online) 978-952-243-222-3
(printed) 978-952-243-223-0
URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-222-3>
Reference number

Keywords

Public transport, collective transport, mode of transport, type of transport, transport performance, passenger performance, number of passengers, public transport funding, reimbursement of travel expenses

Contact person
Harri Uusnäkki / Ministry of Transport and
Communications

Language of the report
Finnish

Other information

Abstract

The purpose of these statistics is to generate data on the volumes of domestic passenger traffic supply and demand and the impact of the financial investments made by public authorities which are useful as a basis for transport policy decisions. The statistics cover domestic rail transport, buses and coaches, taxis and air transport. Funding will be discussed solely with reference to financing of transport services.

The statistics comprise the following items: vehicle and place capacity, the supply of transport services in terms of vehicle and place kilometres and demand as indicated by passenger numbers and passenger kilometres. Statistical data are provided on sources of public funding, the allocation of direct transport funding to increasing the supply of transport and reducing costs, and the distribution of indirect funding (reimbursement of travel expenses) between different types of transport.

There were 18,500 vehicles and 558,300 passenger seats in public transport in 2009 (18,100 and 555,100 respectively in 2007), the total supply being 1.5 (1.5) billion vehicle kilometres, of which 47% (47%) comprised collective services and the remainder charter services. The total number of passengers in public transport was 567 (559) million, and total funding was EUR 861 (707) million, of which collective services received 64% (64%). EUR 340 (266) million was allocated for the direct purchase of transport services, compensations of transport deficits or general funding of fare reductions, while a further EUR 521 (441) million of indirect funding was used for the reimbursement of travel expenses for special population groups, of which 41% (43%) was directed to collective transport services.

ESIPUHE

Julkisen liikenteen suoritetilasto 2009 on tehty Liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta Tilastokeskuksessa. Tilasto noudattaa pääasiallisesti samoja laadintaperiaatteita kuin "Julkisen liikenteen suoritetilasto 2007", LVM: Julkaisuja 8/2009. Vastaavat tilastot on tehty Tilastokeskuksessa myös vuosilta 2005, 2003, 2001, 1999, 1997, 1995 ja 1993 sekä esiselvitys vuodelta 1992 EP-Logistics Oy:ssä.

Suoritetilaston työryhmään ovat kuuluneet Harri Uusnäkki liikenne- ja viestintäministeriöstä, Marko Vihervuori Helsingin seudun liikenteestä, Pekka Aalto Suomen Paikallisliikenneliitosta, Anne Vierimaa Uudenmaan ELY-keskuksesta, Mikko Saavola Linja-autoliitosta, Marjo Lahtinen VR-Yhtymä Oy:sta, Pekka Rintamäki Liikennevirastosta ja Rauno Viita Tilastokeskuksesta. Tilaston ovat koonneet Ossi Nurmi ja Sami Kanninen Tilastokeskuksesta.

Tilastoinnissa ovat mukana kotimaan henkilöliikenteestä rautatie-, raitiovaunu-, metro-, linja-auto-, taksi- ja lentoliikenne. Vesiliikenteestä on mukana vain Suomenlinnan lauttaliikenne. Henkilöautoliikenne on mukana koko henkilöliikenteen markkinaosuuksia tilastoitaessa.

Tilastossa on tarkasteltu paitsi julkisen liikenteen kapasiteettia ja suoritteita myös liikenteen saamaa suoraa ja välillistä julkishallinnon rahoitusta sen tehokkuuden seuraamiseksi. Rahoituksen osalta tarkastelu on rajattu puhtaasti liikennöinnin rahoitukseen.

Helsingissä 3.3.2011

Harri Uusnäkki
tarkastaja

JULKISEN LIIKENTEEEN SUORITETILASTO 2009

SISÄLLYSLUETTELO

YHTEENVETO	1
1 HENKILÖLIIKENTEEEN MARKKINAOSUUDET	2
2 LIIKENNEMUODOT JA -TYYPIK SEKÄ JULKISEN RAHOITUKSEN LÄHTEET	5
3 MÄÄRITELMIÄ JA TILASTOITAVA LIIKENNE	7
3.1 Liikennetyypit	7
3.2 Liikennemuodot	9
3.3 Tilastoitavat suoritteet ja julkinen rahoitus	10
3.3.1 Kapasiteetti	10
3.3.2 Suoritteet	10
3.3.3 Julkinen rahoitus	11
4 TILASTON LAATIMINEN JA TARKKUUS	12
4.1 Kapasiteetti- ja suoritettiedot	12
4.1.1 Rautatieliikenne	12
4.1.2 Raitiovaunu- ja metroluikenne	12
4.1.3 Linja-autoliikenne	12
4.1.4 Taksiliikenne	14
4.1.5 Lentoliikenne	14
4.1.6 Muut tilaston tarkkuuteen vaikuttavat seikat	15
4.2 Julkisen rahoituksen tiedot	15
4.3 Suoritettilastoinnin kehittäminen	18
4.3.1 Kapasiteetti- ja suoritettiedot	18
4.3.2 Julkisen rahoituksen tiedot	20
4.3.3 Tarvittavat erillisselvitykset	20
4.3.4 Tilaston aikataulua hidastavat seikat	21
4.3.5 Tietojen alueellistaminen	21
5 JULKISEN LIIKENTEEEN SUORITTEET JA RAHOITUS	23
5.1 Kapasiteetti	23
5.2 Suoritteet	24
5.3 Julkinen rahoitus	27
5.4 ELY-keskusten joukkoliikennerrahoitus	30
5.5 Julkisen liikenteen liikevaihto	33

LIITTEET

1. SUORITETILASTO 2009
Liikennevälineiden kapasiteetti
Julkisen liikenteen suoritteet
Julkisten varojen käyttö, kohdentaminen ja lähteet
2. SUORITETILASTO 2007
Liikennevälineiden kapasiteetti
Julkisen liikenteen suoritteet
Julkisten varojen käyttö, kohdentaminen ja lähteet
3. Kuvia tilastotiedoista 2009
4. Aikasarjakuvia
5. Julkishallinnon suoran rahoituksen erittelytaulukot
6. Esite henkilöliikennesuoritteiden laskentatavoista eri tietolähteissä

YHTEENVETO

Suoritetilastoinnin tarkoituksena on tuottaa liikennepoliittista päätöksentekoa tukevaa tietoa sekä kotimaan henkilöliikenteen tarjonnan ja kysynnän volyymeista että julkisen vallan (valtio ja kunnat) rahoituksen vaikutuksesta. Tilastoinnissa ovat mukana kotimaan henkilöliikenteestä rautatie-, raitiovaunu-, metro-, linja-auto-, taksi- ja lentoliikenne. Vesiliikenteestä on mukana vain Suomenlinnan lauttaliikenne. Henkilöautoliikenne on mukana koko henkilöliikenteen markkinaosuuksia tilastoitaessa.

Tilastossa on tarkasteltu sekä joukkoliikennettä että tilausliikennettä. Liikennejärjestelmien tarkastelussa on keskitytty puhtaasti liikennöintiin, joten liikennemuotojen toimintaan liittyvät infrastruktuurikustannukset sekä erilaiset joukkoliikenteen viranomaiskustannukset on jätetty tilastoinnin ulkopuolelle.

Tilastoitavia **suoritteita** ovat

- liikennevälineiden ajoneuvo- ja paikkakapasiteetti,
- liikennepalvelujen tarjonta ajoneuvo- ja paikkakilometreinä ja
- liikennepalvelujen kysyntä matkustajamäärinä ja henkilökilometreinä.

Julkishallinnon (valtio ja kunnat) rahoituksesta on tilastoitu

- rahan lähteet,
- liikenteen suoran rahoituksen kohdentaminen liikenteen tarjonnan lisäämiseksi ja kustannustason alentamiseksi sekä
- välillisen rahoituksen kohdentuminen eri liikennetyypeille.

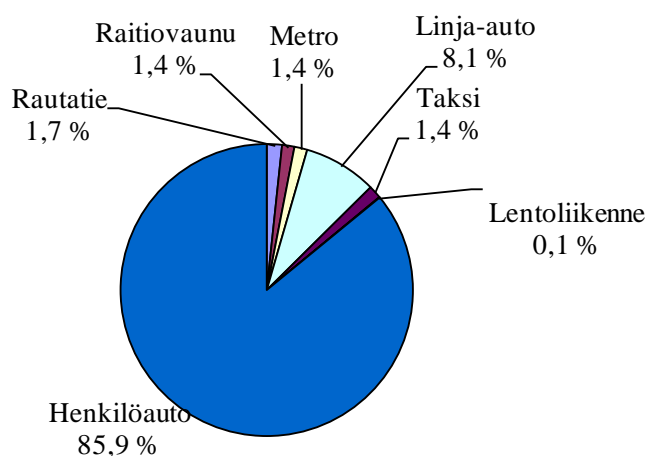
Seuraavaan taulukkoon on koottu suoritetilastoinnin keskeiset tulokset vuosina 2009 ja 2007 sekä muutosprosentit. Lisäksi on ilmoitettu joukkoliikenteen osuus julkisesta liikenteestä. Loppuosa on tilausliikennettä.

JULKISEN LIIKENTEEN SUORITETILASTO	2009		2007		Muutos-%
		Joukkoliik. osuus		Joukkoliik. osuus	
KAPASITEETTI, kpl					
Ajoneuvot	18 500	33 %	18 100	33 %	2,2 %
Istumapaikat	458 900	68 %	460 200	68 %	-0,3 %
Matkustajapaikat	558 300	74 %	555 100	73 %	0,6 %
SUORITTEET, miljoonaa					
Ajoneuvokilometrit	1 487	47 %	1 511	47 %	-1,6 %
Paikkakilometrit	46 608	83 %	46 574	82 %	0,1 %
Matkustajamäärä	567	89 %	559	89 %	1,5 %
Henkilökilometrit	11 219	83 %	11 509	82 %	-2,5 %
RAHOITUS, milj. euroa					
Suora rahoitus, ostot	301	99 %	238	99 %	26,3 %
Suora rahoitus, lipputuet	39	100 %	28	100 %	37,0 %
Matkakustannusten korvaukset	521	41 %	441	43 %	18,4 %
Yhteensä	861	64 %	707	64 %	21,8 %

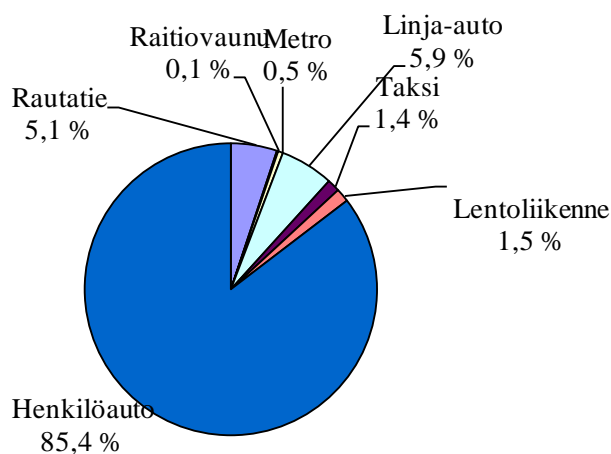
1 HENKILÖLIIKENTEN MARKKINAOSUUDET

Julkisen liikenteen suoritetilastoon kuuluvat kotimaan julkinen henkilöliikenne rautatie-, raitiovaunu-, metro-, linja-auto-, taksi- ja lentoliikenteen osalta. Vesiliikenteestä kuuluu tilastoon Suomenlinnan lautta, koska se on osa HKL:n liikennettä. Lisäksi markkinaosuustarkasteluissa on mukana myös henkilöautoliikenne, jonka matkustajamäärä perustuu henkilöliikennetutkimuksen¹ (HLT) 2004–05 tietoihin ja henkilökilometrit on arvioitu HLT:n ja Liikenneviraston tietojen keskiarvona.

Markkinaosuudet matkustajamääristä 2009:

Markkinaosuudet henkilökilometreistä 2009:

¹ Henkilöliikennetutkimus 2004–05 (www.hlt.fi) ja Henkilöliikennetutkimus 1998–99, liikenneministeriön julkaisuja 43/99.

Matkustajamäärä ja henkilökilometrit Julkisen liikenteen suoritetilaston mukaan 2009 ja 2007:

miljoonaa	Rautatie	Raitiovaunu	Metro	Linja-auto	Taksi	Lento-liikenne	SL lautta	Henkilö-auto	SUMMA	Josta julkinen liik. (%)
Matkustajaa 2009	67,6	54,9	57,3	325,9	57,6	2,3	1,5	3 455,7	4 022,8	14,1
Henkilö-km 2009	3 918,4	114,2	418,2	4 539,1	1 070,6	1 154,3	4,2	65 563,0	76 781,9	14,6
Matkustajaa 2007	66,7	52,7	56,2	319,6	59,1	2,7	1,5	3 342,2	3 900,7	14,3
Henkilö-km 2007	3 819,7	109,7	410,5	4 731,4	1 096,1	1 337,6	4,0	64 111,3	75 620,3	15,2
Muutos 2009-2007, prosenttia										
Matkustajaa	1,3	4,0	1,9	2,0	-2,4	-14,6	3,1	3,4	3,1	
Henkilö-km	2,6	4,1	1,9	-4,1	-2,3	-13,7	5,0	2,3	1,5	

Henkilöautojen suoritteista ajokilometrit perustuvat Tiehallinnon lukuihin, matkustajamäärät Henkilöliikennetutkimukseen (HLT) ja henkilökilometrit on arvioitu Tiehallinnon ja HLT:n lukujen keskiarvona. Henkilöautojen suoritteiden aikasarjan laskennassa on käytetty HLT 1998–99 ja 2004–05 tietoja, jotka on korotettu Suomen koko väkiluvulla vuositiedoiksi.

Henkilöautojen suoritteet:

miljoonaa	1997	1999	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ajo-km	36 790	39 190	40 680	41 675	42 565	43 530	44 220	44 610	45 560	45 285	45 950
Henkilö-km	52 917	55 522	57 545	58 681	59 827	61 024	62 047	62 880	64 111	64 509	65 563
Matkoja	2 835	2 946	3 039	3 085	3 132	3 182	3 234	3 289	3 342	3 399	3 456

Henkilöliikennetutkimuksessa 2004–05 selvitettiin kaiken henkilöliikenteen markkinaosuuksia, mukaan lukien kevyt liikenne. Henkilöliikennetutkimuksen tulokset on esitetty vertailun vuoksi alla. Tutkimuksen mukaan henkilöliikenteen markkinaosuudet olivat seuraavat:

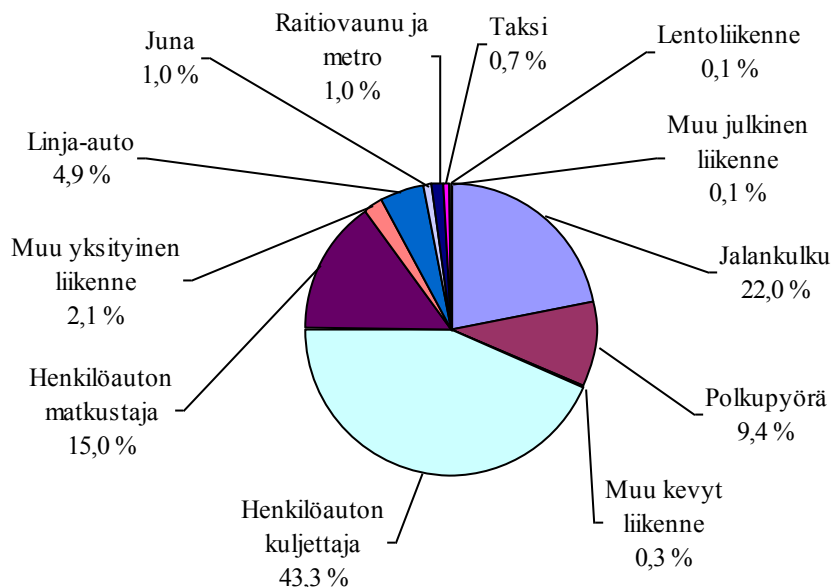
Päivittäiset matkat ja kuljetut kilometrit Henkilöliikennetutkimuksen 2004–05 mukaan:

Kulku-tapa	Jalan kulku	Polku pyörä	Muu kevyt liikenne	Henkilöauton kuljettaja	Henkilöauton matkustaja	Muu yksityinen liikenne	Linja-auto	Juna	Raitiovaunu ja metro	Taksi	Lento-liikenne	Muu julkinen liikenne	Yhteensä
matkaa /hlö/d	0,63	0,27	0,01	1,24	0,43	0,06	0,14	0,03	0,03	0,02	0,002	0,002	2,86
km /hlö/d	1,18	0,81	0,11	21,50	10,47	1,69	2,93	1,76	0,24	0,27	0,92	0,14	42,02

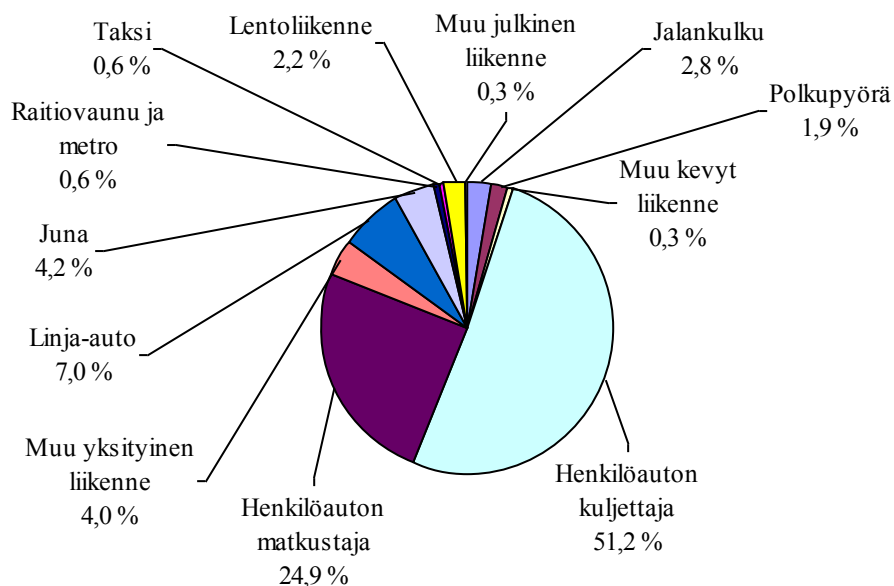
Julkisen liikenteen osuus päivittäisistä matkoista oli 0,22 matkaa/henkilö eli 7,8 prosenttia ja päivittäisestä suoritteesta 6,26 kilo-

metriä/henkilö eli 14,9 prosenttia, joka on käytännössä sama luku kuin suoritetilaston mukaan (15,2 %).

Keskimääräinen matkojen jakauma päivittäisinä matkamäärinä Henkilöliikennetutkimuksen 2004-05 mukaan:

Keskimääräinen matkojen jakauma päivittäin kuljettuina kilometreinä Henkilöliikennetutkimuksen 2004-05 mukaan:

2 LIIKENNEMUODOT JA -TYYPIT SEKÄ JULKISEN RAHOITUKSEN LÄHTEET

Liikenteen tarkoitus kuvataan liikennetyypillä ja kulkumuoto liikennemuodolla. Tällä hetkellä ajankohtaiset liikennetyypit ja -muodot on esitetty seuraavassa taulukossa. Taulukkoon on sisällytetty myös ostoliikenne. Liikenteen jaottelua on käsitelty tarkemmin kappaleissa 2.1 ja 2.2.

	LIIKENNEMUOTO				
JULKINEN LIIKENNE	Rautatie	Raitiovaunu, metro	Linja-auto	Taksi	Lento
JOUKKOLIIKENNE					
Kaukoliikenne					
- lipputuloperusteinen	Kaukoliikenne		Pikavuoroliikenne		Reittiliikenne
- ostoliikenne	Kaukoliikenteen osto				LVM:n ja kuntien lentojen ostot
Paikallisliikenne					
Liikennelaitokset, Sopimusliikenne					
Suurten kaupunkien liikenne	YTV-alueen paikallisliikenne	HKL:n liikenne	Sopimusliikenne, palveluliikenne		
Muu kaupunkiliikenne					
- lipputuloperusteinen kaupunkiliikenne			Kaupunkiliikenne, palveluliikenne		
- ostoliikenne			Kaupunkiliikenteen ja palveluliikenteen osto		
Muu joukkoliikenne					
- lipputuloperusteinen joukkoliikenne	YTV-alueen ulkopuolinen lähiliikenne		Vakiovuoroliikenne		
- ostoliikenne	Lähiliikenteen osto		Alueellisen runkoliikenteen ja paikallisen liikenteen osto	Reitti- ja palveluliikenteen osto	
TILAUSLIIKENNE					
Säännöllinen tilausliikenne			Koululaistilausajot, varusmiesten lomakuljetukset	Koululais-tilausajot	Tilauslento-liikenne
Muu tilausliikenne	Tilausliikenne		Bussimatkailu yms.	Tyypillinen taksiliikenne	Ansioletto-liikenne

Suoritetilastoinnin liikennejärjestelmien tarkastelussa on keskitytty liikennöintiin ja sen julkiseen rahoitukseen. Eri liikennemuotojen toimintaan liittyvä infrastruktuurin kehittäminen, rakentaminen ja ylläpito sekä viranomaistoimintana tapahtuva joukkoliikenteen järjestäminen on rajattu tilastointialueen ulkopuolelle. Tällaisia viranomaiskustannuksia on mm. liikennelaitoksilla ja YTV:llä.

Valtio ja kunnat ostavat liikennepalveluita, mikä lisää suoraan julkisen liikenteen tarjontaa ja alentaa hintatasoa. Yhteiskunnan maksamat eri-

tyisryhmien matkakustannusten korvaukset ovat liikenteen välillistä rahoitusta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu julkisen rahoituksen sisältöä.

	Tarjontaan vaikuttava rahoitus	Kysyntään vaikuttava rahoitus
Liikenne- ja viestintä-ministeriö	Rautatieliikenteen osto, lentoliikenteen osto	Nuorisolippujen valtionavut ja taksa-alennusten osto
ELY-keskukset	Runkoliikenteen osto, kaupunkimaisen paikallisiikenteen valtionapu	Taksa-alennusten valtionapu
Opetustoimi	Koulumatkatuki, toisen asteen oppilaitokset	Koululais- ja opiskelijaliput
Sosiaali- ja terveys-toimi		Matkakustannusten korvaukset
Puolustusministeriö	Varusmies- ja reserviläistilausajot	Varusmiesten ja reserviläisten matkakustannusten korvaukset
Työministeriö		Siviilipalvelusmiesten matkakustannusten korvaukset
Suuret kaupungit (Helsinki, Espoo+ Kauniainen, Vantaa, Tampere, Turku)	Liikennelaitosten alijäämät, sopimusliikenne	Erityisryhmien alennusliput, tariffituki ²
Muut kunnat	Liikennepalvelujen ostot, linjat tai yrityskohtaisen alijäämän kattaminen	Sosiaaliset alennukset, taksa-alennusten osto

Julkisesta rahoituksesta tilastoidaan rahan lähteet, rahoituksen kohdentaminen ja jos mahdollista, myös rahoituksella aikaansaadut suoritteet. Julkisella rahoituksella aikaansaadut suorittemäärät ovat osittain epätarkkoja, koska niitä ei ole kaikilta osin mahdollista erottaa kokonaisuoritteesta.

² Tariffitukea on usein vaikeaa luokitella kysyntään tai tarjontaan vaikuttavaan rahoitukseen, koska sillä samanaikaisesti katetaan liikennelaitosten alijäämiä ja alennetaan lippujen hintoja.

3 MÄÄRITELMIÄ JA TILASTOITAVA LIIKENNE

Suoritetilastoinnissa julkista liikennettä tarkastellaan ensisijaisesti liikenteen tarkoituksen ja toissijaisesti kulkumuodon perusteella. Liikenteen tarkoitusta kuvataan liikennetyypillä ja kulkumuotoa liikennemuodolla. Julkista liikennettä tarkastellaan lisäksi jaettuna lipputuloperusteeseen ja ostoliikenteeseen. Seuraavassa tarkastellaan tilastossa käytettyä luokittelua.

Kotimaan liikenteeksi on luettu myös rautateiden Venäjän liikenteen Suomen puoleinen osuus ja ulkomaan linja-automatkoilu kokonaisuudessaan eli kotimaassa plus ulkomailla suoritettavat osuudet, koska näiden jakaumasta ei ole tietoa.

3.1 Liikennetyypit

Tilastoinnin luokittelu lähtee liikenteen tarkoituksesta ja kulkumuodosta (liikenneväline). Joukkoliikenteen liikennetyypit voivat sisältää sekä linja- että ostoliikennettä. Seuraavassa on kuvattu tällä hetkellä käytössä olevia liikennetyyppejä ja näiden alalajeja.

Kaukoliikenne palvelee etenkin taajamien välistä liikennettä. Tyypillinen matkan pituus on yli 50 km.

- * **Lipputuloperusteisen kaukoliikenteen** tarjonta on liikennöitsijän suunnittelemaa linjaliikennettä. Toiminta tapahtuu liikennöitsijän taloudellisella riskillä.

- * **Valtion ostoliikenne** ostetaan nettoperiaatteella, jossa lipputuloriski säilyy liikennöitsijällä.

Paikallisliikenteellä tarkoitetaan kunnan tai talousalueen sisäistä liikennettä. Ajoneuvon reitti voi kulkea useiden kuntien ja talousalueiden kautta. Matkustajien tekemät matkat ovat yleensä lyhyitä.

- * **Suurten kaupunkien liikenne** kattaa Pääkaupunkiseudun (Helsinki, Vantaa, Espoo ja Kauniainen) lisäksi Tampereen ja Turun liikenteen. Liikenne on sopimusliikennettä, joka toteutetaan ostosopimuksin. Liikenne toimii täysin tai suurelta osin tilaajan taloudellisella vastuulla sekä tilaajan määrittelemällä tarjonnalla. Liikennöitsijä saa tilaajalta lipputuloista riippumattoman sopimuskorvauksen, joka kattaa koko liikennöinnin ja tilaaja saa lipputulot. Tällaista liikennettä voidaan kutsua myös bruttoperiaatteella tapahtuvaksi ostoliikenteeksi.

- * **Muu kaupunkiliikenne** on joko lipputuloperusteista linjaliikennettä tai ostoliikennettä, joka palvelee ensisijaisesti taajaman sisäistä liikennetarvetta. Liikenteessä noudatetaan tiheää vuoroja pysäkkiväliä. Se on joko nettoperiaatteella hankittua ostoliikennettä tai lipputuloperusteista linjaliikennettä. Tarjonta on liikennöitsijän suunnittelemaa ja lipputuloriski on liikennöitsijällä.

* **Muu joukkoliikenne** on vakiovuoroliikennettä, joka sopii reitinsä ja pysäkkivälinsä puolesta lyhyiden matkojen tekoon. Se huolehtii etenkin haja-asutusalueiden liikennetarpeesta. Liikenne on joko liikennöitsijän suunnittelemaa lipputuloperusteista linjaliikennettä tai kunnan tai ELY-keskuksen suunnittelemaa nettoperiaatteella hankittua ostoliikennettä. Lipputuloriski säilyy liikennöitsijällä.

Tunnuslukujen jako liikennetyyppien muu kaupunkiliikenne ja muu joukkoliikenne tapahtuu seuraavasti. Kapasiteettien osalta Linja-autoliitto (LAL) ilmoittaa tiedot liikennetyypeittäin, bussimäärän laskentaperiaatteena liikennetyypin kokonaissuorite per bussia kohti toteutuva keskimääräinen suorite. Sen jälkeen LAL arvioi bussien paikkamäärän liikennetyypillä käytettävän tyyppillisen kaluston avulla. Suoritteen osalta ollaan riippuvaisia liikennöitsijöiden Tilastokeskuksen laatimaan linja-autojen tilinpäätöstilastoon ilmoittamasta suoritteiden jakaumasta.

Rahoituksessa ELY-keskusten ylläpitämän Seitti-aineiston tiedoista on ensin poimittu suurten kaupunkien liikenne, joka käsittää Helsingin, Espoon, Kauniaisen, Vantaan, Tampereen ja Turun. Lopun rahoituksen jako muun kaupunkiliikenteen ja muun joukkoliikenteen tapahtuu siten, että lupaviranomaiskaupunkien (Asetus luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15.7.1994/666) liikenne on muuta kaupunkiliikennettä ja jäljelle jäävien kuntien liikenne on muuta joukkoliikennettä. Kaikki julkisista rahoitusta kuvaavat luvut on esitetty nettomääräisinä. Suurten kaupunkien sopimusliikenteen ja ELY-keskusten runkoliikenteen ostojen osalta lipputulot on vähennetty julkisesta rahoituksesta.

Palveluliikenne on kaikille avointa joukkoliikennettä, joka on suunniteltu erityisesti vanhempien ja toimintaesteisten henkilöiden tarpeiden mukaan. Tarpeet on otettu huomioon kalustossa, kuljettajan ominaisuuksissa ja koulutuksessa, aikataulussa, ajorytmissä ja reitissä. Reitiltä poikkeaminen on tarvittaessa mahdollista. Korkeatasoiset palvelut helpottavat joukkoliikenteen käyttöä myös muiden matkustajien kannalta. Suurten kaupunkien osalta palveluliikenne sisältyy jo valmiiksi suoritteisiin. Muu palveluliikenne on sisällytetty suoritteiden osalta liikennetyypin muu kaupunkiliikenne. Koska palveluliikenteen osuus kokonaissuoritteesta on alle prosentti ja Seitti-aineiston perusteella suurin osa palveluliikennettä tarjoavista kunnista on kaupunkimaisia, niin laskentatapa ei aiheuta juurikaan epätarkkuutta. Rahoituksen osalta Seitti-aineisto mahdollistaa palveluliikenteen jaottelun liikennetyypeille. Läänen ostaman palveluliikenteen suoritteet ja rahoitus on lisäksi esitetty erikseen kohdassa 5.4.

Tilausliikennettä suoritetaan vain tilauksesta ja tilaajan määräämällä tavalla. Matkustusoikeus on yleensä vain tilaussopimuksen mukaisilla henkilöryhmillä.

* **Säännöllisen tilausliikenteen** reitti ja aikataulu on säännöllinen, liikennöinti perustuu yleensä sopimukseen ja jatkuu pit-

kätköjä aikoja. Esimerkkeinä ryhmään kuuluvasta liikenteestä ovat koululaistilausajot ja varusmiesten lomakuljetukset.

* **Muun tilausliikenteen** reitti ja aikataulu ovat sopimuksen varaisia ja liikennöinti on kertaluontoista tai tilausajot ajetaan lyhyehkön ajan sisällä. Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi bussimatkailu ja tyypillinen taksitoiminta.

3.2 Liikennemuodot

Julkisen liikenteen suoritetilastoinnin piiriin kuuluvat rautatie-, raitiovaunu-, metro-, linja-auto-, taksi- ja lentoliikenne. Ulkopuolelle rajataan vesiliikenne, henkilöautoliikenne sekä yksityiset henkilökuljetukset, joista on omat tilastonsa. Poikkeuksena rajauksesta on Suomenlinnan lauttaliikenne, joka on mukana osana Helsingin joukkoliikennejärjestelmää.

Liikennemuodot noudattavat Suomessa voimassa olevaa toimialaluokistusta (2008), joka perustuu EU:n NACE-toimialaluokitukseen. Toimialaluokitus on esitetty seuraavassa taulukossa.

JULKINEN LIIKENNE	Rautatie	Raitiovaunu ja metro	Linja-auto	Taksi	Lento
JOUKKOLIIKENNE					
Kaukoliikenne	49100 Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne		49391 Säännöllinen linja-autojen kaukoliikenne		51101 Säännöll. lentoliikenne
Suurten kaupunkien liikenne	49310 Paikallisliikenne	49310 Paikallisliikenne	49310 Paikallisliikenne		
Muu kaupunkiliikenne			49310 Paikallisliikenne		
Muu joukkoliikenne	49310 Paikallisliikenne		49310 Paikallisliikenne 49391 Säännöllinen linja-autojen kaukoliikenne	49320 Taksiliikenne	
TILAUSLIIKENNE					
Säännöllinen tilausliikenne			49392 Linja-autojen tilausliikenne	49320 Taksiliikenne	51102 Tilauslentoliikenne
Muu tilausliikenne			49392 Linja-autojen tilausliikenne	49320 Taksiliikenne	51102 Tilauslentoliikenne

Julkisen liikenteen suoritetilaston ja EU-käytännön välillä on tavallista taksiliikennettä koskeva luokitteluero. Suomessa katsotaan tyypillinen taksiliikenne tilausliikenteeksi kun taas lähinnä vain taksikalustolla ajettava, linja-autoliikenteen ehdoilla ja lipputuotteilla toimiva taksiliikenne joukkoliikenteeksi. EU sen sijaan luokittelee kaiken taksiliikenteen osaksi joukkoliikennettä. Siten taksien osalta saman toimialaluokituksen piiriin kuuluu sekä joukko- että tilausliikennettä.

3.3 Tilastoitavat suoritteet ja julkinen rahoitus

3.3.1 Kapasiteetti

Kapasiteetti määritetään kalenterivuoden lopun tilanteesta. Kapasiteettitiedot kerätään **liikennemuodoittain** kuvaamaan kotimaan julkisessa liikenteessä käytettävissä olevaa **ajoneuvomäärää** ja sen **henkilökuljetuskykyä**. Paikkakapasiteettina käytetään istumapaikkoja sekä kokonaispaikkamäärää. Rautateillä on myös makuupaikkoja, jotka tässä tilastossa sisältyvät istumapaikkoihin.

Rautatie-, metro- ja raitiovaunuliikenteen **ajoneuvokapasiteettina** ilmoitetaan henkilövaunut, linja-auto- ja taksiliikenteelle autot ja lentoliikenteelle rekisteröidyt koneet kotimaan käytön suhteessa. Pienten lentoyhtiöiden osalta tällaista jakoa ei aina voida tehdä, jolloin joudutaan käyttämään yhtiön koko konekapasiteettia. **Paikkakapasiteettia** kuvaamassa ovat istumapaikat sekä rautatie-, raitiovaunu-, metro- ja linja-autoliikenteen osalta myös kaikki paikat, joka sisältää myös mahdolliset seisomapaikat (rautateiden makuupaikat katsotaan istumapaikoiksi).

3.3.2 Suoritteet

Suoritetietoina tilastossa käytetään liikenteen kysyntää ja tarjontaa.

Kysyntänä tilastoidaan toteutuneet joukkoliikennevälineeseen nousseet matkustajat ja vastaavat henkilökilometrit.

Tarjonta tilastoidaan kokonaistarjontana liikennetyypeittäin. **Ajoneuvokilometreinä** ilmoitetaan rautatieliikenteestä vaunukilometrit, raitiovaunu-, metro- ja linja-autoliikenteestä linjakilometrit (linja-autoille lisäksi tilausliikenteen kilometrit), taksiliikenteelle ammattiajon ajokilometrit ja lentoliikenteelle reittikilometrit. **Paikkakilometrejä** kuvaamassa ovat istumapaikka- ja paikkakilometrit, johon sisältyvät kaikki paikat eli myös mahdolliset seisomapaikat (rautateiden makuupaikat katsotaan tilastossa istumapaikoiksi).

Tarjonnan käyttöastetta kuvaa kaksi mittaria. Istumapaikkatarjonnan käyttöaste on maksettujen henkilökilometrien ja tarjottujen istumapaikkakilometrien suhde. Lisäksi lasketaan koko tarjonnan käyttöaste maksettujen henkilökilometrien ja tarjottujen paikkakilometrien suhteena.

3.3.3 Julkinen rahoitus

Kaikki rahoitusluvut ovat arvonlisäverottomia.

Julkista rahoitusta julkiselle liikenteelle antavat valtion eri ministeriöt ja kunnat. Liikenteen suoraan rahoitukseen on tilastossa sisällytetty:

- valtion ja kuntien liikennepalvelujen ostot,
- sopimusliikenteen alijäämien korvaukset ja
- taksa-alennusten ostot eli lippurahoitus.

Tämän lisäksi liikenne saa myös välillistä julkista rahoitusta erityisryhmien matkakustannusten korvausten muodossa. Rahoitusluvut on esitetty nettomääräisinä, eli jos julkinen taho saa lipputulot (esim. sopimusliikenteessä), ne on vähennetty julkisesta bruttorahoituksesta alijäämää laskettaessa.

Kokonaiskuvan saaminen julkisen rahoituksen vaikutuksista edellyttää useampaa näkökulmaa rahoitukseen. Näitä on kuvattu seuraavassa.

RAHOITUKSEN NÄKÖKULMA	KUVAAMISALUE
Rahoituksen kohdistuminen eri liikennetyypeille ja -muodoille	Rahoituksen merkitys julkisen liikenteen kannattavuudelle
Rahoituksen lähteet	Eri rahoittajien osuus julkisen liikenteen kokonaisrahoituksesta
Rahoituksen kohdistaminen	Liikennepoliittiset ja muut tavoitteet
Rahoituksella aikaansaadut suoritteet	Rahoituksen tehokkuus

Julkisen liikenteen rahoitus voidaan tarkoituksensa mukaan jakaa seuraaviin luokkiin:

Tarjontaa lisäävää julkista rahoitusta ovat liikenteen ostot, valtionavut sekä liikennelaitosten alijäämien korvaukset. Rahoituksella aikaansaatua lisätarjontaa voidaan tunnistaa lähinnä liikenteen ostojen osalta.

Kysyntää lisäävää julkista rahoitusta ovat erilaiset erityisryhmien matkakustannusten korvaukset sekä taksa-alennusten ostot. Rahoitus näkyy liikennöitsijälle matkalipputuottoina. Useimmiten voidaan selvittää rahoituksella aikaansaatu matkojen määrä. Tariffitukea on käsitelty tässä yhteydessä kysynnän puolella, mutta rajanveto tarjontaan tai kysyntään vaikuttavaan rahoitukseen on usein vaikeaa.

Julkisella rahoituksella aikaansaatuja suoritteita on tilastoitu vain osin. Kappaleessa 4.3 esitetyt luvut ovat suuntaa-antavia.

4 TILASTON LAATIMINEN JA TARKKUUS

4.1 Kapasiteetti- ja suoritetiedot

Julkisen liikenteen suoritetilaston perustiedot hankitaan lähteistä, jotka tilastoivat ainakin osaa suoritteista. Jotkin tarvittavista lisätiedoista perustuvat erityisselvityksiin. Eri liikennemuotojen osalta tilannetta on esitelty seuraavassa.

4.1.1 Rautatieliikenne

Rautatieliikenteen tilastot saadaan VR-Yhtymä Oy:ltä valmiiksi tilastoituna. YTV-alueella henkilökilometrit lasketaan kertomalla VR:n ilmoittamat matkustajamäärät lippulajitutumuksen mukaisella YTV-alueen junaliikenteen keskimatkan pituudella. Vaunukilometreihin ei sisälly siirto- eikä huoltoajo lukuun ottamatta joitakin lyhyitä vaunujen siirtoja. Rautateiden lähiliikenteessä tilastoidaan toteutuneet joukkoliikennevälineeseen nousseet matkustajat ja vastaavat henkilökilometrit. Kaukoliikenteessä matkustajien lukumäärät saadaan myydyistä lipuista, joten pienet lapset, vapaalippulaiset ja eräät kansainvälisillä lipuilla (esim. Interrail) tehtävät matkat jäävät ulkopuolelle.

Matkojen lukumäärää laskettaessa on huomattava, että junan vaihdon sisältävä matka kaukojunaliikenteessä lasketaan yhdeksi matkaksi. Vaihdoollisia matkoja arvioidaan olevan 10–15 prosenttia.

4.1.2 Raitiovaunu- ja metroliiikenne

Raitiovaunu- ja metroliiikennettä on vain Helsingin kaupungin liikennelaitoksella (HKL). Tiedot saadaan Helsingin seudun liikenteeltä (HSL). Raitiovaunujen suoritetiedot perustuvat otostietoihin ja metron suoritetiedot perustuvat automaattisista laskureista kerättyihin tietoihin. Tilastoidaan toteutuneet joukkoliikennevälineeseen nousseet matkustajat ja vastaavat henkilökilometrit. Joukkoliikennevälineeseen nousseiden matkustajien määrät ovat vaihtojen määrän verran suurempia, kuin matkoja tehneiden henkilöiden määrät (eli yhdestä matkustaneesta henkilöstä tulee tilastoon kaksi matkustajaa, jos matka sisältää yhden vaihdon). Tämä ei kuitenkaan vaikuta tilastoinnin tarkkuuteen. Paikkakilometrit perustuvat HSL:n suunnitteluohjeen mukaisiin paikkamäärämitoituksiin.

4.1.3 Linja-autoliikenne

Bussiyritysten linja- ja tilausliikenteen kapasiteettitiedot, ajoneuvokilometrit ja matkustajamäärät saadaan Linja-autoliitolta (LAL) ja siihen kuulumattomien yritysten osalta Tilastokeskuksen Linja-autojen tilinpäätöstilastosta. Vuosien 2001, 1999 ja 1997 tilastoissa on käytetty suoraan LAL:n lukuja, jotka perustuvat myös tilinpäätöstilastoon ja ne on korotettu LAL:n koko jäsenistön tasolle bussimäärän perusteella. Ongelmaksi on muodostunut se, että erityisesti tilausliikenteeseen on tullut vuosi vuodelta lisää pieniä yrityksiä, jotka eivät kuulu LAL:oon ja ovat

siten jääneet tilastoinnin ulkopuolelle. Tämän takia on vuodesta 2002 alkaen ryhdytty täydentämään LAL:n lukuja tilinpäätöstilaston luvuilla. Tilinpäätöstilastoon vastanneiden LAL:oon kuulumattomien yritysten tiedot on ensin korotettu veroaineistosta saatavien liikevaihtotietojen perusteella vastaamaan kaikkia LAL:oon kuulumattomia yrityksiä ja sitten lisätty tilaston kapasiteetteihin, suoritteisiin ja liikevaihtoon (rahoitustietojen osalta vastaavaa korotusmenettelyä ei tarvita, koska kokonaistiedot saadaan muuta kautta).

Valtaosa suurten kaupunkien bussiyrityksiltä ostamasta sopimusliikenteestä (Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan, Turun ja Tampereen sisäisen liikenne sekä pääkaupunkiseudun seutuliikenne) sisältyy myös Linja-autoliiton tilastoon ja päällekkäisyys on poistettu käyttämällä sopimusliikenteen osalta vain liikenteen ostajilta (HSL sekä Turku ja Tampere) saatuja tilastotietoja.

Linja-autoliiton (LAL) toimittamiin ajokilometreihin ei sisälly siirto- ja huoltoajoa. LAL:n tilastotiedot koskevat linja-autoliiton jäsenyrityksiä ja ovat niiltä osin tarkkoja. LAL:oon kuuluvat lähes kaikki suuret yhtiömuotoiset yritykset ja tietojen kattavuus linja-automäärän suhteen on yli 90 %. Henkilökilometrit on laskettu keskimatkatutkimuksen "Linja-autoliikenteen keskimatkan pituus"³ pohjalta. Vuonna 2006 Matkahuollon tietojen perusteella tehdyn selvityksen perusteella, näyttää siltä että ainakin liikennetyypin muu joukkoliikenne osalta mainitun keskimatkatutkimuksen tiedot näyttävät edelleen pitävän paikkansa. Muut liikennetyypit kannattaa tarkistaa Matkahuollon kautta ennen uuden laajemman tutkimuksen suorittamista.

Henkilökilometrisuoritteiden tarkkuuteen lipputuloperusteisessa liikenteessä vaikuttaa oleellisesti laskennan taustalla oleva keskimatkatutkimus. Suurten kaupunkien liikenteessä laskentoja on niin usein, että virhe suoritteissa on varsin pieni.

Seutuliikenteen suoritettuja kerättiin suoraan ELY-keskuksilta ja ne näkyvät tilastossa osana kokonaissuoritteita sekä erillisinä seutuliikennettä kuvaavissa taulukoissa.

Linja-autoliikenteessä tilastoidaan toteutuneet joukkoliikennevälineeseen nousseet matkustajat ja vastaavat henkilökilometrit. Joukkoliikennevälineeseen nousseiden matkustajien määrät ovat vaihtojen määrän verran suurempia, kuin matkoja tehneiden henkilöiden määrät (eli yhdestä matkustaneesta henkilöstä tulee tilastoon kaksi matkustajaa, jos matka sisältää yhden vaihdon). Tämä ei kuitenkaan vaikuta tilastoinnin tarkkuuteen.

³ Linja-autoliikenteen keskimatkan pituus, liikenneministeriön julkaisuja 37/94

4.1.4 Taksiliikenne

Taksiliikenteen ajoneuvokapasiteetti perustuu vuosien 2007 ja 2009 osalta ELY-keskusten ilmoittamiin taksilupien kokonaismääriin. Tätä vanhemmat tiedot perustuvat Taksiliiton ilmoittamiin ajoneuvomääriin.

Taksien ajokilometrit vuosilta 2007-2009 perustuvat taksiluvanhaltijoiden ELY-keskuksille ilmoittamiin ammattiajokilometreihin. Aiemmissa tilastoissa tiedot perustuivat Taksiliitolta saatuihin karkeisiin arvioihin. Aikasarjojen vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi vuosien 1997-2006 taksisuoritteet on päivitetty vuoden 2007 suoritteiden pohjalta, käyttäen edellisessä suoritetilastossa olleita taksisuoritteiden indeksilukuja (1997=100).

Taksien kokonaisajokilometreistä vähennetään huolto- ja siirtoaajon osuus ja saadaan tuottavat ajokilometrit (tai ammattiajokilometrit). Taksien liikennetyypeille muu joukkoliikenne ja säännöllinen tilausliikenne kohdistuva suorite on arvioitu ajokilometrien muutoksen, opetustoimen peruskoulujen kuljetuskustannusten muutoksen ja taksien taksan muutoksen avulla. Laskennan perusvuosi on 1995, jolloin tehtiin taksiliikenteen suoritetutkimus. Sitten taksien kokonaisajosuoritteesta vähennetään edellä mainitut liikennetyypit ja saadaan taksien muu (eli ”tavallinen”) tilausliikenne. Ajokilometreistä saadaan paikkakilometrit kertomalla yhden taksin keskimääräisellä matkustajapaikkamäärällä. Taksiliikenteen suoritetutkimuksesta 1995 käytetään seuraavia tietoja:

- liikennetyypeittaiset ajokilometrit vuonna 1995,
- huolto- ja siirtoaajon osuus (%),
- kyydin keskimatka (km),
- keskimääräinen matkustajamäärä (matkustajaa/kyyti),
- henkilösuorite / kyyti (henkilö-km/kyyti).

4.1.5 Lentoliikenne

Lentokoneiden paikkamäärät vaihtelevat käytettävästä luokkajaosta ja muista tekijöistä riippuen. Lentokoneen paikkakapasiteetiksi on valittu nimelliskapasiteetti, joka saattaa poiketa liikenteessä olevan koneen todellisesta kapasiteetista. Tästä huolimatta lentoliikenteen paikkatarjonta tilastoidaan toteutuneen tarjonnan perusteella. Finnair käyttää samoja koneita kotimaan ja ulkomaan liikenteessä. Kotimaan liikenteen osuus kapasiteetista on laskennallinen.

Lentoliikenteen suoritetiedot on saatu Ilmailulaitoksen Lentoliikennetilastosta ja sitä täydentävistä taulukoista. Lentoliikenteen aikasarjaan sisältyvät kaikki merkittävät kotimaan liikennettä lentäneet lentoyhtiöt. Kotimaan tilausliikennettä ei erikseen tilastoida ja se on esitetty osana tavallista lentoliikennettä. Yleisilmailu, joka koostuu pääasiassa lentoharrastuksesta, ei sisälly tilastoon ja lentotaksiliikenteen osalta on käytetty Ilmailulaitoksen arviota. Lentotaksiliikenteen matkustajamäärä on hyvin pieni, joten muita suoritteita ei ole tilastoon arvioitu.

Lentoliikenteessä matkustaja pysyy yhtenä matkustajana niin kauan kuin reittinumero on sama. Reittinumero on sama koko matkan välilaskut mukaan luettuna. Sen sijaan koneen vaihdot, joilla kummallekin lennolle tulee oma lippunsa, aiheuttavat matkustajan kirjautumisen kahtena matkustajana. Tällöin on useimmiten kyse ainakin toisen lennon osalta ulkomaan liikenteestä.

Vapaaliput tms. eivät ole mukana lentoliikenteen tilastoissa. Finnairin mukaan vapaalipuksi katsotaan lippu, joka on hinnaltaan enintään 24 % tavallisesta lipusta. Sylilapsista (ei omaa paikkaa) menee noin 10 % normaali hinnasta, joten he eivät kirjaudu matkustajatilastoihin.

Lentoliikenteessä henkilökilometrisuorite on nykyisten tilastointitapojen perusteella varsin tarkka.

4.1.6 Muut tilaston tarkkuuteen vaikuttavat seikat

Ostoliikenteen ja julkisella rahoituksella aikaansaaduista suoritteista ei saada kaikkia määrätietoja, mutta se ei vaikuta kokonaissuoritteiden tarkkuuteen.

Tilastossa tapahtuu useimpina vuosina jonkin lähtötiedon päivittämistä, jonka takia edellisessä painetussa tilastossa olevat luvut eivät kaikilta osin pidä enää paikkaansa.

4.2 Julkisen rahoituksen tiedot

Seuraavassa taulukossa on kuvattu tämän hetkistä julkisen liikenteen rahoitusta koskevan tiedon saantia.

Rahoittaja	Tarjontaan vaikuttava rahoitus	Kysyntään vaikuttava rahoitus
Liikenne- ja viestintäministeriö	LVM:n tilastot	
Liikennevirasto	Liikenneviraston tilastot	
ELY-keskukset	ELYjen tilastot	ELYjen tilastot
Opetustoimi	Kuntien tilastot, erillisselvitykset	Kelan tilastot
Sosiaali- ja terveystoimi	Kuntien tilastot, erillisselvitykset	Kelan tilastot
Puolustusministeriö	Pääesikunnan tilastot	Pääesikunnan tilastot
Työministeriö		Työministeriön tilastot
Suuret kaupungit	HSL, Tampereen joukkoliikenne, Turun joukkoliikennelautakunta	HKL, HSL, Tampereen joukkoliikenne, Turun joukkoliikennelautakunta
Muut kunnat	Kuntien tilastot, erillisselvitykset	Erillisselvitykset

Liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) rahoitustiedot juna- ja lentoliikenteen ostoista on saatu ministeriöstä. **Liikennevirasto** kerää **ELY-**

keskuksilta tiedot runkoliikenteen ostoista ja paikallis-, kaupunki-, seutu-, työmatkaliikenteen valtionavusta.

Kuntien ostaman joukkoliikenteen rahoitus on määritelty vuosina 1995–2001 Tilastokeskuksen tuottaman kuntien talous- ja toimintatilaston luvuista ja vuodesta 2003 alkaen Seitti-aineistosta. Kunnat eivät rahoita takseilla tapahtuvaa runkoliikennettä, joten kuntien ostot kohdistuvat pelkästään linja-autoliikenteeseen. Kuntien matkakustannusten korvauksien osalta on jouduttu vuosina 1995–2001 käyttämään rahojen jakamisessa liikennetyypeille ja -muodoille vuoden 1995 erillisselvityksen⁴ mukaisia jakaumia, eli jakaumat ovat vuosille 1997–2001 osittain arvionvaraisia. Vuoden 2001 tilastossa on käytetty vuodelta 2000 erillisselvityksellä⁵ saatuja kuntien sosiaali- ja terveystoimen matkakustannusten korvauksia. Sosiaali- ja terveystoimen kuljetuskustannukset vuosille 1999 ja 1997 on interpoloitu vuoden 1995 erillisselvityksen ja 2001 tilaston luvuista olettamalla, että rahoituksen kasvu vuosien 1995 ja 2001 välillä on ollut suoraviivaista. Opetustoimen matkakustannusten korvaukset on saatu aiempiin tilastoihin (2001 ja vanhemmat) vuosittain. Muiden kuntasektorien kuin opetus-, sosiaali- ja terveystoimen kuljetuskustannuksina on aiemmissa tilastoissa (2001 ja vanhemmat) käytetty vuonna 1995 erillisselvityksellä tutkittuja kuljetuskustannuksia, josta seuraava virhe on pieni, koska muiden kuntasektorien matkakustannusten korvaukset ovat hyvin pieniä edellä mainittuihin verrattuna. Kuntien matkakustannusten korvaukset jakautuvat kaikille liikennemuodoille ja -tyypeille kaukoliikennettä lukuun ottamatta.

Valtionavut paikallisliikenteen ja palveluliikenteen ostamiseksi on käsitelty ostoina. Valtio maksaa lipputukia kaupunki-, seutu- ja työmatkalippuihin. Valtion osuus edellä mainituista on korkeintaan puolet ja kunnat maksavat loput. Kaikkien valtion lipputukien kohdistaminen liikennetyypeille on tehty arvionvaraisesti vuosille 1997–2001, jolloin on käytetty laskentatapaa: muulle joukkoliikenteelle saman verran kuin kunnille ja loput muulle kaupunkiliikenteelle. Valtio maksaa lipputukia korkeintaan yhtä paljon kuin kunta maksaa, mutta kunta saattaa maksaa lipputukia myös ilman valtionapua. Liikennetyyppi- ja -muotojen jaotus on tehty kuntatyyppien avulla käyttäen tietolähteenä kuntien talous- ja toimintatilastoa (tehtäväluokka joukkoliikenne eli 630) vuosille 1997–2001 ja Seitti-aineistoja vuodesta 2003 eteenpäin. Seitti-aineisto on myös näiltä osin ollut hieinan puutteellinen ja tämän takia liikennetyyppi- ja -muotojen jako on osittain arvionvarainen. Näiden puutteiden vaikutus on kuitenkin pieni. Jos valtion ostojen ja lipputukien osalta Seitti-aineistossa on ollut erilainen luku kuin liikenne- ja viestintäministeriön toimittama luku, on käytetty ministeriön lukua; paitsi palveluliikenteen ostot on katsottu Seitti-aineistosta.

Rahoitus on jaettu liikennetyypeille seuraavasti: ensin on otettu suurten kaupunkien liikenne, joka käsittää Helsingin, Espoon, Kauniaisen, Vantaan, Tampereen ja Turun. Lopun rahoituksen jako muun kaupunkiliikenteen ja muun joukkoliikenteen tapahtuu siten, että lupaviranomais-

⁴ Kuntien henkilökuljetuskustannukset, liikenneministeriön julkaisuja 40/97

⁵ Liikennepalvelut 2001, Liikenne- ja viestintäministeriön raportti 3.6.2001

kaupunkien (Asetus luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15.7.1994/666), pois lukien liikennetyypin suurten kaupunkien liikenne, liikenne on muuta kaupunkiliikennettä ja jäljelle jäävien kuntien liikenne on muuta joukkoliikennettä.

Seitti-aineiston tietoja on käytettävissä vuodesta 2003 alkaen, joten tilaston aikasarjoissa on erilaisesta laskentatavasta johtuva katkos vuosien 2001 ja 2003 välillä. Aikasarjaa on yhdenmukaistettu käyttämällä vanhempien vuosien (1995–2001) lukuihin samaa julkisen liikenteen osuutta kokonaiskorvauksista kuin vuonna 2003 Seitti-aineiston mukaan oli. Vuoden 1995 erillisselvityksen mukaan julkisen liikenteen osuus kokonaiskorvauksista oli pienempi kuin Seitti-aineiston mukaan vuosina 2003 ja 2005 oli, joten tässä tilastossa esitetyt luvut eroavat paljon vuoden 2003 tilaston (LVM julkaisuja 8/2005) luvuista.

Vuoden 2009 osalta vain 32% kunnista oli päivittänyt tietonsa matkakustannusten korvauksista Seitti-aineistoon joulukuuhun 2010 mennessä. Tiedot olivat saatavilla Uudenmaan, Itä-Uudenmaan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson, Keski-Suomen ja Lapin maakunnista. Pohjois-Pohjanmaan maakunnasta saatiin tietoja vuodelta 2008, joita käytettiin sellaisenaan. Muiden maakuntien tuoreimmat tiedot ovat vuodelta 2007. Puuttuvat vuoden 2009 tiedot on korvattu vuoden 2007 tiedoilla, joita on korotettu korotuskertoimella. Oletus on, että puuttuvien kuntien kustannuskehitys vuodesta 2007 vuoteen 2009 on ollut sama kuin niissä kunnissa, joille tunnetaan sekä vuoden 2007, että vuoden 2009 tieto. Korotuskertoimen laskennassa ei ole huomioitu suurten kaupunkien ja HSL-alueen kuntien kustannuskehitystä, minkä on oletettu poikkeavan huomattavasti muun maan kehityksestä.

Jos jollekin kunnalle ei ole saatavilla tietoja miltään vuodelta, on etsitty asukastiheyden perusteella mahdollisimman samankaltainen kunta, jonka tiedoilla puuttuvan kunnan tiedot on korvattu. Tällaisia kuntia oli vain 5 kappaletta ja ne ovat varsin pieniä kuntia.

Myös vuoden 2007 matkakustannusten korvaukset on päivitetty tätä tilastoa varten. Vuoden 2007 tiedot ovat varsin kattavat ja vain 5% kunnista on jouduttu täydentämään muiden vuosien tiedoilla. Aineiston tietojen käytössä on myös se ongelma, että kunnat saattavat kohdistaa rahoja epäyhtenäisellä tavalla, joten rahoituksen jaottelussa saattaa olla epätarkkuutta. Rahoituksen kokonaissummiin tämä ei vaikuta.

Luvuista on karsittu pois kaikki tavaraliikenne eli esimerkiksi rahdin, aterioiden ja tarvikkeiden kuljetukset ja sosiaalitoimen kotipalveluun liittyvät kustannukset. Kuntayhtymät eivät osta liikennettä HSL:ltä lukuun ottamatta. Kuntayhtymien mahdollisesti maksamat matkakustannusten korvaukset muodostavat hyvin pienen osa kuntien niille maksamista kuntaosuuksista, eikä niitä tilastoida erikseen, joten niitä ei pystytä erottelemaan kuntayhtymän toimintojen käyttökustannuksista muuten kuin käymällä kirjanpito lasku laskulta läpi. Näin ollen tämän tiedon saaminen on käytännössä mahdotonta ja Kuntaliiton arvion mukaan näi-

den rahojen merkitys olisi marginaalinen kuntien maksamiin korvauksiin verrattuna, joten tämä ei ole merkittävä puute rahoitusluvuissa.

Opetustoimeen kuuluvat peruskoulun koulukuljetukset rahoitetaan kuntien toimesta. Kela maksaa koulumatkatukea lukion, ammatillisten oppilaitosten ja sellaisia vastaavien tutkintoon tähtäävien oppilaitosten oppilaille. Kuntien opetustoimen matkakustannusten korvaukset on saatu ELY-keskusten Seitti-aineistosta vuodesta 2003 alkaen.

Sosiaali- ja terveystoimeen kuuluvat terveydenhuollon ja sosiaalipalvelun kuljetustiedot. Valtion rahoittamien sairausvakuutuslain mukaisten kuljetusten osalta tiedot saadaan Kelan tilastoista. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen matkakustannusten korvaukset on saatu ELY-keskusten Seitti-aineistosta vuodesta 2003 alkaen.

Muiden kuntasektorien (kuin opetus-, sosiaali- ja terveystoimen) kuljetuskustannuksina on Seitti-aineistosta saatuja matkakustannusten korvauksia kohdasta "kaikille avoin taksiliikenne" vuodesta 2003 alkaen.

Puolustusministeriön rahoittamia asevelvollisten ja reserviläisten matkojen rahoitusta on tiedusteltu suoraan pääesikunnasta. Puolustustoimen rahoitus on osittain arvionvarainen, koska Pääesikunta ei seuraa kuljetuskustannuksiin meneviä rahoja tilastossa tarvittavalla tarkkuudella. Tiedot siviilipalvelusmiesten matkojen rahoituksesta saatiin vuoteen 2007 saakka työministeriöstä. Vuoden 2009 tieto perustuu vuoden 2007 tietoon, jota on korjattu siviilipalvelusmiesten lukumäärän muutoksella perustuen KELAn tilastoon.

Suurten kaupunkien sopimusliikenteen ostotiedot on saatu suoraan asianomaisten kaupunkien joukkoliikenneorganisaatioilta.

4.3 Suoritetilastoinnin kehittäminen

Seuraavassa on esitetty suoritetilastoinnin keskeisimpiä kehittämiskohteita, jotka liittyvät niin lähtötietojen tarkkuuden ja tiedon saannin parantamiseen kuin itse tilastoinnin kehittämiseen.

4.3.1 Kapasiteetti- ja suoritetiedot

Saamalla yritykset vastaamaan paremmin tilinpäätöstilaston kyselyyn saataisiin melko täydellistä tietoa linja-autojen kapasiteeteista ja suoritteista, mutta nykyinen korotusmenettely paikkaa tätä puutetta melko hyvin.

Taulukossa on esitetty linja-autojen määrä ajoneuvorekisterissä ja julkisen liikenteen suoritetilastoissa (sisältää Ahvenanmaalle rekisteröidyt).

31. joulukuuta vuonna	Ajoneuvorekisteri		Julkisen liikenteen suoritetilasto: luvanvaraiset	Luvan- varaisten erotus
	Yhteensä	Luvanvaraiset		
1993	8 255	7 237	6 489	748
1995	8 083	7 133	6 471	662
1997	8 450	7 534	6 579	955
1999	9 487	8 365	6 921	1 444
2001	9 769	8 538	6 799	1 739
2003	10 358	8 952	6 992	1 960
2005	10 921	9 266	6 876	2 390
2007	11 543	9 610	7 065	2 545
2009	13 017	10 609	7 035	3 574

Tilastoinnista puuttuvat ajoneuvot ovat pääosin tilausajomarkkinoilla. Linja-autojen tilinpäätöstilastossa tiedot jaetaan päätoimialan mukaan ja tilastosta puuttuvia busseja on yrityksillä, joiden päätoimiala on taksi-liikenne.

Liikenneviraston tilastojen mukaan linja-autojen henkilökilometrisuorite on selvästi tämän tilaston tietoja suurempi. Tämä johtuu osittain siitä, että Liikenneviraston luvut sisältävät myös yksityistä bussiliikennettä, jota tässä tilastossa ei käsitellä ollenkaan (eli ajoneuvorekisterissä muut kuin luvanvaraiset bussit). Lisäksi Tiehallinnon tutkimus eri autotyyppien osuudesta eri tieosien liikenteestä on peräisin 1980-luvun lopulta, eikä enää vastaa nykytilannetta kovin hyvin varsinkaan alemman tieverkon osalta. Se toimii kuitenkin (parhaana mahdollisena arviona) pohjana ja-ettaessa tieosittain kokonaisliikennemäärää kulkumuodoille.

Henkilöliikennetutkimusta kannattaa käyttää julkisen liikenteen suoritteiden vertailussa. Se on otostutkimus, josta on saatavissa runsaasti taustatietoja: matkan tarkoitus, auton käyttömahdollisuus, kotitalouden tulo-taso, vastaajan ikä, sukupuoli jne.

Liikenne- ja viestintäministeriön kehitysprojekti suoritetilastojen yhtenäistämiseksi valmistui vuonna 2001. Selvitys kattaa kaikki liikenne-muodot: Julkisen liikenteen suoritetilastoon kuuluvien liikennemuotojen lisäksi myös vesiliikenteen, kevyen liikenteen, muun autoliikenteen ja moottoripyöräliikenteen. Suosituksia löytyy työryhmän raportista⁶.

Tarjonnan ja kysynnän yhteysvälikohtaista selvittämistä on perusteltu selvitettäväksi paikallisen päätöksenteon vuoksi. Alueellisen tilastoinnin kehittämisessä on tiedonkeruun kehityttävä automaattisten rahastusjär-jestelmien käyttöönoton mahdollistamassa tahdissa.

⁶ Henkilöliikennesuoritteet, Liikenne- ja viestintäministeriö B 26/2001.

4.3.2 Julkisen rahoituksen tiedot

ELY-keskukset kyselevät vuosittain kunnilta kuljetuskustannuksia Seitti-tiedonkeruussa. ELY-keskusten tulee varmistaa, että kuljetuskustannustiedot saadaan kaikista kunnista. Suoritteita ei kysellä muiden kuin liikenteen valtionapua saavien kuntien joukkoliikenteen osalta. Julkisen liikenteen suoritetiedon keruuta tulisi keskittää ELY-keskuksiin ja kehittää Seitti-tiedonkeruuta Julkisen liikenteen suoritetilaston tietotarpeita vastaavaksi. Liikennetyyppijako voidaan tehdä kuntatyyppin mukaan, mutta ongelmana on se, että kaikkien kuntien tietoja aineistosta ei ole saatu. Esimerkiksi 2009 tietojen osalta vain 32% kunnista oli joulukuussa 2010 ilmoittanut tietonsa, minkä takia koko Suomen summätietojen saamiseksi aineistoa oli paikkailtava tilastollisin menetelmin. Toisena ongelmana on se, ettei aineiston rahoitustiedoista aina selviä, mille liikennemuodolle ne kohdistuvat.

Julkisen liikenteen suoritetiedon keruuta tulisi siis pyrkiä keskittämään ja edistää tietokantojen käyttöä yrityksiä rasittavien toistuvien kyselyiden määrän vähentämiseksi. Ihannetilanne olisi se, että yksi taho keräisi yrityksiltä kaikki tilastoinnissa tarvittavat tiedot ja muut käyttäjät voisivat käyttää tuloksia hyväkseen. Myös julkisen liikenteen tilastotietopankkia on ehdotettu perustettavaksi. Sen avulla vältettäisiin moninkertaista tietojen keräämistä.

4.3.3 Tarvittavat erillisselvitykset

Linja-autoliikenteen keskimatkan pituustutkimus on peräisin vuodelta 1993 (Linja-autoliikenteen keskimatkan pituus, liikenneministeriön julkaisuja 37/94). Keskimatkan pituuksia käytetään henkilökilometrien laskennassa matkustajamääristä. Matkahuollolta saadun selvityksen mukaan ainakin liikennetyypin muu joukkoliikenne keskimatka näyttäisi edelleen pitävän paikkansa ja Henkilöliikennetutkimuksen aineiston (pienehkö määrä havaintoja) mukaan suurta eroa ei näyttäisi olevan muissakaan liikennetyypeissä. Automaattisista rahastusjärjestelmistä ei vielä ole suoraan saatavissa luotettavia liikennetyyppikohtaisia keskimatkan pituustietoja, koska niihin ei ole rakennettu tarvittavia raportointityökaluja.

Taksiliikenteen suoritteiden jaottelu liikennetyypeille on peräisin taksiliikenteen suoritetutkimuksesta (kesäkuu 1996), liikenneministeriö. Tutkimuksesta selviää taksien tuottamattoman ajon osuus, keskimääräinen matkustajamäärä, henkilö-km suorite per kyyti, kyydin ja matkustajan keskimatka. Näitä kaikkia tarvitaan laskettaessa taksien liikennetyypeittäin suoritteet kokonaisajokilometreistä. Tutkimus olisi hyvä päivittää.

Valtionhallinnon eri yksiköiden julkiseen liikenteeseen käyttämästä rahasta tulisi aina selvittää maksettujen rahasummien lisäksi niillä saadut suoritteet.

4.3.4 Tilaston aikataulua hidastavat seikat

Tietojen keräämiseen päästään valtaosin vasta syyskuussa vuosikertomusten valmistuttua. Kapasiteettitietoja voidaan silti kerätä jo alkuvuodesta. Osa kunnista toimittaa omia matkakustannusten korvaustietojaan verkkaisesti ELY-keskuksille, esim. vuoden 2009 tiedot olivat saatavilla 32%:ssa kunnista joulukuussa 2010. Myös ELY-keskukset lähettävät kyselyt eri aikaan vuodesta. ELY-keskukset voisivat aloittaa tiedonkeruun heti tilastovuotta seuraavana keväänä, karhuta tietoja kunnilta aktiivisemmin ja tallentaa tiedot nopeasti järjestelmään. Olisi hyvä, jos kaikki edellistä vuotta koskevat tiedot olisivat käytössä viimeistään seuraavan vuoden marraskuussa. Tilastokeskuksen Linja-autojen tilinpäätöstilasto ja Yritysrekisteri valmistuvat vajaan vuoden päästä tilastoitavan vuoden päättymisestä, yleensä marras-joulukuussa. Kaikkia edellä mainittuja tarvitaan julkisen liikenteen liikevaihdon laskennassa, eikä tilasto siten voi nykymuotoisena valmistua ennen kyseisiä tietoja.

4.3.5 Tietojen alueellistaminen

Vuoden 2005 suoritetilaston yhteydessä käynnistettiin keskustelu alueellisen tilastotiedon tuottamisesta.

Rahoitustietojen osalta alueellistaminen onnistuu helposti vuodesta 2003 alkaen, jolloin ELY-keskusten Seitti-aineistosta on alkanut olla saatavissa kuntakohtaisia tietoja. Kapasiteettitietojen osalta alueellistaminen ei olisi kovin kiintoisaa, koska esimerkiksi tilausliikenteessä samaa kalustoa voidaan käyttää eri alueilla kysynnän mukaan ja kaukoliikenteessä sama kalusto kohdentuisi monelle alueelle.

Suoritettujen alueellistamiselle olisi kysyntää. Ensin olisi kerättävä liikennemuodoittain aluekohtaiset tai yhteysväleittäiset suoritteet (ajokilometrit, matkustajamäärät ja henkilökilometrit), jotka sitten jaettaisiin alueille esimerkiksi kuhunkin alueeseen kuuluvan liikenneverkon pituuden avulla. Työmäärä olisi suuri varsinkin kaukoliikenteessä ja tietojen kerääminen olisi varsinkin bussiliikenteessä erittäin vaikeaa. Työssä olisi käytettävä jotakin paikkatietojärjestelmää, jonka avulla suoritteet saatetaan kohdennettua esimerkiksi ELY-keskuksiin tai maakuntiin. Myös tietojen käsittelyssä olisi varsin suuri työmäärä ainakin ensimmäisellä kerralla.

Rautatieliikenteen osalta kaukoliikenteen alueellisten tietojen tuottaminen voisi olla mahdollista VR:n lipunmyyntiraporttien ja jonkin paikkatietojärjestelmän avulla, jolloin järjestelmästä saatavat yhteysväleittäiset matkustajamäärät ja henkilökilometrit jaettaisiin alueille kuhunkin alueeseen kuuluvan ratapituuden avulla. Lähiliikenteen osalta alueellistaminen on melko helppoa: HSL-alueen lähiliikenne on jo valmiiksi alueellistettu suurten kaupunkien liikenteeksi ja muun pääkaupunkiseudun lähiliikenteen osalta alueellistaminen ei olisi kovin vaikeaa.

Metron, raitiovaunun ja Suomenlinnan lautan osalta tilanne on selkeä: niiden liikennettä on vain Helsingissä.

Linja-autojen osalta kaukoliikenteen alueellistaminen voisi periaatteessa olla mahdollista samalla tavalla kuin rautatieliikenteessä, mutta useiden toimijoiden ja erilaisten rahastuslaitteiden takia erittäin vaikeaa. Rahastusjärjestelmät eivät yleensä tunne alueellisia rajoja eikä niihin ole valmiiksi rakennettu tarvittavia raportointityökaluja. Suurten kaupunkien liikenne on helposti alueellistettavissa. Kaukoliikennettä, muiden kaupunkien liikennettä ja muuta joukkoliikennettä ei saada alueellistettua, koska tietoja kerätessä ei kysytä, millä alueella liikenne tapahtuu. Näiden osalta alueellistaminen vaatisi muutosta linja-autojen tilinpäätöstilaston tiedonkeruuseen, joka aiheuttaisi yrityksille erittäin suuren työmäärän, eikä näytä tällä hetkellä mahdolliselta jo ennestään suuren vastausrasitteen ja vastauskadon vuoksi.

Lentoliikenteen osalta suoritteiden alueellinen jakaminen onnistuu lentokenttien matkustajamäärien osalta, mutta lento- ja henkilö-kilometrien alueellistaminen ei onnistu, koska niitä ei pysty jakamaan matkustajamäärän suhteessa ja ei ole muutakaan perusteita.

Alueellistamisessa voitaisiin ehkä käyttää apuna Henkilöliikennetutkimusta täydentämässä muita mahdollisia tietolähteitä. Koska Julkisen liikenteen suoritetilaston suoritteiden lähteinä on pääosin aggregoitua dataa (vuosikertomukset yms.), tulisi myös tiedonkeruussa ja lähdemateriaaleissa huomioida alueellistaminen, jotta se voisi kunnolla onnistua.

5 JULKISEN LIIKENTEEN SUORITTEET JA RAHOITUS

Tässä luvussa esitellään tietoja kaikista tehdyistä Julkisen liikenteen suoritetilastoista. Kokonaisuudessaan tämän (2009) ja edellisen (2007) tilaston tiedot on esitetty liitteissä 1 ja 2. Tulosten tarkastelussa on otettava huomioon luvussa 3 esitetyt lukuihin sisältyvät epävarmuustekijät.

Kapasiteetti- ja rahoitustietojen aikaväli on kaksi vuotta, koska niitä kerätään vain Julkisen liikenteen suoritetilaston yhteydessä. Suoritetietoja kerätään myös Julkisen liikenteen markkinaosuustilastoa varten, joten niissä aikaväli on yksi vuosi.

5.1 Kapasiteetti

Taulukoissa on esitetty liikennevälineiden ajoneuvo- sekä paikkakapasiteetit. Linja-autojen kapasiteetilukuihin sisältyvät myös kaikki Linja-autoliittoon kuulumattomat yritykset vuodesta 2003 alkaen.

Ajoneuvokapasiteetti, kpl

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	888	105	84	6 579	9 676	27	4	17 363
1999	918	104	84	6 921	9 700	27	4	17 758
2001	896	109	108	6 799	9 272	32	3	17 219
2003	878	122	108	6 992	9 186	29	3	17 318
2005	904	111	108	6 876	9 152	32	3	17 186
2007	869	106	108	7 065	9 905	22	3	18 078
2009	890	130	108	7 035	10 303	26	3	18 495

Istumapaikkakapasiteetti, kpl

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	58 710	3 953	5 460	311 793	48 699	2 174	750	431 539
1999	64 315	3 922	5 460	317 331	50 000	2 044	870	443 942
2001	67 785	4 317	7 020	311 749	48 200	2 730	710	442 511
2003	63 940	5 320	7 020	322 658	46 900	2 764	710	449 312
2005	70 441	4 789	7 020	317 511	46 332	2 895	810	449 798
2007	69 607	4 523	7 020	325 426	50 813	1 959	810	460 157
2009	70 696	5 921	7 020	319 134	53 205	2 075	810	458 860

Kokonaispaikkakapasiteetti, kpl

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	67 535	11 946	12 096	372 934	48 699	2 174	1 270	516 654
1999	73 561	11 858	12 096	389 206	50 000	2 044	1 220	539 985
2001	77 628	12 768	15 552	381 304	48 200	2 730	1 000	539 182
2003	71 971	15 087	15 552	387 981	46 900	2 764	1 000	541 255
2005	80 176	13 593	15 552	378 675	46 332	2 895	900	538 123
2007	79 327	12 930	15 552	393 618	50 813	1 959	900	555 099
2009	80 581	16 325	15 552	389 649	53 205	2 075	900	558 286

Lähteet: VR-Yhtymä Oy, Linja-autoliitto, HSL, Tampereen joukkoliikenne, Turun joukkoliikennelausunto, ELY-keskukset, Suomen taksiliitto ry, Finavia, Tilastokeskus: linja-autojen tilinpäätöstilasto ja yritysrekisteri, Suomenlinnan liikenne Oy ja lentoyhtiöt: Finnair, Blue1, Finnish Commuter Airlines.

Rautatie-, metro- ja raitiovaunuliikenteen ajoneuvokapasiteettina ilmoitetaan vaunut, linja-auto- ja taksiliikenteelle autot ja lentoliikenteelle rekisteröidyt koneet kotimaan käytön suhteessa.

5.2 Suoritteet

Taulukoissa on kuvattu julkisen liikenteen tarjontaa ja kysyntää. Linja-autojen suoritelukuihin sisältyvät myös kaikki Linja-autoliittoon kuulumattomat yritykset vuodesta 2002 alkaen.

VR:n matkustajamäärien ja henkilökilometrien tilastointia on täsmennetty vuodesta 2006 alkaen, jonka vuoksi vuodet 2006 ja 2007 eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. Täsmennykset koskevat kuukausilippujen tuottamia matkamääriä sekä joidenkin yhteysvälien ratakilometrien tilastointia. Näistä johtuen matkustajamäärät ja henkilökilometrit ovat hieman pienempiä kuin aiemmalla tavalla tilastoidut, eron ollessa kuitenkin alle 2%.

Vuodesta 2006 alkaen YTV-alueen junaliikenteen henkilökilometrien laskennassa käytettävä tarkempi keskimatkan pituus perustuu YTV:n lippulajitutkimukseen. Aiempina vuosina on henkilökilometrit on saatu suoraan VR:ltä. Tässä tilastossa olevia YTV-alueen vuoden 2006-2009 tarkempia henkilökilometrejä ei tästä johtuen voi suoraan verrata muihin aihealueen tilastojulkaisuihin (esimerkiksi Tilastokeskuksen julkaisemaan Liikennetilastolliseen vuosikirjaan).

Ajoneuvokilometrit, milj. km

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	175,4	5,4	8,9	433,2	678,9	20,5	0,1	1 322,3
1999	178,1	5,3	11,1	442,4	714,2	22,1	0,1	1 373,4
2001	178,1	5,5	11,7	454,8	728,5	23,3	0,1	1 401,9
2002	183,7	5,5	12,9	484,9	728,5	21,7	0,1	1 437,3
2003	188,4	5,5	12,9	454,2	721,7	22,3	0,1	1 405,1
2004	184,8	5,3	13,0	459,2	729,8	23,3	0,1	1 415,5
2005	183,3	5,3	13,2	457,2	769,2	24,4	0,1	1 452,6
2006	180,5	5,2	13,1	454,4	815,4	24,2	0,1	1 492,9
2007	182,5	5,2	13,5	458,5	829,0	22,7	0,1	1 511,4
2008	186,9	5,4	13,5	463,8	833,9	22,7	0,1	1 526,3
2009	186,0	5,5	14,2	451,1	807,6	22,7	0,1	1 487,2

Istuinkilometrit, milj. km (sisältää myös junaliikenteen makuupaikat)

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	10 067	213	577	20 450	3 415	2 025	24	36 772
1999	10 469	211	719	20 400	3 682	2 300	24	37 805
2001	10 885	219	755	20 989	3 787	2 435	18	39 088
2003	11 563	218	833	20 917	3 685	2 374	18	39 607
2004	11 141	233	840	21 152	3 740	2 410	19	39 535
2005	11 039	227	850	20 985	3 894	2 361	20	39 376
2006	11 329	223	843	20 813	4 321	2 378	21	39 928
2007	11 776	220	873	20 894	4 253	2 245	22	40 282
2008	12 051	235	871	21 063	4 281	2 384	22	40 906
2009	12 136	248	918	20 546	4 146	2 111	22	40 127

Paikkakilometrit, milj. km

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	11 179	472	1 284	23 830	3 415	2 025	41	42 247
1999	11 623	470	1 598	24 503	3 682	2 300	41	44 216
2001	12 095	490	1 682	25 459	3 787	2 435	23	45 972
2003	12 238	505	1 852	24 754	3 685	2 374	24	45 431
2004	11 841	489	1 871	24 910	3 740	2 410	22	45 283
2005	11 716	485	1 891	24 806	3 894	2 361	21	45 174
2006	12 252	478	1 876	24 551	4 321	2 378	22	45 878
2007	12 793	476	1 941	24 843	4 253	2 245	23	46 574
2008	13 110	501	1 944	25 115	4 281	2 384	23	47 358
2009	13 198	524	2 042	24 564	4 146	2 111	23	46 608

Matkustajamäärät, milj.

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	50,0	53,6	42,3	330,1	48,5	2,6	1,2	528,3
1999	53,2	55,5	49,5	338,1	51,0	2,8	1,4	551,5
2001	55,0	57,3	52,8	347,5	52,0	2,9	1,4	568,9
2002	57,7	56,1	54,9	345,4	52,0	2,7	1,5	570,3
2003	59,9	56,8	55,4	335,4	51,5	2,6	1,3	562,9
2004	60,1	56,6	55,4	326,8	52,1	2,8	1,4	555,3
2005	63,5	55,6	56,0	320,7	54,9	2,7	1,4	554,8
2006	63,8	52,8	56,8	318,6	58,1	2,8	1,4	554,2
2007	66,7	52,7	56,2	319,6	59,1	2,7	1,5	558,6
2008	69,9	53,9	57,6	331,4	59,5	2,7	1,5	576,5
2009	67,6	54,9	57,3	325,9	57,6	2,3	1,5	567,2

Henkilökilometrit, milj. km

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	3 376,0	116,2	300,6	4 600,2	901,9	1 133,4	3,3	10 431,6
1999	3 414,0	120,5	359,8	4 608,1	946,6	1 244,6	3,7	10 697,3
2001	3 282,0	119,3	385,3	4 684,6	965,2	1 319,2	3,8	10 759,3
2002	3 318,0	116,7	400,8	4 888,2	965,6	1 216,9	4,1	10 910,2
2003	3 337,6	118,2	404,1	4 642,0	957,5	1 206,2	3,6	10 669,1
2004	3 352,0	118,9	404,4	4 662,9	968,6	1 307,7	3,8	10 818,3
2005	3 477,7	116,7	409,1	4 564,6	1 018,8	1 288,7	3,8	10 879,3
2006	3 573,6	109,7	414,4	4 728,0	1 077,0	1 344,0	3,9	11 250,5
2007	3 819,7	109,7	410,5	4 731,4	1 096,1	1 337,6	4,0	11 509,0
2008	4 093,0	112,0	420,1	4 893,6	1 104,5	1 331,7	4,0	11 958,9
2009	3 918,4	114,2	418,2	4 539,1	1 070,6	1 154,3	4,2	11 218,8

Lähteet: VR-Yhtymä Oy, Linja-autoliitto, HSL, Tampereen joukkoliikenne, Turun joukkoliikennelautakunta, ELY-keskukset, Suomen taksiliitto ry, Finavia, Tilastokeskus: linja-autojen tilinpäätöstilasto, Suomenlinnan liikenne Oy.

Seutuliikenteellä tarkoitetaan useamman kuin yhden kunnan alueella tapahtuvaa kuntien välistä liikennettä, jonka tariffi on (yleensä) yhtenäinen. Tiedot sisältyvät edellä olevien taulukoiden matkustajamääriin ja henkilökilometreihin. Matkustajamäärinä on käytetty tehtyjen matkojen määrää.

Seutuliikenteen matkustajamäärät on kerätty HSL:ltä sekä ELY-keskusten Seitti-aineistosta. Aineistossa oli pieni määrä kuntia, joiden matkustajamäärä oli puutteellinen. Näiden kuntien matkustajamäärä on arvioitu siten, että ensiksi on verrattu valtion maksamaa seutulipun subventiota vuosilta 2007 ja 2009, ja tämän jälkeen subvention muutos on kerrottu vuoden 2007 matkustajamäärällä. ELY-keskuksilta on saatu matkustajamäärän lisäksi arvio keskimääräisestä matkan pituudesta. Henkilökilometrit on laskettu kertomalla matkustajamäärä keskimääräisillä matkan pituuksilla. Läänien seutuliikenteeseen sisältyy vähäisiä määriä takseilla ajettavaa joukkoliikennettä. Seutuliikennettä on alla olevan lisäksi paikallisjunien lähiliikenne YTV-alueella. Taulukossa on esitetty Etelä-Suomen osalta YTV-alueen seutuliikenne (ilman Hel-

singin, Espoon ja Vantaan sisäistä liikennettä) ja muu läänin seutulii-
kenne erikseen.

Seutuliiikenteen tietoja 2009, bussiliikenne

Lääni	YTV (seutu)	Etelä- Suomi	Länsi- Suomi	Itä- Suomi	Oulun lääni	Lapin lääni	Yhteensä
Matkustajia, miljoonaa	50,1	3,7	7,1	1,0	0,7	0,3	63
Keskimatka, km	10	25	10	29	22	27	11
Henkilö-km, miljoonaa	485	57	71	30	15	7	666

Lähteet: HSL, ELY-keskukset.

Seutuliiikenteen tietoja 2007, bussiliikenne

Lääni	YTV (seutu)	Etelä- Suomi	Länsi- Suomi	Itä- Suomi	Oulun lääni	Lapin lääni	Yhteensä
Matkustajia, miljoonaa	48,0	2,9	7,3	1,0	0,6	0,3	60
Keskimatka, km	10	25	10	29	22	27	11
Henkilö-km, miljoonaa	485	42	73	29	14	7	650

Lähteet: YTV, ELY-keskukset.

5.3 Julkinen rahoitus

Kaikki rahoitusluvut ovat arvonnäisäverottomia. Rahoituksessa esitetyt rahasummat ovat nettomääräisiä, eli bruttokustannuksista on vähennetty rahoittajalle mahdollisesti tuloutuvat lipputulot. Vastaavasti menoista on vähennetty mahdolliset liikenteen hoitoon suoraan kuuluvat erät, esim. infrastruktuurikustannukset.

Rahoituksen laskentatapa on vaihdellut käytävissä olevien tietojen mukaan. Tässä tilastossa on saatu käyttöön matkakustannusten korvausten osalta ELY-keskusten Seitti-aineiston tiedot, joita on käytetty vuosien 2003-2009 laskennassa erityisesti kuntien rahoituksen osalta. Koska vuoden 2001 ja vanhemmat tiedot on laskettu eri tavalla, kuntien - rahoitustiedot vuosilta 2003 ja 2001 eivät ole täysin vertailukelpoiset.

Rahoitus on jakautunut suoraan rahoitukseen (valtion ja kuntien liikennepalvelujen ostot, lipputuet eli taksa-alennusten ostot ja sopimusliikenteen alijäämien korvaukset) ja matkakustannusten korvauksiin seuraavien taulukoiden mukaisesti. Ostot ja lipputuet on tarkemmin eroteltu liitteessä 5. Sopimusliikenteen alijäämien korvaukset katsotaan tilastossa ostoiksi. Metron laskennallisen ylijäämän (ainoa ylijäämäinen liikennemuoto) on katsottu kuluvan investointipoiistoihin, joten se on kaikissa taulukoissa merkitty nolaksi.

Vuoden 2007 rahoitustiedot ovat tarkentuneet edellisestä tilastojulkaisusta. Seitti-aineistosta oli joulukuussa 2010 saatavissa rahoitustiedot 95% kunnista vuodelta 2007.

Rahoituksen lähteet yhteensä, milj. euroa

	Valtio			Kunnat			Yhteensä		
	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä
1997	77,5	68,6	146,1	122,5	167,8	290,3	200,1	236,3	436,4
1999	75,5	85,8	161,3	122,3	182,0	304,2	197,7	267,8	465,5
2001	77,2	96,1	173,3	140,3	200,3	340,6	217,5	296,4	513,9
2003	77,7	104,1	181,7	158,2	251,4	409,6	235,9	355,5	591,3
2005	83,4	105,6	189,0	161,0	279,1	440,1	244,4	384,7	629,1
2007	82,1	130,5	212,7	184,3	310,0	494,4	266,5	440,6	707,1
2009	95,6	164,9	260,5	244,1	356,6	600,7	339,7	521,5	861,2

Rahoituksen lähteet joukkoliikenteelle, milj. euroa

	Valtio			Kunnat			Yhteensä		
	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä
1997	73,0	29,2	102,2	122,5	81,3	203,8	195,5	110,5	306,0
1999	70,4	37,3	107,7	122,3	82,6	204,8	192,7	119,9	312,6
2001	72,9	42,7	115,6	140,3	86,7	227,0	213,2	129,4	342,7
2003	77,3	47,0	124,3	158,2	117,7	275,9	235,5	164,7	400,2
2005	80,0	33,3	113,3	161,0	130,7	291,7	241,0	164,0	405,0
2007	78,6	34,8	113,3	184,3	155,1	339,4	262,9	189,9	452,8
2009	91,1	41,5	132,6	244,1	174,2	418,3	335,2	215,7	551,0

Rahoituksen lähteet tilausliikenteelle, milj. euroa

	Valtio			Kunnat			Yhteensä		
	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matkakust. korvauks.	Yhteensä
1997	4,6	39,4	43,9	0,0	86,4	86,4	4,6	125,8	130,4
1999	5,0	48,5	53,5	0,0	99,4	99,4	5,0	147,9	152,9
2001	4,3	53,4	57,7	0,0	113,6	113,6	4,3	167,0	171,3
2003	0,4	57,1	57,5	0,0	133,7	133,7	0,4	190,8	191,2
2005	3,4	72,3	75,7	0,0	148,4	148,4	3,4	220,7	224,1
2007	3,6	95,8	99,3	0,0	155,0	155,0	3,6	250,7	254,3
2009	4,5	123,4	127,9	0,0	182,3	182,3	4,5	305,7	310,2

Kokonaisrahoituksen kohdentuminen liikennetyypeittäin, milj. euroa

	Kauko-liikenne	Suurten kaupunkien liikenne*)	Muu kaupunki-liikenne	Muu joukko-liikenne	Säännöll. tilaus-liikenne	Muu tilaus-liikenne	Yhteensä
1997	48,5	102,2	29,8	125,5	25,1	105,2	436,4
1999	47,9	100,1	31,6	133,0	26,2	126,7	465,5
2001	50,2	108,7	38,6	145,2	26,1	145,2	513,9
2003	54,9	118,6	42,4	184,3	45,8	145,4	591,3
2005	43,0	121,0	47,9	193,1	55,3	168,8	629,1
2007	38,1	135,3	57,2	222,3	57,1	197,2	707,1
2009	43,1	182,5	73,2	252,1	65,7	244,5	861,2

*) Helsinki, Espoo+Kauniainen, Vantaa, Tampere ja Turku.

Kokonaisrahoituksen kohdentuminen, milj. euroa

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	63,5	4,1	0,4	214,1	152,4	0,9	1,0	436,4
1999	62,3	2,1	0,4	224,6	174,6	0,4	1,1	465,5
2001	65,3	5,1	0,5	245,8	195,4	0,4	1,5	513,9
2003	70,8	6,0	1,0	294,7	216,5	0,7	1,6	591,3
2005	62,9	3,9	1,6	311,7	245,3	1,3	2,3	629,1
2007	61,3	4,6	1,9	347,6	288,8	0,5	2,4	707,1
2009	69,5	13,3	2,9	422,5	348,2	2,3	2,6	861,2

Suoran rahoituksen kohdentuminen, milj. euroa

(Liikenteen ostot liikennemuodoittain, linja-autoille kohdistuu myös lipputukea)

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja-auto			Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
				Yhteensä	Ostot	Lipputuet				
1997	55,1	3,9	0,0	138,9	126,2	12,6	0,7	0,5	1,0	200,1
1999	52,5	2,0	0,0	140,9	127,5	13,4	1,2	0,0	1,1	197,7
2001	55,2	5,0	0,0	154,3	137,5	16,8	1,5	0,0	1,5	217,5
2003	56,7	5,0	0,0	170,9	148,3	22,6	1,5	0,2	1,6	235,9
2005	54,5	2,4	0,0	183,2	157,6	25,5	1,3	0,8	2,3	244,4
2007	52,8	2,7	0,0	207,3	178,8	28,5	1,3	0,0	2,3	266,5
2009	59,3	10,9	0,3	263,1	225,0	38,1	1,8	1,7	2,6	339,7

Matkakustannusten korvausten kohdentuminen, milj. euroa

	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	8,4	0,2	0,4	75,3	151,7	0,4	0,0	236,3
1999	9,8	0,1	0,4	83,7	173,4	0,3	0,0	267,8
2001	10,0	0,1	0,5	91,5	193,9	0,4	0,0	296,4
2003	14,1	1,0	1,0	123,8	215,0	0,5	0,0	355,5
2005	8,4	1,6	1,6	128,6	244,0	0,5	0,0	384,7
2007	8,5	1,8	1,9	140,4	287,5	0,5	0,1	440,6
2009	10,2	2,4	2,5	159,4	346,3	0,6	0,0	521,5

Lähteet: liikenne- ja viestintäministeriö; puolustusministeriö; työministeriö; ELY-keskukset; Kela; HSL; Tampereen joukkoliikenne; Turun joukkoliikennelautakunta; Tilastokeskus: kuntien talous- ja toimintatilasto; Kuntien henkilökuljetuskustannukset (LM 40/97), Liikennepalvelut 2001, Liikenne- ja viestintäministeriön raportti 3.6.2001.

Liikenne- ja viestintäministeriön sekä ELY-keskusten ostoliikennettä vastaavat suoritteet (ajokilometrit) on voitu selvittää seuraavilta osin:

Ostoliikenne	2009		2007	
	Milj. euroa	Milj. km	Milj. euroa	Milj. km
Kaukoliikenteen ostot (LVM)				
- rautatieliikenne	31,4	6,6	30,1	6,6
- lentoliikenne	1,0	0,5*	0	0
Lähiliikenteen ostot (LVM)				
- rautatieliikenne (Korso-Riihimäki ym.)	10,3	4,4	9,2	4,4
Runkoliikenteen ostot lääninhallitukset	24,1	25,2	21,2	23,6
- linja-autot	22,3	23,3	19,9	22,1
- taksit	1,8	1,9	1,3	1,5

Lähde: Liikenne- ja viestintäministeriö, Liikennevirasto.

* arvio

5.4 ELY-keskusten joukkoliikennerahoitus

Vuoden 2010 alussa läänijako lakkautettiin ja tilalle perustettiin 15 ELY-keskusta, joista yhdeksän vastaa myös liikenteeseen liittyvistä asioista. Tästä siirtymäkaudesta johtuen seuraavissa taulukoissa on esitetty joukkoliikennerahoitus sekä aiemman läänijaon, että nykyisen ELY-keskusjaon mukaisesti vuodelle 2009. Taulukon lukuihin ei sisälly joukkoliikenteen kehitys-, kokeilu- ja tiedotus- kustannuksia.

Edellisessä taulukossa esitetyt nettohintaiset runkoliikenteen ostot on esitetty seuraavissa taulukoissa lääneittäin.

Joukkoliikennerahoitus lääneittäin 2009, milj. euroa

Lääni	Runko- liikenteen ostot	Valtionavut						Kaikki yhteensä
		Ostoihin		Lipputukiin			Valtion- avut yht.	
		Paikallis- liikenne	Palvelu- liikenne	Kaupunki- liput	Seutu- liput	Työmatka- liput		
Etelä-Suomi	3,6	1,7	0,9	2,3	1,5	0,9	7,3	10,9
Länsi-Suomi	7,2	1,6	0,5	1,4	3,7	0,0	7,2	14,3
Itä-Suomi	7,0	0,2	0,4	1,0	0,7	0,0	2,4	9,4
Oulu	4,0	0,4	0,4	0,7	0,5	0,0	2,0	5,9
Lappi	2,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,0	1,0	3,3
Yhteensä	24,1	4,1	2,5	5,7	6,6	0,9	19,8	43,9

Lähde: Liikennevirasto.

Joukkoliikennerahoitus lääneittäin 2007, milj. euroa

Lääni	Runko- liikenteen ostot	Valtionavut						Kaikki yhteensä
		Ostoihin		Lipputukiin			Valtion- avut yht.	
		Paikallis- liikenne	Palvelu- liikenne	Kaupunki- liput	Seutu- liput	Työmatka- liput		
Etelä-Suomi	3,6	2,1	0,8	1,8	0,9	0,9	6,5	10,1
Länsi-Suomi	7,1	1,4	0,5	1,1	2,9	-	5,9	13,0
Itä-Suomi	6,0	0,6	0,4	1,0	0,7	0,0	2,7	8,7
Oulu	2,4	0,5	0,3	0,7	0,5	0,0	2,0	4,4
Lappi	2,1	0,4	0,2	0,2	0,1	-	0,9	3,0
Yhteensä	21,2	4,9	2,3	4,8	5,2	0,9	18,0	39,3

Lähde: Liikenne- ja viestintäministeriö, lääninhallitukset.

Joukkoliikennerahoitus ELY-keskuksittain 2009, milj. euroa

ELY-keskus	Runkoliikenne	Paikallisliikenne	Palveluliikenne	Kaupunkiliput	Seutuliput	Työmatkaliput	Yhteensä
Etelä-Pohjanmaa	2,4	0,3	0,2	0,4	0,2	0,0	3,5
Kaakkois-Suomi	1,4	0,5	0,3	1,2	0,3	0,0	3,7
Keski-Suomi	1,6	0,1	0,2	0,7	0,4	0,0	3,0
Lappi	2,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,0	3,3
Pirkanmaa	1,5	0,3	0,0	0,0	1,3	0,0	3,1
Pohjois-Pohjanmaa	4,0	0,4	0,4	0,7	0,5	0,0	5,9
Pohjois-Savo	7,0	0,2	0,4	1,0	0,7	0,0	9,4
Uusimaa	2,2	1,2	0,6	1,2	1,2	0,9	7,2
Varsinais-Suomi	1,7	0,8	0,1	0,4	1,8	0,0	4,8
Yhteensä	24,1	4,1	2,5	5,7	6,6	0,9	43,9

Lähde: Liikennevirasto.

ELY-keskukset jakavat lisäksi valtionapua palveluliikenteelle, jonka suorite sisältyy aiemmin ilmoitettuihin muihin lukuihin:

Palveluliikenteen valtionavut ja matkustajamäärät lääneittäin 2009

Lääni	Valtionapu milj. euroa	Ajokilometrit	Matkustajamäärä	Rahoitus euroa / matkustaja
Etelä-Suomi	0,9	1 760 715	590 116	1,5
Länsi-Suomi	0,5	589 000	183 425	2,7
Itä-Suomi	0,4	600 000	153 000	2,9
Oulu	0,4	534 000	105 535	3,6
Lappi	0,3	200 000	70 000	3,7
Yhteensä	2,5	3 683 715	1 102 076	2,2

Lähde: Liikennevirasto.

Palveluliikenteen valtionavut ja matkustajamäärät lääneittäin 2007

Lääni	Valtionapu milj. euroa	Ajokilometrit	Matkustaja- määrä	Rahoitus euroa / matkustaja
Etelä-Suomi	0,8	1 728 309	531 425	1,5
Länsi-Suomi	0,5	750 630	183 220	2,7
Itä-Suomi	0,4	711 759	155 984	2,8
Oulu	0,3	430 572	88 704	3,8
Lappi	0,2	315 688	78 948	2,4
Yhteensä	2,3	3 936 958	1 038 281	2,2

Lähde: liikenne- ja viestintäministeriö.

Palveluliikenteen valtionavut ja matkustajamäärät ELY-keskuksittain 2009

ELY-keskus	Valtionapu milj. euroa	Ajokilometrit	Matkustaja- määrä	Rahoitus euroa / matkustaja
Etelä-Pohjanmaa	0,2	390 000	95 509	2,2
Kaakkois-Suomi	0,3	426 000	100 000	3,3
Keski-Suomi	0,2	80 000	30 500	5,1
Lappi	0,3	200 000	70 000	3,7
Pirkanmaa	0,0	40 000	10 000	4,0
Pohjois-Pohjanmaa	0,4	534 000	105 535	3,6
Pohjois-Savo	0,4	600 000	153 000	2,9
Uusimaa	0,6	1 334 715	490 116	1,1
Varsinais-Suomi	0,1	79 000	47 416	1,6
Yhteensä	2,5	3 683 715	1 102 076	2,2

Lähde: Liikennevirasto.

5.5 Julkisen liikenteen liikevaihto

Seuraavissa taulukoissa on esitetty julkisen liikenteen liikevaihto liikennemuodoittain vuosina 2009 ja 2007 sekä niiden välinen muutos. Julkisen liikenteen subventioaste (julkishallinnon suora rahoitus yhteensä jaettuna liikevaihdolla) vuonna 2009 oli 12,5% lentoliikenne mukaan luetuna ja 13,7% ilman lentoliikennettä.

Julkisen liikenteen liikevaihto 2009, miljoonaa euroa

Liikennemuoto, liikennetyyppi	Liike- vaihto	Valtio			Kunnat			Julkishallinto yhteensä				
		Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Osuus liikevaihd.	Subventio-aste
Rautatieliikenne yhteensä	412	41,9	5,7	47,6	17,3	4,6	21,9	59,3	10,2	69,5	16,9 %	14,4 %
Kaukoliikenne	320	31,4	3,9	35,3	0,0	0,0	0,0	31,4	3,9	35,3	11,0 %	9,8 %
YTV-alue	53	0,2	0,0	0,2	17,3	1,9	19,2	17,6	1,9	19,5	36,6 %	33,1 %
Muu Helsingin lähiliikenne	38	10,3	1,7	12,0	0,0	2,7	2,7	10,3	4,4	14,7	38,5 %	26,9 %
Raitiovaunu, metro ja Suomenlinnan lautta	69	0,6	0,0	0,6	13,1	5,0	18,1	13,8	5,0	18,7	27,2 %	20,0 %
Bussiliikenne yhteensä	1 078	50,2	37,4	87,6	212,9	122,0	334,9	263,1	159,4	422,5	39,2 %	24,4 %
Suurten kaupunkien bussiliikenne 1)	303	4,7	0,2	5,0	130,4	9,0	139,4	135,1	9,3	144,4	47,7 %	44,6 %
Bussien tilausliikenne 2)	181	4,5	2,1	6,6	0,0	26,7	26,7	4,5	28,8	33,3	18,4 %	2,5 %
Muu bussiliikenne 3), josta:	594	41,0	35,0	76,0	82,5	86,3	168,8	123,5	121,3	244,8	41,2 %	20,8 %
Kaukoliikenne	82	0,0	5,5	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	5,5	6,7 %	0,0 %
Muu linjaliikenne	513	41,0	29,5	70,5	82,5	86,3	168,8	123,5	115,8	239,3	46,7 %	24,1 %
Taksiliikenne yhteensä 4)	917	1,8	121,3	123,1	0,0	225,0	225,0	1,8	346,3	348,2	38,0 %	0,2 %
Lentoliikenne	239	1,0	0,6	1,6	0,7	0,0	0,7	1,7	0,6	2,3	1,0 %	0,7 %
Yhteensä	2 714	95,6	164,9	260,5	244,1	356,6	600,7	339,7	521,5	861,2	31,7 %	12,5 %

Lähteet: VR-Yhtymä Oy, Linja-autoliitto, HSL, Tampereen joukkoliikenne, Turun joukkoliikennelautakunta, Finnair Oy, Blue1 Oy, Finnish Commuter Airlines Oy, ELY-keskukset, Tilastokeskus.

Julkisen liikenteen subventioaste (suora rahoitus jaettuna liikevaihdolla) vuonna 2007 oli 10,8% lentoliikenne mukaan luettuna ja 12,2% ilman lentoliikennettä.

Julkisen liikenteen liikevaihto 2007, miljoonaa euroa

Liikennemuoto, liikennetyyppi	Liike- vaihto	Valtio			Kunnat			Julkishallinto yhteensä				
		Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Osuus liikevaihd.	Subventio- aste
Rautatieliikenne yhteensä	370	39,3	4,5	43,8	13,5	4,0	17,5	52,8	8,5	61,3	16,6 %	14,3 %
Kaukoliikenne	289	30,1	3,0	33,1	0,0	0,0	0,0	30,1	3,0	33,1	11,4 %	10,4 %
YTV-alue	49	0,0	0,0	0,0	13,5	1,4	14,9	13,5	1,4	14,9	30,6 %	27,6 %
Muu Helsingin lähiliikenne	32	9,2	1,5	10,7	0,0	2,6	2,6	9,2	4,1	13,3	41,4 %	28,6 %
Raitiovaunu, metro ja Suomenlinnan lautta	56	0,0	0,0	0,0	5,1	3,8	8,9	5,1	3,8	8,9	15,7 %	9,0 %
Bussiliikenne yhteensä	967	41,5	32,2	73,8	165,8	108,1	273,9	207,3	140,4	347,6	35,9 %	21,4 %
Suurten kaupunkien bussiliikenne 1)	258	0,9	0,3	1,1	103,6	6,8	110,3	104,4	7,0	111,5	43,2 %	40,4 %
Bussien tilausliikenne 2)	166	3,6	2,4	6,0	0,0	22,3	22,3	3,6	24,7	28,3	17,1 %	2,2 %
Muu bussiliikenne 3), josta:	543	37,1	29,6	66,6	62,2	79,1	141,3	99,3	108,6	207,9	38,3 %	18,3 %
Kaukoliikenne	79	0,0	4,5	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5	4,5	5,7 %	0,0 %
Muu linjaliikenne	463	37,1	25,0	62,1	62,2	79,1	141,3	99,3	104,1	203,4	43,9 %	21,4 %
Taksiliikenne yhteensä 4)	793	1,3	93,3	94,7	0,0	194,1	194,1	1,3	287,5	288,8	36,4 %	0,2 %
Lentoliikenne	279	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,2 %	0,0 %
Yhteensä	2 465	82,1	130,5	212,7	184,3	310,0	494,4	266,5	440,6	707,1	28,7 %	10,8 %

Lähteet: VR-Yhtymä Oy, Linja-autoliitto, HKL, YTV, Tampereen liikennelaitos, Turun liikennelaitos, Suomen taksiliitto, Finnair Oy, Golden Air Oy, Blue 1 Oy, Flying Finn Oy, lääninhallitukset, Tilastokeskus.

Julkisen liikenteen subventioaste on kohonnut 1,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2007. Ilman lentoliikennettä subventioasteen nousu on 1,5 prosenttiyksikköä.

Julkisen liikevaihdon muutos 2009-2007, miljoonaa euroa (prosentit merkitsevät prosenttiyksikköjä)

Liikennemuoto, liikennetyyppi	Liike- vaihto	Valtio			Kunnat			Julkishallinto yhteensä				
		Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Suora rahoitus	Matka- korv.	Yhteensä	Osuus liikevaihd.	Subventio- aste
Rautatieliikenne yhteensä	41	2,6	1,2	3,8	3,9	0,5	4,4	6,5	1,7	8,2	0,3 %	0,1 %
Kaukoliikenne	31	1,3	1,0	2,3	0,0	0,0	0,0	1,3	1,0	2,3	-0,4 %	-0,6 %
YTV-alue	4	0,2	0,0	0,2	3,9	0,4	4,3	4,1	0,4	4,5	6,1 %	5,5 %
Muu Helsingin lähiliikenne	6	1,1	0,2	1,3	0,0	0,1	0,1	1,1	0,3	1,4	-2,9 %	-1,7 %
Raitiovaunu, metro ja Suomenlinnan lautta	12	0,6	0,0	0,6	8,0	1,2	9,2	8,7	1,2	9,9	11,4 %	10,9 %
Bussiliikenne yhteensä	111	8,7	5,2	13,8	47,1	13,9	61,0	55,8	19,0	74,8	3,2 %	3,0 %
Suurten kaupunkien bussiliikenne 1)	44	3,9	0,0	3,8	26,8	2,2	29,1	30,7	2,2	32,9	4,5 %	4,2 %
Bussien tilausliikenne 2)	15	0,9	-0,3	0,6	0,0	4,4	4,4	0,9	4,1	5,0	1,4 %	0,3 %
Muu bussiliikenne 3), josta:	52	3,9	5,5	9,4	20,3	7,2	27,5	24,2	12,7	36,9	2,9 %	2,5 %
Kaukoliikenne	3	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0 %	0,0 %
Muu linjaliikenne	49	3,9	4,5	8,4	20,3	7,2	27,5	24,2	11,7	35,9	2,8 %	2,7 %
Taksiliikenne yhteensä 4)	124	0,5	27,9	28,4	0,0	30,9	30,9	0,5	58,9	59,4	1,5 %	0,0 %
Lentoliikenne	-41	1,0	0,1	1,1	0,7	0,0	0,7	1,7	0,1	1,8	0,8 %	0,7 %
Yhteensä	249	13,5	34,4	47,8	59,8	46,5	106,3	73,2	80,9	154,1	3,1 %	1,7 %

- 1) Kaikki Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten, Tampereen ja Turun sopimusliikenne. Liikevaihdoista on vähennetty infrastruktuuri- ja viranomaiskulujen tyyppiset menot. Suoran rahoituksen luvuista on vähennetty lipputulot.

- 2) Sisältää kaiken linja-autojen tilausliikenteen, myös kuntien koulu-bussit ja varusmiesten tilausajot.
- 3) Sisältää kaiken muun linja-autoliikenteen paitsi kohdassa 1) mainitun suurten kaupunkien liikenteen ja kohdassa 2) mainitun tilausliikenteen. Ei sisällä posti- ja rahtituottoja.
- 4) Sisältää taksit ja invataksit.

Suoralla rahoituksella tarkoitetaan valtion ja kuntien liikenteen ostoja, valtionapuja ja suurten kaupunkien alijäämäkorvausten nettoa. Matkakustannusten korvauksiin sisältyvät korvaukset erityisryhmille ja erityisryhmien alennusliput. Rahoituksen lähteitä on kuvattu sanallisesti tarkemmin taulukossa sivulla 5.

Osuus liikevaihdosta tarkoittaa julkisen kokonaisrahoituksen (suora rahoitus plus matkakustannusten korvaukset) osuutta liikevaihdosta. Subventioaste tarkoittaa suoran rahoituksen osuutta liikevaihdosta.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne

LIIKENNEVÄLINEIDEN KAPASITEETTI VUODEN LOPUSSA 2009

2009	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
Kaukoliikenne				51	istumap/bussi			
Ajoneuvot	704	0	0	624	0	26	0	1 354
Istumapaikat	39 897	0	0	31 824	0	2 075	0	73 796
Kaikki paikat	42 082	0	0	31 824	0	2 075	0	75 981
Suurten kaupunkien liikenne				45	istumap/bussi			
Ajoneuvot	75	130	108	1 724	0	0	3	2 040
Istumapaikat	14 250	5 921	7 020	77 052	0	0	810	105 053
Kaikki paikat	17 813	16 325	15 552	125 488	0	0	900	176 078
Muu kaupunkiliikenne				43	istumap/bussi			
Ajoneuvot	0	0	0	933	0	0	0	933
Istumapaikat	0	0	0	40 011	0	0	0	40 011
Kaikki paikat	0	0	0	60 481	0	0	0	60 481
Muu joukkoliikenne				47	istumap/bussi			
Ajoneuvot	111	0	0	1 611	0	0	0	1 722
Istumapaikat	16 549	0	0	75 601	0	0	0	92 150
Kaikki paikat	20 686	0	0	77 209	0	0	0	97 895
Tilausliikenne				44	istumap/bussi			
Ajoneuvot	0	0	0	2 143	10 303	0	0	12 446
Istumapaikat	0	0	0	94 646	53 205	0	0	147 851
Kaikki paikat	0	0	0	94 646	53 205	0	0	147 851
Yhteensä				45	istumap/bussi			
Ajoneuvot	890	130	108	7 035	10 303	26	3	18 495
Istumapaikat	70 696	5 921	7 020	319 134	53 205	2 075	810	458 860
Kaikki paikat	80 581	16 325	15 552	389 649	53 205	2 075	900	558 286

- 1) Suurten kaupunkien liikenne tarkoittaa kaikkea YTV-alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa), Tampereella ja Turussa tapahtuvaa liikennettä.
- 2) Kapasiteetti vastaa vuoden viimeisen päivän tilannetta (lentoliikenteessä pienten yhtiöiden osalta voi olla poikkeuksia).
- 3) Jos liikennevälineiden paikkakapasiteetti voi vaihdella (esim. lentokoneet), kapasiteettitilastossa käytetään nimelliskapasiteettia, vaikka paikkatarjonta tilastoidaan todellisen tarjotun paikkamäärän perusteella.
- 4) Rautateiden kaukoliikenteeseen sisältyy myös Venäjän liikenteen Suomen puoleinen osa. Makuupaikat sisältyvät istumapaikkoihin.
- 5) Linja-autojen tilausliikenteeseen sisältyy myös ulkomaan bussimatkailu, koska osa siitä tapahtuu Suomen puolella.
- 6) Lentoliikenteeseen sisältyvät kaikki merkittävät kotimaan liikennettä lentäneet yhtiöt.
- 7) Rautateillä ajoneuvokapasiteetti on vaunujen määrä.
- 8) Metron ajoneuvokapasiteetti on vaunujen määrä.
- 9) Tilausliikenteen kapasiteetti voidaan erotella muusta liikenteestä vain linja-autojen osalta.
- 10) Linja-autojen lukuihin sisältyvät myös sellaiset yritykset, jotka eivät kuulu Linja-autoliittoon.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
JULKISEN LIIKENTEEN SUORITTEET VUONNA 2009

2009	Tarjonta, milj. km					Kysyntä, milj.				Käyttöaste	
	Ajoneuvo	Osuus	Istuin	Paikka	Osuus	Matkustajat	Osuus	Henk. km.	Osuus	Istuin	Paikka
JOUKKOLIIKENNE	700,5	47,1%	32 124,2	38 605,3	82,8%	507,1	89,4%	9 294,1	82,8%	29 %	24 %
Kaukoliikenne	250,5	16,8%	15 228,2	15 673,2	33,6%	22,1	3,9%	4 770,4	42,5%	31 %	30 %
Rautatie 1) 2)	160,0		9 663,0	10 108,0		13,1	2,3%	3 006,0	26,8%	31 %	30 %
Linja-auto	67,7	4,6%	3 454,2	3 454,2	7,4%	6,7	1,2%	610,1	5,4%	18 %	18 %
Lento 3)	22,7		2 110,9	2 110,9	4,5%	2,3	0,4%	1 154,3	10,3%	55 %	55 %
Suurten kaupunkien liikenne	141,8	9,5%	7 231,6	11 386,2	24,4%	359,8	63,4%	2 323,1	20,7%	32 %	20 %
Rautatie 1)	12,0		1 123,0	1 403,0		42,3	7,5%	444,4	4,0%	40 %	32 %
Raitiovaunu 1)	5,5	0,4%	248,4	524,3	1,1%	54,9	9,7%	114,2	1,0%	46 %	22 %
Metro 1)	14,2	1,0%	917,9	2 042,2	4,4%	57,3	10,1%	418,2	3,7%	46 %	20 %
Linja-auto	110,0	7,4%	4 920,8	7 394,2	15,9%	203,8	35,9%	1 342,2	12,0%	27 %	18 %
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	21,5	22,5	0,0%	1,5	0,3%	4,2	0,0%	19 %	19 %
Muu kaupunkiliikenne	65,5	4,4%	2 816,9	4 258,2	9,1%	55,9	9,8%	402,2	3,6%	14 %	9 %
Linja-auto	65,5	4,4%	2 816,9	4 258,2	9,1%	55,9	9,8%	402,2	3,6%	14 %	9 %
Muu joukkoliikenne	242,7	16,3%	6 847,5	7 287,8	15,6%	69,3	12,2%	1 798,4	16,0%	26 %	25 %
Rautatie 1)	14,0	0,9%	1 350,0	1 687,0		12,1	2,1%	468,0	4,2%	35 %	28 %
Linja-auto	103,3	6,9%	4 853,9	4 957,2	10,6%	43,7	7,7%	1 022,2	9,1%	21 %	21 %
Taksi 4)	125,4	8,4%	643,5	643,5	1,4%	13,5	2,4%	308,1	2,7%	48 %	48 %
TILAUSLIIKENNE	786,8	52,9%	8 002,7	8 002,7	17,2%	60,1	10,6%	1 924,8	17,2%	24 %	24 %
Säännöllinen tilausliikenne	75,9	5,1%	1 206,8	1 206,8	2,6%	10,6	1,9%	214,3	1,9%	18 %	18 %
Linja-auto	22,9	1,5%	934,7	934,7	2,0%	5,3	0,9%	100,5	0,9%	11 %	11 %
Taksi 4)	53,0	3,6%	272,1	272,1	0,6%	5,3	0,9%	113,7	1,0%	42 %	42 %
Muu tilausliikenne	710,9	47,8%	6 795,9	6 795,9	14,6%	49,5	8,7%	1 710,5	15,2%	25 %	25 %
Linja-auto 5)	81,7	5,5%	3 565,4	3 565,4	7,6%	10,6	1,9%	1 061,8	9,5%	30 %	30 %
Taksi 4)	629,3	42,3%	3 230,5	3 230,5	6,9%	38,9	6,9%	648,7	5,8%	20 %	20 %
JULKINEN LIIKENNE YHT.	1 487,2	100,0%	40 126,8	46 608,0	100,0%	567,2	100,0%	11 218,8	100,0%	28 %	24 %
Liikennemuodot											
Rautatie	186,0	12,5%	12 136,0	13 198,0	28,3%	67,6	11,9%	3 918,4	34,9%	32 %	30 %
Raitiovaunu	5,5	0,4%	248,4	524,3	1,1%	54,9	9,7%	114,2	1,0%	46 %	22 %
Metro	14,2	1,0%	917,9	2 042,2	4,4%	57,3	10,1%	418,2	3,7%	46 %	20 %
Linja-auto	451,1	30,3%	20 546,0	24 564,0	52,7%	325,9	57,5%	4 539,1	40,5%	22 %	18 %
Taksi	807,6	54,3%	4 146,1	4 146,1	8,9%	57,6	10,2%	1 070,6	9,5%	26 %	26 %
Lento	22,7	1,5%	2 110,9	2 110,9	4,5%	2,3	0,4%	1 154,3	10,3%	55 %	55 %
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	21,5	22,5	0,0%	1,5	0,3%	4,2	0,0%	19 %	19 %

Ajosuoritteet ilman siirto- ja huoltoajoja (hyvin pieniä määriä sisältyy suoritteeseen rautateillä). Istuin- ja paikka-km on laskettu ilman kuljettajan paikkaa. Suurten kaupunkien liikenne sisältää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten, Tampereen ja Turun liikenteen. Linja-autojen lukuihin sisältyvät myös sellaiset yritykset, jotka eivät kuulu Linja-autoliittoon.

- 1) Tarjonta vaunukilometrejä.
- 2) Rautateiden kaukoliikenteeseen sisältyy Venäjän liikenteen Suomen puoleinen osa. Makuupaikat sisältyvät istumapaikkoihin.
- 3) Lentoliikenteeseen sisältyvät kaikki merkittävät kotimaan liikennettä lentäneet yhtiöt. Tilauslento liikennettä ei enää tilastoida erikseen vaan se on osana kaukoliikennettä, johon sisältyvät myös yleisilmailu ja lentotaksiliikenne (joista vain matkustajamäärät tiedossa, liikenne vähäistä).
- 4) Taksien kokonaissuorite perustuu taksien lääninhallituksille ilmoittamiin ammattiajokilometreihin ja jakautuma liikennetyypeille säännöllisen tilausliikenteen ja muun joukkoliikenteen osalta peruskoulujen taksikuljetusten rahoituksen muutokseen siten, että myös taksankorotukset on otettu huomioon. Mainitut liikennetyypit on sitten vähennetty kokonaissuoritteesta, jolloin on saatu muu tilausliikenne (eli ns. normaalit taksiajot).
- 5) Ajosuorite ammattiajokilometrejä.
- 6) Linja-autojen tilausliikenteeseen sisältyy myös ulkomaan bussimatkailu, koska osa siitä tapahtuu Suomen puolella.

**Suomen sisäinen matkustajaliikenne
JULKISTEN VAROJEN KÄYTTÖ VUONNA 2009**

2009	Kokonaissuorite, miljoonaa						Kokonaisrahoitus 1)					
	Ajon. km	Osuus	Matkustajat	Osuus	Hlö. km.	Osuus	Milj. euroa	Osuus	Senttiä/ ajo-km	Senttiä/ matkust.	Senttiä/ hlö. km	
JOUKKOLIIKENNE	700,5	47,1%	507,1	89,4%	9 294,1	82,8%	551,0	64,0%	78,7	108,6	5,9	
Kaukoliikenne	250,5	16,8%	22,1	3,9%	4 770,4	42,5%	43,1	5,0%	17,2	194,9	0,9	
Rautatie	160,0	10,8%	13,1	2,3%	3 006,0	26,8%	35,3	4,1%	22,1	269,2	1,2	
Linja-auto	67,7	4,6%	6,7	1,2%	610,1	5,4%	5,5	0,6%	8,1	82,4	0,9	
Lento	22,7	1,5%	2,3	0,4%	1 154,3	10,3%	2,3	0,3%	10,2	99,1	0,2	
Suurten kaupunkien liikenne	141,8	9,5%	359,8	63,4%	2 323,1	20,7%	182,5	21,2%	128,7	50,7	7,9	
Rautatie	12,0	0,8%	42,3	7,5%	444,4	4,0%	19,5	2,3%	162,2	46,0	4,4	
Raitiovaunu	5,5	0,4%	54,9	9,7%	114,2	1,0%	13,3	1,5%	241,5	24,2	11,6	
Metro	14,2	1,0%	57,3	10,1%	418,2	3,7%	2,9	0,3%	20,1	5,0	0,7	
Linja-auto	110,0	7,4%	203,8	35,9%	1 342,2	12,0%	144,4	16,8%	131,2	70,8	10,8	
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	1,5	0,3%	4,2	0,0%	2,6	0,3%	3 598,5	166,8	61,4	
Muu kaupunkiliikenne	65,5	4,4%	55,9	9,8%	402,2	3,6%	73,2	8,5%	111,7	131,0	18,2	
Linja-auto	65,5	4,4%	55,9	9,8%	402,2	3,6%	73,2	8,5%	111,7	131,0	18,2	
Muu joukkoliikenne	242,7	16,3%	69,3	12,2%	1 798,4	16,0%	252,1	29,3%	103,9	363,9	14,0	
Rautatie	14,0	0,9%	12,1	2,1%	468,0	4,2%	14,7	1,7%	105,2	121,6	3,1	
Linja-auto	103,3	6,9%	43,7	7,7%	1 022,2	9,1%	166,1	19,3%	160,8	380,3	16,3	
Taksi	125,4	8,4%	13,5	2,4%	308,1	2,7%	71,2	8,3%	56,8	528,5	23,1	
TI LAUS LIIKENNE	786,8	52,9%	60,1	10,6%	1 924,8	17,2%	310,2	36,0%	39,4	516,4	16,1	
Säännöllinen tilausliikenne	75,9	5,1%	10,6	1,9%	214,3	1,9%	65,7	7,6%	86,6	621,1	30,7	
Linja-auto	22,9	1,5%	5,3	0,9%	100,5	0,9%	33,0	3,8%	144,3	624,0	32,8	
Taksi	53,0	3,6%	5,3	0,9%	113,7	1,0%	32,7	3,8%	61,7	618,2	28,7	
Muu tilausliikenne	710,9	47,8%	49,5	8,7%	1 710,5	15,2%	244,5	28,4%	34,4	494,1	14,3	
Linja-auto	81,7	5,5%	10,6	1,9%	1 061,8	9,5%	0,3	0,0%	0,3	2,7	0,0	
Taksi	629,3	42,3%	38,9	6,9%	648,7	5,8%	244,2	28,4%	38,8	628,3	37,6	
JULKINEN LIIKENNE YHT.	1 487,2	100,0%	567,2	100,0%	11 218,8	100,0%	861,2	100,0%	57,9	151,8	7,7	
Liikennemuodot												
Rautatie	186,0	12,5%	67,6	11,9%	3 918,4	34,9%	69,5	8,1%	37,4	102,9	1,8	
Raitiovaunu	5,5	0,4%	54,9	9,7%	114,2	1,0%	13,3	1,5%	241,5	24,2	11,6	
Metro	14,2	1,0%	57,3	10,1%	418,2	3,7%	2,9	0,3%	20,1	5,0	0,7	
Linja-auto	451,1	30,3%	325,9	57,5%	4 539,1	40,5%	422,5	49,1%	93,7	129,6	9,3	
Taksi	807,6	54,3%	57,6	10,2%	1 070,6	9,5%	348,2	40,4%	43,1	604,0	32,5	
Lento	22,7	1,5%	2,3	0,4%	1 154,3	10,3%	2,3	0,3%	10,2	99,1	0,2	
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	1,5	0,3%	4,2	0,0%	2,6	0,3%	3 598,5	166,8	61,4	

1) Kokonaisrahoitukseen sisältyy:

- Liikenne- ja viestintäministeriön sekä lääninhallitusten liikenteen ostot ja valtionavut.
- opetus-, sosiaali- ja terveystoimen, puolustus- ja työministeriön sekä muut kuntien ostamat tilausajot ja suorittamat matkakustannusten korvaukset.
- kaupunkien liikennelaitosten ja sopimusliikennöitsijöiden liikennöintikorvausten ja matkalipputuottojen erotus, jotka on katettu kuntien varoista.
- kuntien lipputuloperusteiselle liikenteelle maksamat taksa- ja pääomatuet sekä alijäämien korvaukset.

Mahdolliset infrastruktuurikustannukset ja joukkoliikennettä järjestävien viranomaisten kustannukset eivät sisälly rahoituslukuihin.

Ostoliikenteen rahamäärät ja niitä vastaavat ajosuoritteet on esitetty taulukossa luvussa 5.3.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
JULKISTEN VAROJEN KOHDENTAMINEN VUONNA 2009

2009 Milj. euroa	Miljoonaa henkilö- kilometriä	Suora rahoitus 1)			Matkakust. korv. 2)			Kokonaisrahoitus 3)		
		Miljoonaa euroa	Osuus	Senttiä/ hlö. km	Miljoonaa euroa	Osuus	Senttiä/ hlö. km	Miljoonaa euroa	Osuus	Senttiä/ hlö. km
JOUKKO LIKENNE	9 294,1	335,2	98,7%	3,6	215,7	41,4%	2,3	551,0	64,0%	5,9
Kaukoliikenne	4 770,4	33,1	9,7%	0,7	10,0	1,9%	0,2	43,1	5,0%	0,9
Rautatie	3 006,0	31,4	9,2%	1,0	3,9	0,8%	0,1	35,3	4,1%	1,2
Linja-auto	610,1	0,0	0,0%	0,0	5,5	1,1%	0,9	5,5	0,6%	0,9
Lento	1 154,3	1,7	0,5%	0,1	0,6	0,1%	0,1	2,3	0,3%	0,2
Suurten kaupunkien liikenne	2 323,1	166,5	49,0%	7,2	16,1	3,1%	0,7	182,5	21,2%	7,9
Rautatie	444,4	17,6	5,2%	4,0	1,9	0,4%	0,4	19,5	2,3%	4,4
Raitiovaunu	114,2	10,9	3,2%	9,5	2,4	0,5%	2,1	13,3	1,5%	11,6
Metro	418,2	0,3	0,1%	0,1	2,5	0,5%	0,6	2,9	0,3%	0,7
Linja-auto	1 342,2	135,1	39,8%	10,1	9,3	1,8%	0,7	144,4	16,8%	10,8
Suomenlinnan lautta	4,2	2,6	0,8%	61,4	0,0	0,0%	0,0	2,6	0,3%	61,4
Muu kaupunkiliikenne	402,2	54,7	16,1%	13,6	18,4	3,5%	4,6	73,2	8,5%	18,2
Linja-auto	402,2	54,7	16,1%	13,6	18,4	3,5%	4,6	73,2	8,5%	18,2
Muu joukkoliikenne	1 798,4	80,9	23,8%	4,5	171,2	32,8%	9,5	252,1	29,3%	14,0
Rautatie	468,0	10,3	3,0%	2,2	4,4	0,9%	0,9	14,7	1,7%	3,1
Linja-auto	1 022,2	68,8	20,2%	6,7	97,3	18,7%	9,5	166,1	19,3%	16,3
Taksi	308,1	1,8	0,5%	0,6	69,4	13,3%	22,5	71,2	8,3%	23,1
TI LAUSLIKENNE	1 924,8	4,5	1,3%	0,2	305,7	58,6%	15,9	310,2	36,0%	16,1
Säännöllinen tilausliikenne	214,3	4,2	1,2%	2,0	61,5	11,8%	28,7	65,7	7,6%	30,7
Linja-auto	100,5	4,2	1,2%	4,2	28,8	5,5%	28,7	33,0	3,8%	32,8
Taksi	113,7	0,0	0,0%	0,0	32,7	6,3%	28,7	32,7	3,8%	28,7
Muu tilausliikenne	1 710,5	0,3	0,1%	0,0	244,2	46,8%	14,3	244,5	28,4%	14,3
Linja-auto	1 061,8	0,3	0,1%	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,3	0,0%	0,0
Taksi	648,7	0,0	0,0%	0,0	244,2	46,8%	37,6	244,2	28,4%	37,6
JULKINEN LIKENNE YHT.	11 218,8	339,7	100,0%	3,0	521,5	100,0%	4,6	861,2	100,0%	7,7
Liikennemuodot										
Rautatie	3 918,4	59,3	17,5%	1,5	10,2	2,0%	0,3	69,5	8,1%	1,8
Raitiovaunu	114,2	10,9	3,2%	9,5	2,4	0,5%	2,1	13,3	1,5%	11,6
Metro	418,2	0,3	0,1%	0,1	2,5	0,5%	0,6	2,9	0,3%	0,7
Linja-auto	4 539,1	263,1	77,4%	5,8	159,4	30,6%	3,5	422,5	49,1%	9,3
Taksi	1 070,6	1,8	0,5%	0,2	346,3	66,4%	32,3	348,2	40,4%	32,5
Lento	1 154,3	1,7	0,5%	0,1	0,6	0,1%	0,1	2,3	0,3%	0,2
Suomenlinnan lautta	4,2	2,6	0,8%	61,4	0,0	0,0%	0,0	2,6	0,3%	61,4

1) Liikenteen osto, valtionavut ja alijäämäisen liikenteen rahoitus.

2) Erityisryhmien matkaliput ja matkakustannusten korvaaminen.

3) Kokonaisrahoitus on suoran rahoituksen ja matkakustannusten korvausten summa.

**Liikenne- ja viestintäministeriö
3.3.2011**

Liite 1
5 (6)

Suomen sisäinen matkustajaliikenne

JULKISTEN VAROJEN LÄHTEET RAHOITTAJAN MUKAAN VUONNA 2009

2009 Milj. euroa	Suora rahoitus				Suora rahoitus yhteensä Milj. euroa	Matkakust. korvaukset				Matkakust. korvaukset yhteensä Milj. euroa	Valtion rahoitus yhteensä Milj. euroa	Kuntien rahoitus yhteensä Milj. euroa	Julkinen rahoitus yhteensä Milj. euroa
	Valtio	1) Osuus	Kunnat	2) Osuus		Valtio	3) 4) 5) Osuus	Kunnat	3) 4) Osuus				
JOUKKOLIIKENNE	91,1	16,5%	244,1	44,3%	335,2	41,5	7,5%	174,2	31,6%	215,7	132,6	418,3	551,0
Kaukoliikenne	32,4	75,1%	0,7	1,7%	33,1	10,0	23,2%	0,0	0,0%	10,0	42,4	0,7	43,1
Rautatie	31,4	88,9%	0,0	0,0%	31,4	3,9	11,1%	0,0	0,0%	3,9	35,3	0,0	35,3
<i>jo sta o sto liikenne</i>	<i>31,4</i>				<i>31,4</i>						<i>31,4</i>		
Linja-auto	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	5,5	100,0%	0,0	0,0%	5,5	5,5	0,0	5,5
<i>jo sta o sto liikenne</i>	<i>0,0</i>				<i>0,0</i>						<i>0,0</i>		
Lento	1,0	43,3%	0,7	31,1%	1,7	0,6	25,6%	0,0	0,0%	0,6	1,6	0,7	2,3
<i>jo sta o sto liikenne</i>	<i>1,0</i>		<i>0,7</i>		<i>1,7</i>						<i>1,0</i>	<i>0,7</i>	
Suurten kaupunkien liikenne	5,6	3,1%	160,8	88,1%	166,5	0,2	0,1%	15,9	8,7%	16,1	5,8	176,7	182,5
Rautatie	0,2	1,3%	17,3	89,1%	17,6	0,0	0,0%	1,9	9,6%	1,9	0,2	19,2	19,5
Raitiovaunu	0,3	2,4%	10,5	79,3%	10,9	0,0	0,0%	2,4	18,3%	2,4	0,3	13,0	13,3
Metro	0,3	11,5%	0,0	0,0%	0,3	0,0	0,0%	2,5	88,5%	2,5	0,3	2,5	2,9
Linja-auto	4,7	3,3%	130,4	90,3%	135,1	0,2	0,2%	9,0	6,2%	9,3	5,0	139,4	144,4
Suomenlinnan lautta	0,0	0,0%	2,6	100,0%	2,6	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0	2,6	2,6
Muu kaupunkiliikenne	12,8	17,5%	41,9	57,3%	54,7	0,9	1,2%	17,6	24,0%	18,4	13,7	59,5	73,2
Linja-auto	12,8	17,5%	41,9	57,3%	54,7	0,9	1,2%	17,6	24,0%	18,4	13,7	59,5	73,2
<i>jo sta valtion o sto liikenne</i>	<i>5,5</i>												
<i>jo sta kuntien o sto liikenne</i>			28,6										
Muu joukkoliikenne	40,3	16,0%	40,6	16,1%	80,9	30,4	12,0%	140,8	55,9%	171,2	70,7	181,4	252,1
Rautatie	10,3	69,9%	0,0	0,0%	10,3	1,7	11,8%	2,7	18,3%	4,4	12,0	2,7	14,7
Linja-auto	28,2	17,0%	40,6	24,4%	68,8	28,6	17,2%	68,7	41,4%	97,3	56,8	109,3	166,1
<i>jo sta valtion o sto liikenne</i>	<i>23,0</i>				<i>23,0</i>						<i>23,0</i>		
<i>jo sta kuntien o sto liikenne</i>			30,9		<i>30,9</i>							30,9	
Taksi	1,8	2,6%	0,0	0,0%	1,8	0,0	0,0%	69,4	97,4%	69,4	1,8	69,4	71,2
<i>jo sta valtion o sto liikenne</i>	<i>1,8</i>				<i>1,8</i>						<i>1,8</i>		
<i>jo sta kuntien o sto liikenne</i>					<i>0,0</i>								
TI LAUSLIIKENNE	4,5	1,4%	0,0	0,0%	4,5	123,4	39,8%	182,3	58,8%	305,7	127,9	182,3	310,2
Säännöllinen tilausliikenne	4,2	6,4%	0,0	0,0%	4,2	2,3	3,5%	59,2	90,1%	61,5	6,5	59,2	65,7
Linja-auto	4,2	12,7%	0,0	0,0%	4,2	2,1	6,5%	26,7	80,9%	28,8	6,3	26,7	33,0
Taksi	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,2	0,6%	32,5	99,4%	32,7	0,2	32,5	32,7
Muu tilausliikenne	0,3	0,1%	0,0	0,0%	0,3	121,1	49,5%	123,1	50,4%	244,2	121,4	123,1	244,5
Linja-auto	0,3	100,0%	0,0	0,0%	0,3	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,3	0,0	0,3
Taksi	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	121,1	49,6%	123,1	50,4%	244,2	121,1	123,1	244,2
JULKINEN LIIKENNE YHT.	95,6	11,1%	244,1	28,3%	339,7	164,9	19,1%	356,6	41,4%	521,5	260,5	600,7	861,2
Liikennemuodot													
Rautatie	41,9	60,3%	17,3	25,0%	59,3	5,7	8,1%	4,6	6,6%	10,2	47,6	21,9	69,5
Raitiovaunu	0,3	2,4%	10,5	79,3%	10,9	0,0	0,0%	2,4	18,3%	2,4	0,3	13,0	13,3
Metro	0,3	11,5%	0,0	0,0%	0,3	0,0	0,0%	2,5	88,5%	2,5	0,3	2,5	2,9
Linja-auto	50,2	11,9%	212,9	50,4%	263,1	37,4	8,9%	122,0	28,9%	159,4	87,6	334,9	422,5
Taksi	1,8	0,5%	0,0	0,0%	1,8	121,3	34,8%	225,0	64,6%	346,3	123,1	225,0	348,2
Lento	1,0	43,3%	0,7	31,1%	1,7	0,6	25,6%	0,0	0,0%	0,6	1,6	0,7	2,3
Suomenlinnan lautta	0,0	0,0%	2,6	100,0%	2,6	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0	2,6	2,6

Osuudet on laskettu kokonaisrahoituksesta.

1) Kaukoliikennepalvelujen (LVM) sekä maaseudun runkoliikenteen, kaupunkimaisen paikallisliikenteen ja taksa-alennusten ostot (LVM, LH) sekä Puolustusvoimien tilausajojen ostot.

2) Liikennöintikorvausten ja matkalipputulojen erotuksen kattaminen ja suurten kaupunkien liikenteen alijäämien korvaukset.

3) Koululaistilousajot ja koululaisliput, liikennetyyppijakautuma osittain arvionvarainen.

4) Sosiaalihuollon ja sairausvakuutuslain mukaiset matkakustannusten korvaukset, liikennetyyppijako osittain arvionvarainen.

5) Puolustus- ja työministeriöiden suorittamat varusmiesten ja siviilipalvelusmiesten lomamatkojen korvaukset, liikennetyyppijako arvionvarainen.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUSTEN LÄHTEET VUONNA 2009

2009 Milj. euroa	Matkakustannusten korvaukset, milj. euroa										Yhteensä Milj. euroa
	Opetus- toimi	1) Osuus	Sosiaali- ja terveys- toimi	2) Osuus	Muut kunta- sektorit	Osuus	Puolustus- ministeriö	3) Osuus	Työminist siviili- palvelus	3) Osuus	
JOUKKOLIIKENNE	159,2	73,8%	47,2	21,9%	0,0	0,0%	8,5	4,0%	0,8	0,4%	215,7
Kaukoliikenne	1,4	13,6%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	7,8	78,2%	0,8	8,2%	10,0
Rautatie	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	3,4	86,6%	0,5	13,4%	3,9
Linja-auto	1,4	24,6%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	3,9	70,6%	0,3	4,8%	5,5
Lento	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,6	93,8%	0,0	6,2%	0,6
Suurten kaupunkien liikenne	2,9	18,1%	13,2	81,9%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	16,1
Rautatie	0,3	18,3%	1,5	81,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1,9
Raitiovaunu	0,4	18,3%	2,0	81,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	2,4
Metro	0,5	18,3%	2,1	81,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	2,5
Linja-auto	1,7	17,9%	7,6	82,1%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	9,3
Suomenlinnan lautta	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0
Muu kaupunkiliikenne	10,5	57,0%	7,7	41,8%	0,0	0,0%	0,2	1,2%	0,0	0,0%	18,4
Linja-auto	10,5	57,0%	7,7	41,8%	0,0	0,0%	0,2	1,2%	0,0	0,0%	18,4
Muu joukkoliikenne	144,4	84,4%	26,3	15,4%	0,0	0,0%	0,5	0,3%	0,0	0,0%	171,2
Rautatie	1,1	23,9%	3,4	76,1%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	4,4
Linja-auto	76,8	78,9%	20,1	20,7%	0,0	0,0%	0,5	0,5%	0,0	0,0%	97,3
Taksi	66,6	95,9%	2,8	4,1%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	69,4
TILOUSLIIKENNE	59,1	19,3%	244,7	80,0%	1,9	0,6%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	305,7
Säännöllinen tilausliikenne	59,1	96,1%	2,4	3,9%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	61,5
Linja-auto	26,4	91,6%	2,4	8,4%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	28,8
Taksi	32,7	100,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	32,7
Muu tilausliikenne	0,0	0,0%	242,3	99,2%	1,9	0,8%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	244,2
Linja-auto	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0
Taksi	0,0	0,0%	242,3	99,2%	1,9	0,8%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	244,2
JULKINEN LIIKENNE YHT.	218,3	41,9%	292,0	56,0%	1,9	0,4%	8,5	1,6%	0,8	0,2%	521,5
Liikennemuodot											
Rautatie	1,4	13,7%	4,9	48,0%	0,0	0,0%	3,4	33,2%	0,5	5,1%	10,2
Raitiovaunu	0,4	18,3%	2,0	81,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	2,4
Metro	0,5	18,3%	2,1	81,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	2,5
Linja-auto	116,7	73,2%	37,8	23,7%	0,0	0,0%	4,6	2,9%	0,3	0,2%	159,4
Taksi	99,3	28,7%	245,2	70,8%	1,9	0,5%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	346,3
Lento	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,6	93,8%	0,0	6,2%	0,6
Suomenlinnan lautta	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0

Osuudet on laskettu matkakustannusten korvausten kokonaissummasta.

1) Koululaistilaisajat ja koululaisliput, liikennetyyppijakautuma osittain arvionvarainen.

2) Sosiaalihuollon ja sairausvakuutuslain mukaiset matkakustannusten korvaukset, liikennetyyppijako arvionvarainen.

3) Puolustus- ja työministeriöiden suorittamat varusmiesten ja siviilipalvelusmiesten lomamatkojen korvaukset, liikennetyyppijako arvionvarainen.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne

LIIKENNEVÄLINEIDEN KAPASITEETTI VUODEN LOPUSSA 2007

Liite 2
1 (6)

2007	Rautatie	Raitio- vaunu	Metro	Linja- auto	Taksi	Lento- liikenne	SL lautta	Yhteensä
Kaukoliikenne				53	istumap/bussi			
Ajoneuvot	686	0	0	621	0	22	0	1 329
Istumapaikat	39 359	0	0	33 008	0	1 959	0	74 326
Kaikki paikat	41 517	0	0	33 008	0	1 959	0	76 484
Kaupunkien taloudellisesti vastaama kaupunkiliikenne				45	istumap/bussi			
Ajoneuvot	70	103	108	1 550	0	0	3	1 834
Istumapaikat	13 300	4 523	7 020	69 225	0	0	810	94 878
Kaikki paikat	16 625	12 930	15 552	113 099	0	0	900	159 106
Muu kaupunkiliikenne				43	istumap/bussi			
Ajoneuvot	0	0	0	988	0	0	0	988
Istumapaikat	0	0	0	42 438	0	0	0	42 438
Kaikki paikat	0	0	0	64 151	0	0	0	64 151
Muu joukkoliikenne				47	istumap/bussi			
Ajoneuvot	113	0	0	1 754	0	0	0	1 867
Istumapaikat	16 948	0	0	82 147	0	0	0	99 095
Kaikki paikat	21 185	0	0	84 753	0	0	0	105 938
Tilausliikenne				46	istumap/bussi			
Ajoneuvot	0	0	0	2 152	9 905	0	0	12 057
Istumapaikat	0	0	0	98 608	50 813	0	0	149 420
Kaikki paikat	0	0	0	98 608	50 813	0	0	149 420
Yhteensä				46	istumap/bussi			
Ajoneuvot	869	103	108	7 065	9 905	22	3	18 075
Istumapaikat	69 607	4 523	7 020	325 426	50 813	1 959	810	460 157
Kaikki paikat	79 327	12 930	15 552	393 618	50 813	1 959	900	555 099

- 1) Suurten kaupunkien liikenne tarkoittaa kaikkea YTV-alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa), Tampereella ja Turussa tapahtuvaa liikennettä.
- 2) Kapasiteetti vastaa vuoden viimeisen päivän tilannetta (lentoliikenteessä pienten yhtiöiden osalta voi olla poikkeuksia).
- 3) Jos liikennevälineiden paikkakapasiteetti voi vaihdella (esim. lentokoneet), kapasiteettitilastossa käytetään nimelliskapasiteettia, vaikka paikkatarjonta tilastoidaan todellisen tarjotun paikkamäärän perusteella.
- 4) Rautateiden kaukoliikenteeseen sisältyy myös Venäjän liikenteen Suomen puoleinen osa. Makuupaikat sisältyvät istumapaikkoihin.
- 5) Linja-autojen tilausliikenteeseen sisältyy myös ulkomaan bussimatkailu, koska osa siitä tapahtuu Suomen puolella.
- 6) Lentoliikenteeseen sisältyvät kaikki merkittävät kotimaan liikennettä lentäneet yhtiöt.
- 7) Rautateillä ajoneuvokapasiteetti on vaunujen määrä.
- 8) Metron ajoneuvokapasiteetti on vaunujen määrä.
- 9) Tilausliikenteen kapasiteetti voidaan erotella muusta liikenteestä vain linja-autojen osalta.
- 10) Linja-autojen lukuihin sisältyvät myös sellaiset yritykset, jotka eivät kuulu Linja-autoliittoon.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
JULKISEN LIIKENTEEN SUORITTEET 2007

2007	Tarjonta, milj. km					Kysyntä, milj.				Käyttöaste	
	Ajoneuvo	Osuus	Istuin	Paikka	Osuus	Matkustajat	Osuus	Henk. km.	Osuus	Istuin	Paikka
JOUKKOLIIKENNE	704,7	46,6%	32 050,3	38 342,4	82,3%	496,7	88,9%	9 401,1	81,7%	29%	25%
Kaukoliikenne	251,7	16,7%	15 234,2	15 671,2	33,6%	22,8	4,1%	4 941,0	42,9%	32%	32%
Rautatie 1) 2)	159,6	10,6%	9 451,0	9 888,0	21,2%	12,9	2,3%	2 951,0	25,6%	31%	30%
Linja-auto	69,5	4,6%	3 537,8	3 537,8	7,6%	7,2	1,3%	652,4	5,7%	18%	18%
Lento 3)	22,7	1,5%	2 245,4	2 245,4	4,8%	2,7	0,5%	1 337,6	11,6%	60%	60%
Kaupunkien taloudellisesti vastaama kaupunkiliikenne	132,6	8,8%	6 713,6	10 659,4	22,9%	347,4	62,2%	2 255,3	19,6%	34%	21%
Rautatie 1)	9,9	0,7%	988,0	1 234,0	2,6%	42,3	7,6%	443,7	3,9%	45%	36%
Raitiovaunu 1)	5,2	0,3%	219,7	475,9	1,0%	52,7	9,4%	109,7	1,0%	50%	23%
Metro 1)	13,5	0,9%	872,7	1 941,1	4,2%	56,2	10,1%	410,5	3,6%	47%	21%
Linja-auto	103,9	6,9%	4 611,6	6 985,9	15,0%	194,7	34,9%	1 287,4	11,2%	28%	18%
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	21,6	22,5	0,0%	1,5	0,3%	4,0	0,0%	19%	18%
Muu kaupunkiliikenne	66,5	4,4%	2 861,0	4 324,7	9,3%	55,7	10,0%	401,4	3,5%	14%	9%
Linja-auto	66,5	4,4%	2 861,0	4 324,7	9,3%	55,7	10,0%	401,4	3,5%	14%	9%
Muu joukkoliikenne	253,9	16,8%	7 241,5	7 687,0	16,5%	70,7	12,7%	1 803,4	15,7%	25%	23%
Rautatie 1)	13,0	0,9%	1 337,0	1 671,0	3,6%	11,5	2,1%	425,0	3,7%	32%	25%
Linja-auto	111,7	7,4%	5 241,7	5 353,3	11,5%	45,3	8,1%	1 060,8	9,2%	20%	20%
Taksi 4)	129,2	8,5%	662,8	662,8	1,4%	13,9	2,5%	317,6	2,8%	48%	48%
TILAUSLIIKENNE	806,6	53,4%	8 231,2	8 231,2	17,7%	61,8	11,1%	2 107,8	18,3%	26%	26%
Säännöllinen tilausliikenne	64,8	4,3%	865,4	865,4	1,9%	9,3	1,7%	188,8	1,6%	22%	22%
Linja-auto	13,6	0,9%	602,7	602,7	1,3%	4,2	0,7%	78,9	0,7%	13%	13%
Taksi 4)	51,2	3,4%	262,7	262,7	0,6%	5,1	0,9%	109,9	1,0%	42%	42%
Muu tilausliikenne	741,8	49,1%	7 365,8	7 365,8	15,8%	52,6	9,4%	1 919,0	16,7%	26%	26%
Linja-auto 5)	93,3	6,2%	4 038,8	4 038,8	8,7%	12,5	2,2%	1 250,4	10,9%	31%	31%
Taksi 4)	648,5	42,9%	3 327,1	3 327,1	7,1%	40,1	7,2%	668,6	5,8%	20%	20%
JULKINEN LIIKENNE YHT.	1 511,4	100%	40 281,5	46 573,7	100%	558,6	100%	11 509,0	100%	29%	25%
Liikennemuodot											
Rautatie	182,5	12,1%	11 776,0	12 793,0	27,5%	66,7	11,9%	3 819,7	33,2%	32%	30%
Raitiovaunu	5,2	0,3%	219,7	475,9	1,0%	52,7	9,4%	109,7	1,0%	50%	23%
Metro	13,5	0,9%	872,7	1 941,1	4,2%	56,2	10,1%	410,5	3,6%	47%	21%
Linja-auto	458,5	30,3%	20 893,6	24 843,2	53,3%	319,6	57,2%	4 731,4	41,1%	23%	19%
Taksi	829,0	54,8%	4 252,5	4 252,5	9,1%	59,1	10,6%	1 096,1	9,5%	26%	26%
Lento	22,7	1,5%	2 245,4	2 245,4	4,8%	2,7	0,5%	1 337,6	11,6%	60%	60%
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	21,6	22,5	0,0%	1,5	0,3%	4,0	0,0%	19%	18%

Ajosuoritteet ilman siirto- ja huoltoajoja (hyvin pieniä määriä sisältyy suoritteeseen rautateillä). Istuin- ja paikka-km on laskettu ilman kuljettajan paikkaa. Suurten kaupunkien liikenne tarkoittaa kaikkea YTV-alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa), Tampereella ja Turussa tapahtuvaa liikennettä. Linja-autojen lukuihin sisältyvät myös sellaiset yritykset, jotka eivät kuulu Linja-autoliittoon.

- 1) Tarjonta vaunukilometrejä.
- 2) Rautateiden kaukoliikenteeseen sisältyy Venäjän liikenteen Suomen puoleinen osa. Makuupaikat sisältyvät istumapaikkoihin.
- 3) Lentoliikenteeseen sisältyvät kaikki merkittävät kotimaan liikennettä lentäneet yhtiöt. Tilauslento liikennettä ei enää tilastoida erikseen vaan se on osana kaukoliikennettä, johon sisältyy lentotaksiliikenne (josta on vain matkustajamäärät tiedossa, liikenne vähäistä).
- 4) Taksien kokonaissuorite perustuu taksien lääninhallituksille ilmoittamiin ammattiajokilometreihin ja jakautuma liikennetyypeille säännöllisen tilausliikenteen ja muun joukkoliikenteen osalta peruskoulujen taksikuljetusten rahoituksen muutokseen siten, että myös taksankorotukset on otettu huomioon. Mainitut liikennetyypit on sitten vähennetty kokonaissuoritteesta, jolloin on saatu muu tilausliikenne (eli ns. normaalit taksijat).
- 5) Linja-autojen tilausliikenteeseen sisältyy myös ulkomaan bussimatkailu, koska osa siitä tapahtuu Suomen puolella.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
JULKISTEN VAROJEN KÄYTTÖ 2007

2007	Kokonaissuorite, miljoonaa						Kokonaisrahoitus 1)				
	Ajon. km	Osuus	Matkustajat	Osuus	Hlö. km.	Osuus	Milj. euroa	Osuus	Senttiä/ ajo-km	Senttiä/ matkust.	Senttiä/ hlö. km
JOUKKO LIIKENNE	704,7	46,6%	496,7	88,9%	9 401,1	81,7%	452,8	64,0%	64,2	91,2	4,8
Kaukoliikenne	251,7	16,7%	22,8	4,1%	4 941,0	42,9%	38,1	5,4%	15,1	166,7	0,8
Rautatie	159,6	10,6%	12,9	2,3%	2 951,0	25,6%	33,1	4,7%	20,7	255,4	1,1
Linja-auto	69,5	4,6%	7,2	1,3%	652,4	5,7%	4,5	0,6%	6,5	63,3	0,7
Lento	22,7	1,5%	2,7	0,5%	1 337,6	11,6%	0,5	0,1%	2,1	17,3	0,0
Suurten kaupunkien liikenne	132,6	8,8%	347,4	62,2%	2 255,3	19,6%	135,3	19,1%	102,0	38,9	6,0
Rautatie	9,9	0,7%	42,3	7,6%	443,7	3,9%	14,9	2,1%	150,5	35,3	3,4
Raitiovaunu	5,2	0,3%	52,7	9,4%	109,7	1,0%	4,6	0,6%	88,4	8,6	4,1
Metro	13,5	0,9%	56,2	10,1%	410,5	3,6%	1,9	0,3%	14,2	3,4	0,5
Linja-auto	103,9	6,9%	194,7	34,9%	1 287,4	11,2%	111,5	15,8%	107,3	57,2	8,7
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	1,5	0,3%	4,0	0,0%	2,4	0,3%	3 426,2	159,9	60,0
Muu kaupunkiliikenne	66,5	4,4%	55,7	10,0%	401,4	3,5%	57,2	8,1%	86,0	102,6	14,2
Linja-auto	66,5	4,4%	55,7	10,0%	401,4	3,5%	57,2	8,1%	86,0	102,6	14,2
Muu joukkoliikenne	253,9	16,8%	70,7	12,7%	1 803,4	15,7%	222,3	31,4%	87,5	314,3	12,3
Rautatie	13,0	0,9%	11,5	2,1%	425,0	3,7%	13,3	1,9%	102,4	115,9	3,1
Linja-auto	111,7	7,4%	45,3	8,1%	1 060,8	9,2%	146,2	20,7%	130,9	322,5	13,8
Taksi	129,2	8,5%	13,9	2,5%	317,6	2,8%	62,8	8,9%	48,6	451,8	19,8
TI LAUS LIIKENNE	806,6	53,4%	61,8	11,1%	2 107,8	18,3%	254,3	36,0%	31,5	411,3	12,1
Säännöllinen tilausliikenne	64,8	4,3%	9,3	1,7%	188,8	1,6%	57,1	8,1%	88,1	616,2	30,2
Linja-auto	13,6	0,9%	4,2	0,7%	78,9	0,7%	28,0	4,0%	205,8	674,7	35,5
Taksi	51,2	3,4%	5,1	0,9%	109,9	1,0%	29,0	4,1%	56,7	568,6	26,4
Muu tilausliikenne	741,8	49,1%	52,6	9,4%	1 919,0	16,7%	197,2	27,9%	26,6	375,1	10,3
Linja-auto	93,3	6,2%	12,5	2,2%	1 250,4	10,9%	0,2	0,0%	0,2	1,8	0,0
Taksi	648,5	42,9%	40,1	7,2%	668,6	5,8%	197,0	27,9%	30,4	491,7	29,5
JULKINEN LIIKENNE YHT.	1 511,4	100,0%	558,6	100%	11 509,0	100%	707,1	100,0%	46,8	126,6	6,1
Liikennemuodot											
Rautatie	182,5	12,1%	66,7	11,9%	3 819,7	33,2%	61,3	8,7%	33,6	91,9	1,6
Raitiovaunu	5,2	0,3%	52,7	9,4%	109,7	1,0%	4,6	0,6%	88,4	8,6	4,1
Metro	13,5	0,9%	56,2	10,1%	410,5	3,6%	1,9	0,3%	14,2	3,4	0,5
Linja-auto	458,5	30,3%	319,6	57,2%	4 731,4	41,1%	347,6	49,2%	75,8	108,8	7,3
Taksi	829,0	54,8%	59,1	10,6%	1 096,1	9,5%	288,8	40,8%	34,8	488,9	26,3
Lento	22,7	1,5%	2,7	0,5%	1 337,6	11,6%	0,5	0,1%	2,1	17,3	0,0
Suomenlinnan lautta	0,1	0,0%	1,5	0,3%	4,0	0,0%	2,4	0,3%	3 426,2	159,9	60,0

1) Kokonaisrahoitukseen sisältyy:

- Liikenne- ja viestintäministeriön sekä lääninhallitusten liikenteen ostot ja valtionavut.
- opetus-, sosiaali- ja terveystoimen, puolustus- ja työministeriön sekä muut kuntien ostamat tilausajot ja suorittamat matkakustannusten korvaukset.
- kaupunkien liikennelaitosten ja sopimusliikennöitsijöiden liikennöintikorvausten ja matkalipputuottojen erotus, jotka on katettu kuntien varoista.
- kuntien lipputuloperusteiselle liikenteelle maksamat taksa- ja pääomatuotet sekä alijäämien korvaukset.

Mahdolliset infrastruktuurikustannukset ja joukkoliikennettä järjestävien viranomaisten kustannukset eivät sisälly rahoituslukuihin.

Ostoliikenteen rahamäärät ja niitä vastaavat ajosuoritteet on esitetty taulukossa luvussa 5.3.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
JULKISTEN VAROJEN KOHDENTAMINEN 2007

2007 Milj. euroa	Miljoonaa henkilö- kilometriä	Suora rahoitus 1)			Matkakust. korv. 2)			Kokonaisrahoitus 3)		
		Miljoonaa euroa	Osuus	Senttiä/ hlö. km	Miljoonaa euroa	Osuus	Senttiä/ hlö. km	Miljoonaa euroa	Osuus	Senttiä/ hlö. km
JOUKKO LIKENNE	9 401,1	262,9	98,7%	2,8	189,9	43,1%	2,0	452,8	64,0%	4,8
Kaukoliikenne	4 941,0	30,1	11,3%	0,6	8,0	1,8%	0,2	38,1	5,4%	0,8
Rautatie	2 951,0	30,1	11,3%	1,0	3,0	0,7%	0,1	33,1	4,7%	1,1
Linja-auto	652,4	0,0	0,0%	0,0	4,5	1,0%	0,7	4,5	0,6%	0,7
Lento	1 337,6	0,0	0,0%	0,0	0,5	0,1%	0,0	0,5	0,1%	0,0
Suurten kaupunkien liikenne	2 255,3	123,0	46,2%	5,5	12,3	2,8%	0,5	135,3	19,1%	6,0
Rautatie	443,7	13,5	5,1%	3,0	1,4	0,3%	0,3	14,9	2,1%	3,4
Raitiovaunu	109,7	2,7	1,0%	2,5	1,8	0,4%	1,6	4,6	0,6%	4,1
Metro	410,5	0,0	0,0%	0,0	1,9	0,4%	0,5	1,9	0,3%	0,5
Linja-auto	1 287,4	104,4	39,2%	8,1	7,0	1,6%	0,5	111,5	15,8%	8,7
Suomenlinnan lautta	4,0	2,3	0,9%	58,7	0,1	0,0%	1,3	2,4	0,3%	60,0
Muu kaupunkiliikenne	401,4	44,1	16,6%	11,0	13,1	3,0%	3,3	57,2	8,1%	14,2
Linja-auto	401,4	44,1	16,6%	11,0	13,1	3,0%	3,3	57,2	8,1%	14,2
Muu joukkoliikenne	1 803,4	65,7	24,6%	3,6	156,6	35,5%	8,7	222,3	31,4%	12,3
Rautatie	425,0	9,2	3,5%	2,2	4,1	0,9%	1,0	13,3	1,9%	3,1
Linja-auto	1 060,8	55,1	20,7%	5,2	91,1	20,7%	8,6	146,2	20,7%	13,8
Taksi	317,6	1,3	0,5%	0,4	61,4	13,9%	19,3	62,8	8,9%	19,8
TI LAUSLIKENNE	2 107,8	3,6	1,3%	0,2	250,7	56,9%	11,9	254,3	36,0%	12,1
Säännöllinen tilausliikenne	188,8	3,3	1,3%	1,8	53,7	12,2%	28,5	57,1	8,1%	30,2
Linja-auto	78,9	3,3	1,3%	4,2	24,7	5,6%	31,3	28,0	4,0%	35,5
Taksi	109,9	0,0	0,0%	0,0	29,0	6,6%	26,4	29,0	4,1%	26,4
Muu tilausliikenne	1 919,0	0,2	0,1%	0,0	197,0	44,7%	10,3	197,2	27,9%	10,3
Linja-auto	1 250,4	0,2	0,1%	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,2	0,0%	0,0
Taksi	668,6	0,0	0,0%	0,0	197,0	44,7%	29,5	197,0	27,9%	29,5
JULKINEN LIKENNE YHT.	11 509,0	266,5	100,0%	2,3	440,6	100,0%	3,8	707,1	100,0%	6,1
Liikennemuodot										
Rautatie	3 819,7	52,8	19,8%	1,4	8,5	1,9%	0,2	61,3	8,7%	1,6
Raitiovaunu	109,7	2,7	1,0%	2,5	1,8	0,4%	1,6	4,6	0,6%	4,1
Metro	410,5	0,0	0,0%	0,0	1,9	0,4%	0,5	1,9	0,3%	0,5
Linja-auto	4 731,4	207,3	77,8%	4,4	140,4	31,9%	3,0	347,6	49,2%	7,3
Taksi	1 096,1	1,3	0,5%	0,1	287,5	65,2%	26,2	288,8	40,8%	26,3
Lento	1 337,6	0,0	0,0%	0,0	0,5	0,1%	0,0	0,5	0,1%	0,0
Suomenlinnan lautta	4,0	2,3	0,9%	58,7	0,1	0,0%	1,3	2,4	0,3%	60,0

1) Liikenteen osto, valtionavut ja alijäämäisen liikenteen rahoitus.

2) Erityisryhmien matkaliput ja matkakustannusten korvaaminen.

3) Kokonaisrahoitus on suoran rahoituksen ja matkakustannusten korvausten summa.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne

JULKISTEN VAROJEN LÄHTEET RAHOITTAJAN MUKAAN 2007

2007 Milj. euroa	Suora rahoitus					Matkakust. korvaukset					Valtion rahoitus	Kuntien rahoitus	Julkinen rahoitus
	Valtio	1) Osuus	Kunnat	2) Osuus	Milj. euroa	Valtio	3) 4) 5) Osuus	Kunnat	3) 4) Osuus	Milj. euroa	Milj. euroa	Milj. euroa	Milj. euroa
JOUKKOLIIKENNE	78,6	0,2	184,3	0,4	262,9	34,8	0,1	155,1	0,3	189,9	113,3	339,4	452,8
Kaukoliikenne	30,1	0,8	0,0	0,0	30,1	8,0	0,2	0,0	0,0	8,0	38,1	0,0	38,1
Rautatie	30,1	0,9	0,0	0,0	30,1	3,0	0,1	0,0	0,0	3,0	33,1	0,0	33,1
<i>jo sta o sto liikenne</i>	<i>30,1</i>				<i>30,1</i>						<i>30,1</i>		
Linja-auto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5	1,0	0,0	0,0	4,5	4,5	0,0	4,5
<i>jo sta o sto liikenne</i>	<i>0,0</i>				<i>0,0</i>					<i>0,0</i>			
Lento	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5
<i>jo sta o sto liikenne</i>	<i>0,0</i>		<i>0,0</i>		<i>0,0</i>					<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	
Suurten kaupunkien liikenne	0,9	0,0	122,1	0,9	123,0	0,3	0,0	12,0	0,1	12,3	1,1	134,1	135,3
Rautatie	0,0	0,0	13,5	0,9	13,5	0,0	0,0	1,4	0,1	1,4	0,0	14,9	14,9
Raitiovaunu	0,0	0,0	2,7	0,6	2,7	0,0	0,0	1,8	0,4	1,8	0,0	4,6	4,6
Metro	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	1,0	1,9	0,0	1,9	1,9
Linja-auto	0,9	0,0	103,6	0,9	104,4	0,3	0,0	6,8	0,1	7,0	1,1	110,3	111,5
Suomenlinnan lautta	0,0	0,0	2,3	1,0	2,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	2,4	2,4
Muu kaupunkiliikenne	12,2	0,2	31,9	0,6	44,1	0,9	0,0	12,2	0,2	13,1	13,1	44,1	57,2
Linja-auto	12,2	0,2	31,9	0,6	44,1	0,9	0,0	12,2	0,2	13,1	13,1	44,1	57,2
<i>jo sta valtion o sto liikenne</i>	<i>6,2</i>												
<i>jo sta kuntien o sto liikenne</i>			<i>21,5</i>										
Muu joukkoliikenne	35,4	0,2	30,3	0,1	65,7	25,7	0,1	130,9	0,6	156,6	61,1	161,2	222,3
Rautatie	9,2	0,7	0,0	0,0	9,2	1,5	0,1	2,6	0,2	4,1	10,7	2,6	13,3
Linja-auto	24,9	0,2	30,3	0,2	55,1	24,1	0,2	66,9	0,5	91,1	49,0	97,2	146,2
<i>jo sta valtion o sto liikenne</i>	<i>20,6</i>				<i>20,6</i>						<i>20,6</i>		
<i>jo sta kuntien o sto liikenne</i>			<i>24,0</i>		<i>24,0</i>							<i>24,0</i>	
Taksi	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0	61,4	1,0	61,4	1,3	61,4	62,8
<i>jo sta valtion o sto liikenne</i>	<i>1,3</i>				<i>1,3</i>						<i>1,3</i>		
<i>jo sta kuntien o sto liikenne</i>					<i>0,0</i>								
TIILAUSLIIKENNE	3,6	0,0	0,0	0,0	3,6	95,8	0,4	155,0	0,6	250,7	99,3	155,0	254,3
tilausliikenne	3,3	0,1	0,0	0,0	3,3	2,6	0,0	51,1	0,9	53,7	6,0	51,1	57,1
Linja-auto	3,3	0,1	0,0	0,0	3,3	2,4	0,1	22,3	0,8	24,7	5,8	22,3	28,0
Taksi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	28,8	1,0	29,0	0,2	28,8	29,0
Muu tilausliikenne	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	93,1	0,5	103,8	0,5	197,0	93,4	103,8	197,2
Linja-auto	0,2	1,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
Taksi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	93,1	0,5	103,8	0,5	197,0	93,1	103,8	197,0
JULKINEN LIIKENNE YHT.	82,1	0,1	184,3	0,3	266,5	130,5	0,2	310,0	0,4	440,6	212,7	494,4	707,1
Liikennemuodot													
Rautatie	39,3	0,6	13,5	0,2	52,8	4,5	0,1	4,0	0,1	8,5	43,8	17,5	61,3
Raitiovaunu	0,0	0,0	2,7	0,6	2,7	0,0	0,0	1,8	0,4	1,8	0,0	4,6	4,6
Metro	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,9	1,0	1,9	0,0	1,9	1,9
Linja-auto	41,5	0,1	165,8	0,5	207,3	32,2	0,1	108,1	0,3	140,4	73,8	273,9	347,6
Taksi	1,3	0,0	0,0	0,0	1,3	93,3	0,3	194,1	0,7	287,5	94,7	194,1	288,8
Lento	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	1,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,5
Suomenlinnan lautta	0,0	0,0	2,3	1,0	2,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	2,4	2,4

Osuudet on laskettu kokonaisrahoituksesta.

- 1) Kaukoliikennepalvelujen (LVM) sekä maaseudun runkoliikenteen, kaupunkimaisen paikallisliikenteen ja taksa-alennusten ostot (LVM, LH) sekä Puolustusvoimien tilausajojen ostot.
- 2) Liikennöintikorvausten ja matkalipputulojen erotuksen kattaminen ja suurten kaupunkien liikenteen alijäämien korvaukset.
- 3) Koululaistilaukset ja koululaistiliput, liikennetyyppijakautuma osittain arvionvarainen.
- 4) Sosiaalihuollon ja sairausvakuutuslain mukaiset matkakustannusten korvaukset, liikennetyyppijako osittain arvionvarainen.
- 5) Puolustus- ja työministeriöiden suorittamat varusmiesten ja siviilipalvelusmiesten lomamatkojen korvaukset, liikennetyyppijako arvionvarainen.

Suomen sisäinen matkustajaliikenne
MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUSTEN LÄHTEET 2007

2007 Milj. euroa	Matkakustannusten korvaukset, milj. euroa										Yhteensä Milj. euroa
	Opetus- toimi	1) Osuus	Sosiaali- ja terveys- toimi	2) Osuus	Muut kunta- sektorit	Osuus	Puolustus- ministeriö	3) Osuus	Työminist siviili- palvelus	3) Osuus	
JOUKKOLIIKENNE	141,0	74,3%	41,4	21,8%	0,0	0,0%	6,4	3,4%	1,0	0,5%	189,9
Kaukoliikenne	1,1	14,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	5,9	73,9%	1,0	12,1%	8,0
Rautatie	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	2,3	79,4%	0,6	20,6%	3,0
Linja-auto	1,1	24,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	3,1	68,6%	0,3	6,8%	4,5
Lento	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,4	91,0%	0,0	9,0%	0,5
Suurten kaupunkien liikenne	3,0	24,2%	9,3	75,8%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	12,3
Rautatie	0,4	24,7%	1,1	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1,4
Raitiovaunu	0,4	24,7%	1,4	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1,8
Metro	0,5	24,7%	1,4	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1,9
Linja-auto	1,7	23,8%	5,4	76,2%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	7,0
Suomenlinnan lautta	0,0	24,7%	0,0	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,1
Muu kaupunkiliikenne	5,6	43,3%	7,2	55,3%	0,0	0,0%	0,2	1,4%	0,0	0,0%	13,1
Linja-auto	5,6	43,3%	7,2	55,3%	0,0	0,0%	0,2	1,4%	0,0	0,0%	13,1
Muu joukkoliikenne	131,3	83,9%	24,9	15,9%	0,0	0,0%	0,4	0,2%	0,0	0,0%	156,6
Rautatie	0,8	20,1%	3,3	79,9%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	4,1
Linja-auto	71,4	78,4%	19,3	21,2%	0,0	0,0%	0,4	0,4%	0,0	0,0%	91,1
Taksi	59,1	96,1%	2,4	3,9%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	61,4
TI LAUSLIKENNE	51,3	20,4%	197,5	78,8%	2,0	0,8%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	250,7
Säännöllinen tilausliikenne	51,3	95,4%	2,5	4,6%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	53,7
Linja-auto	22,2	90,0%	2,5	10,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	24,7
Taksi	29,0	100,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	29,0
Muu tilausliikenne	0,0	0,0%	195,0	99,0%	2,0	1,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	197,0
Linja-auto	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0
Taksi	0,0	0,0%	195,0	99,0%	2,0	1,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	197,0
JULKINEN LIIKENNE YHT.	192,3	43,6%	238,9	54,2%	2,0	0,5%	6,4	1,5%	1,0	0,2%	440,6
Liikennemuodot											
Rautatie	1,2	13,9%	4,4	51,3%	0,0	0,0%	2,3	27,6%	0,6	7,2%	8,5
Raitiovaunu	0,4	24,7%	1,4	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1,8
Metro	0,5	24,7%	1,4	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	1,9
Linja-auto	102,1	72,7%	34,3	24,5%	0,0	0,0%	3,7	2,6%	0,3	0,2%	140,4
Taksi	88,1	30,7%	197,3	68,7%	2,0	0,7%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	287,5
Lento	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,4	91,0%	0,0	9,0%	0,5
Suomenlinnan lautta	0,0	24,7%	0,0	75,3%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,0	0,0%	0,1

Osuudet on laskettu matkakustannusten korvausten kokonaissummasta.

1) Koululaistilaisajat ja koululaisiput, liikennetyyppijakautuma osittain arvionvarainen.

2) Sosiaalihuollon ja sairausvakuutuslain mukaiset matkakustannusten korvaukset, liikennetyyppijako arvionvarainen.

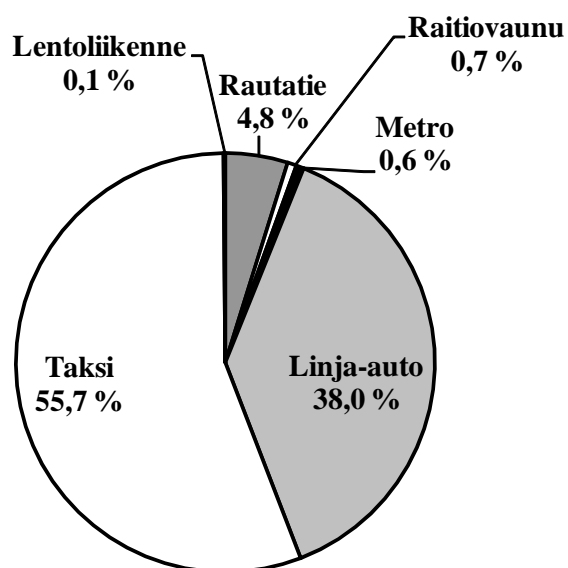
3) Puolustus- ja työministeriöiden suorittamat varusmiesten ja siviilipalvelusmiesten lomamatkojen korvaukset, liikennetyyppijako arvionvarainen.

KAPASITEETTI 31.12.2009

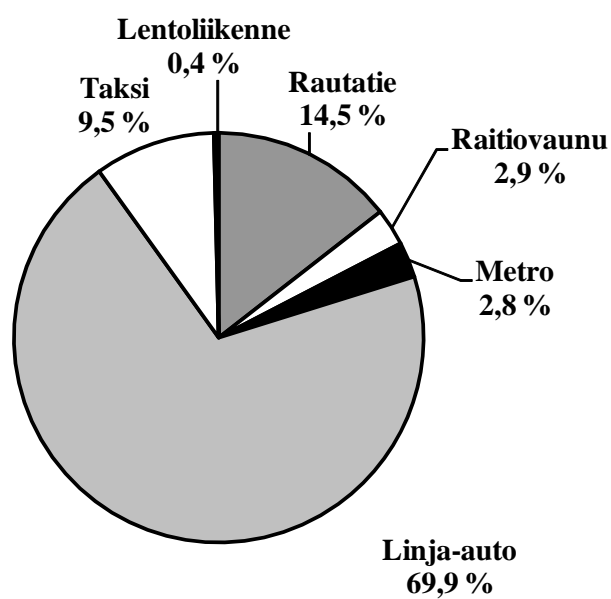
Ajoneuvokapasiteetti

Liite 3

1 (5)

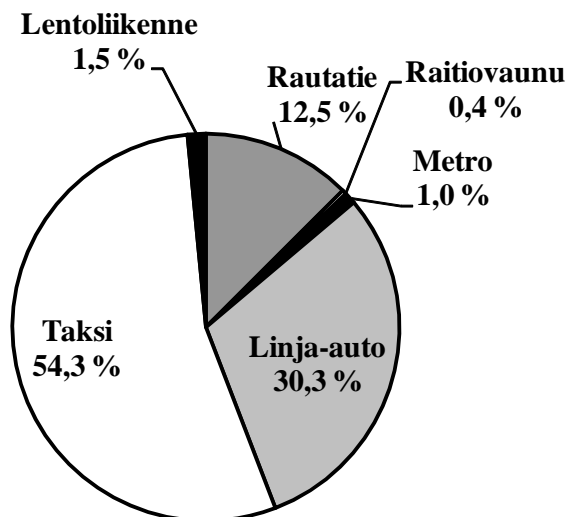

Paikkakapasiteetti (sisältää myös seisomapaikat)

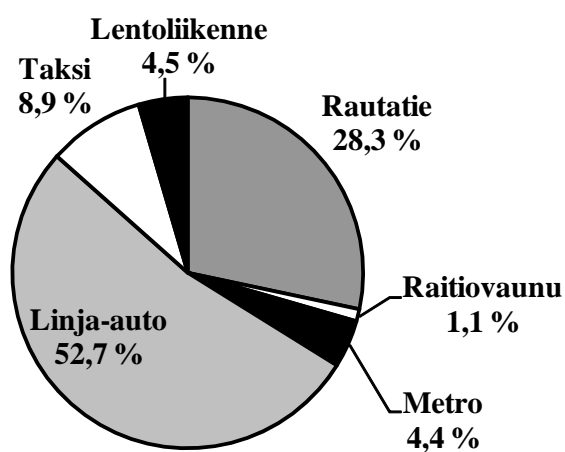

SUORITE 2009
Ajoneuvokilometrit

Liite 3
2 (5)

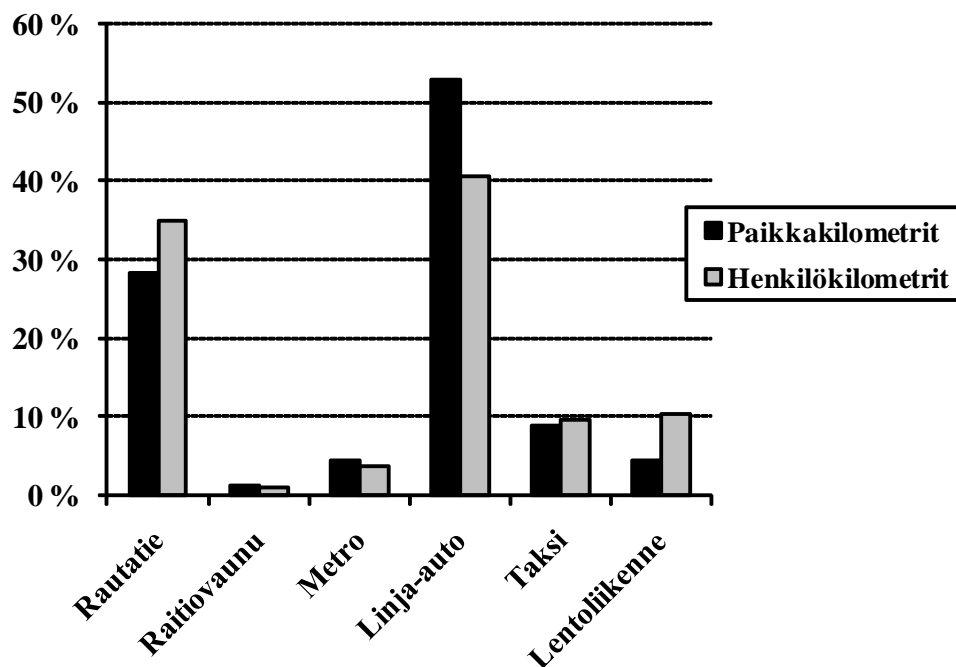
Paikkakilometrit (sisältää myös seisomapaikat)

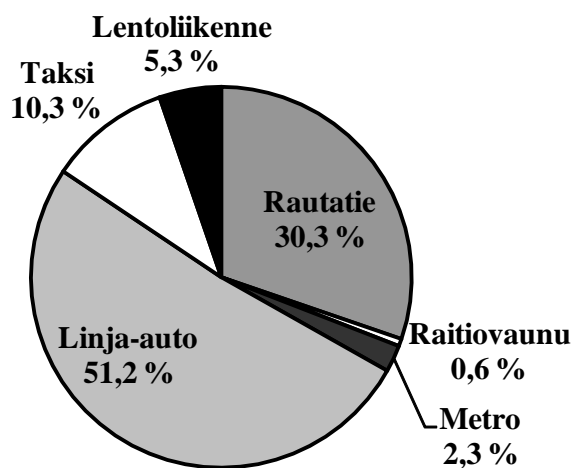
SUORITE 2009

Paikka- ja henkilökilometrit (sisältää myös seisomapaikat)

Osuus kaikista paikka- ja henkilökilometreistä

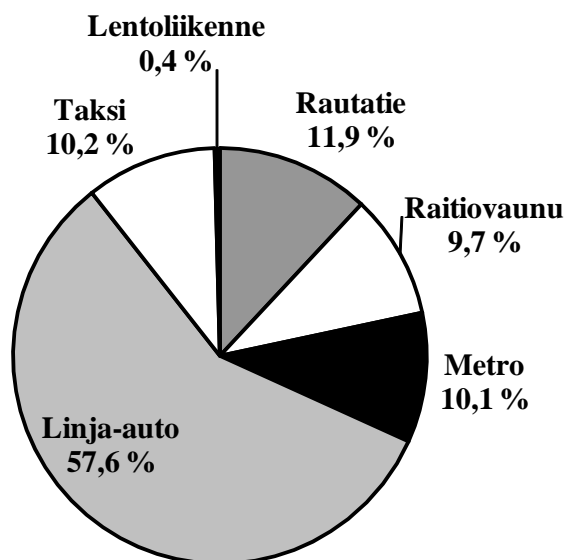

Istumapaikkakilometrit (sisältää junien makuupaikat)

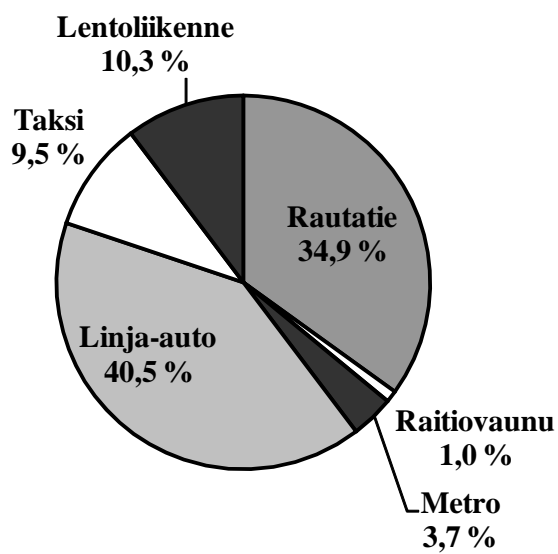

SUORITE 2009

Matkustajamäärä

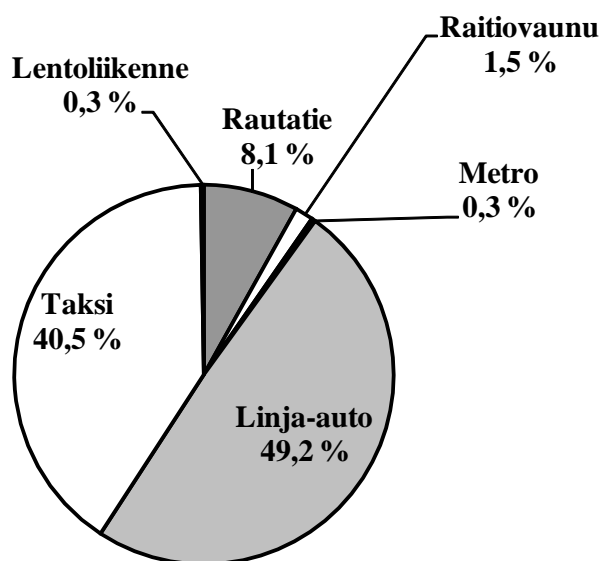

Henkilökilometrit

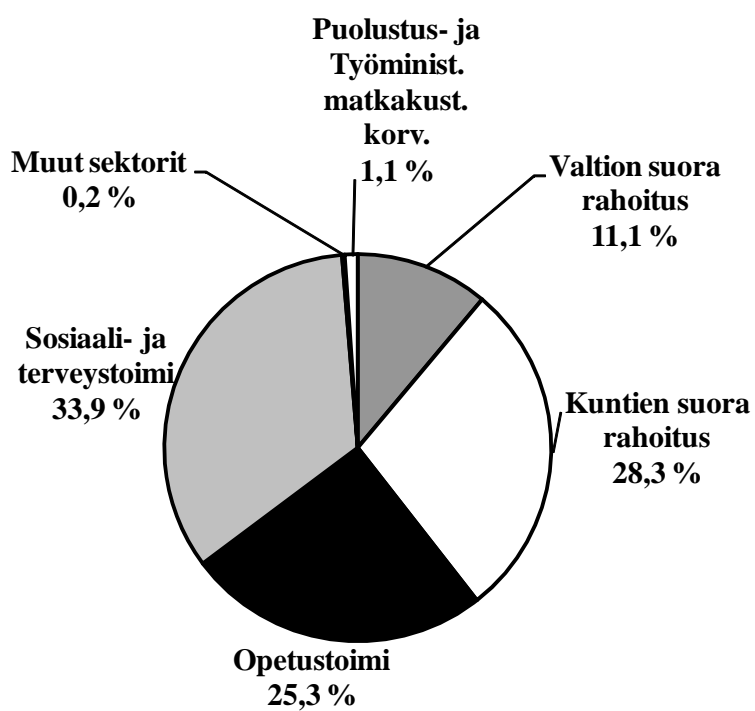

JULKINEN RAHOITUS 2009

Kokonaisrahoituksen kohdentaminen

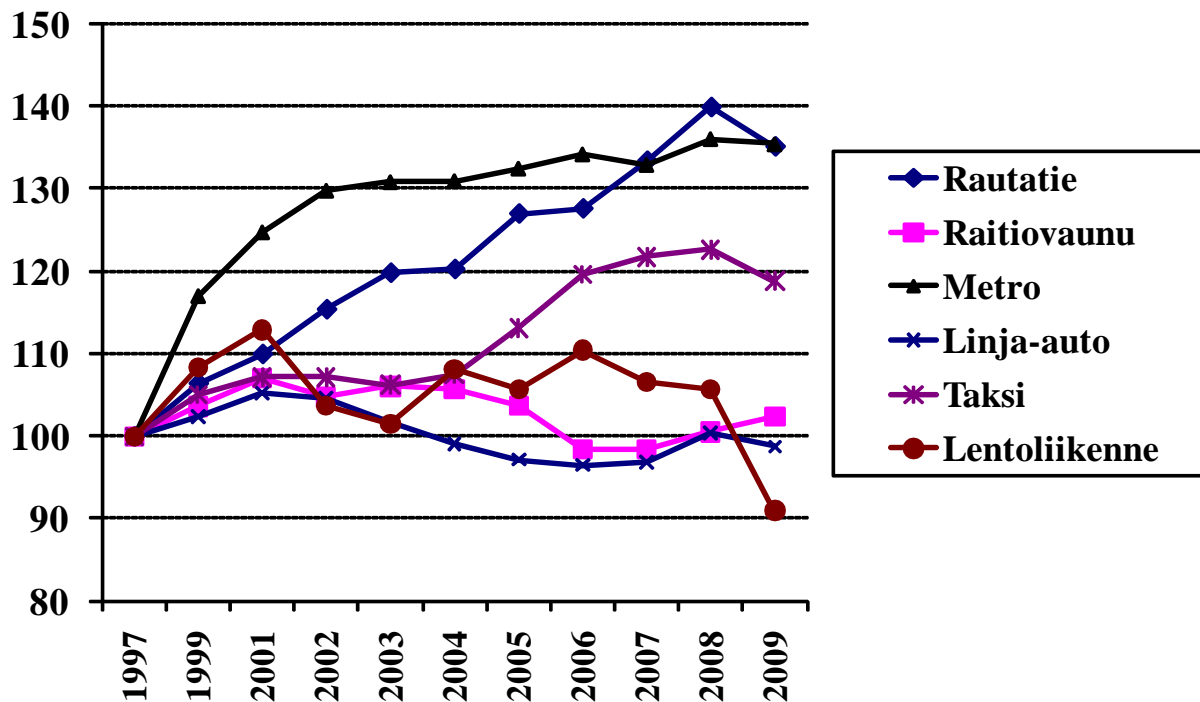

Kokonaisrahoituksen lähteet

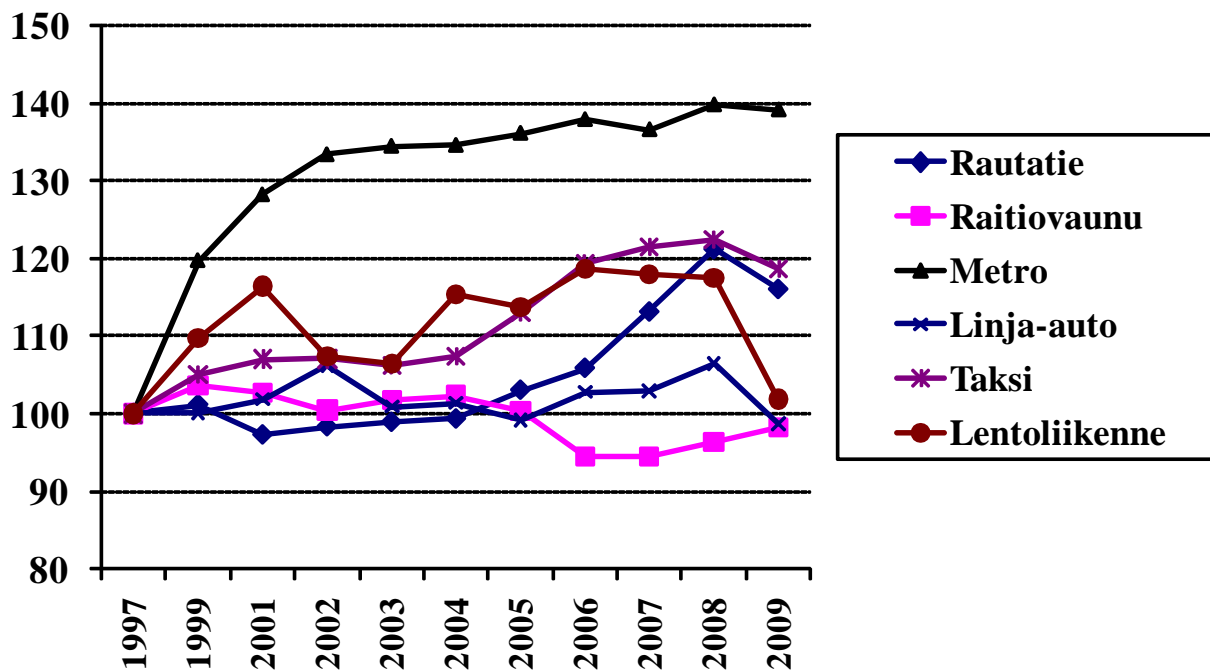
Matkustajamäärät

Indeksi 1997 = 100

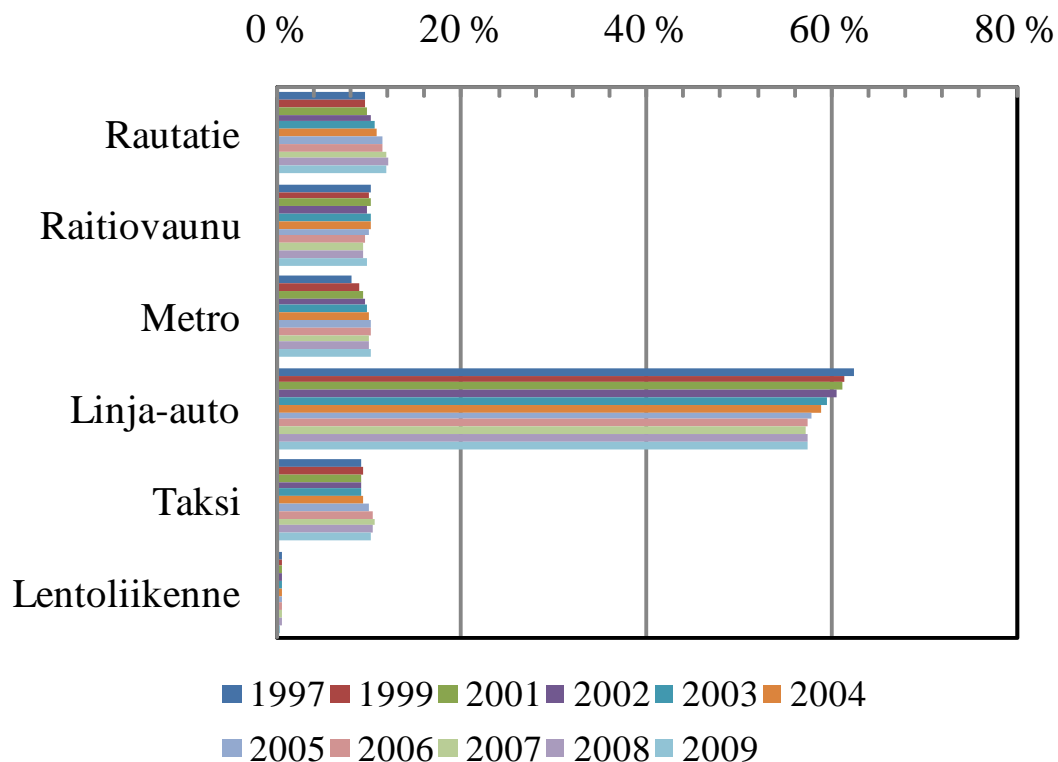
Henkilökilometrit

Indeksi 1997 = 100

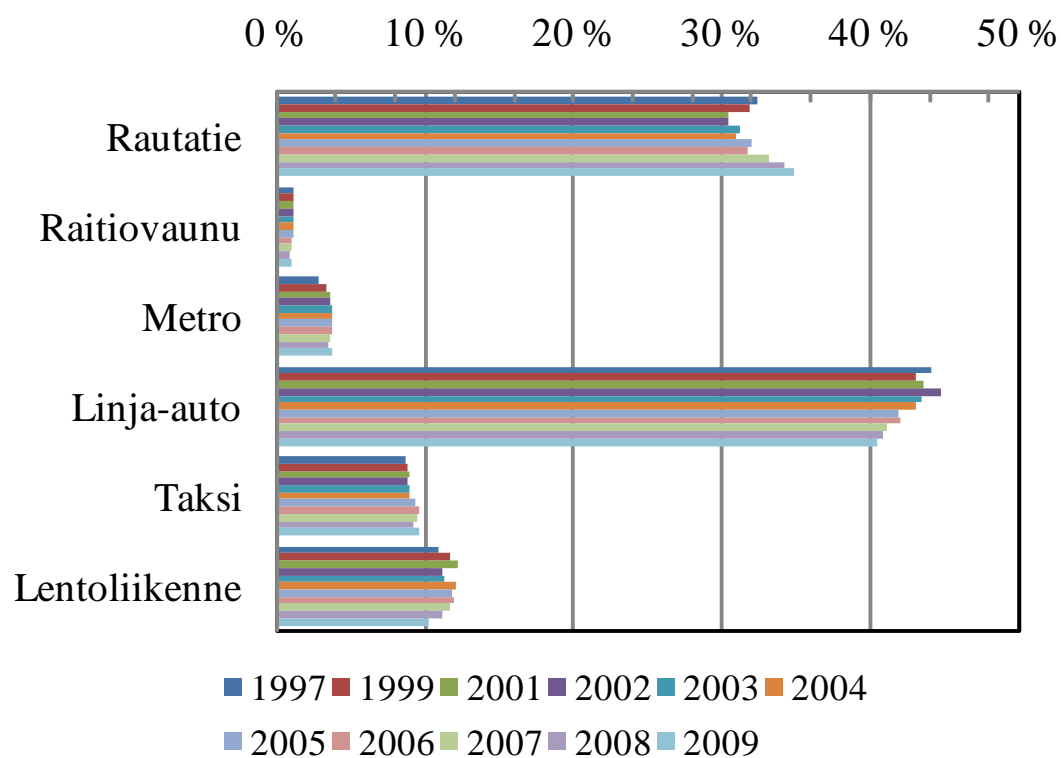
Matkustajamäärät

Julkisen liikenteen markkinaosuudet

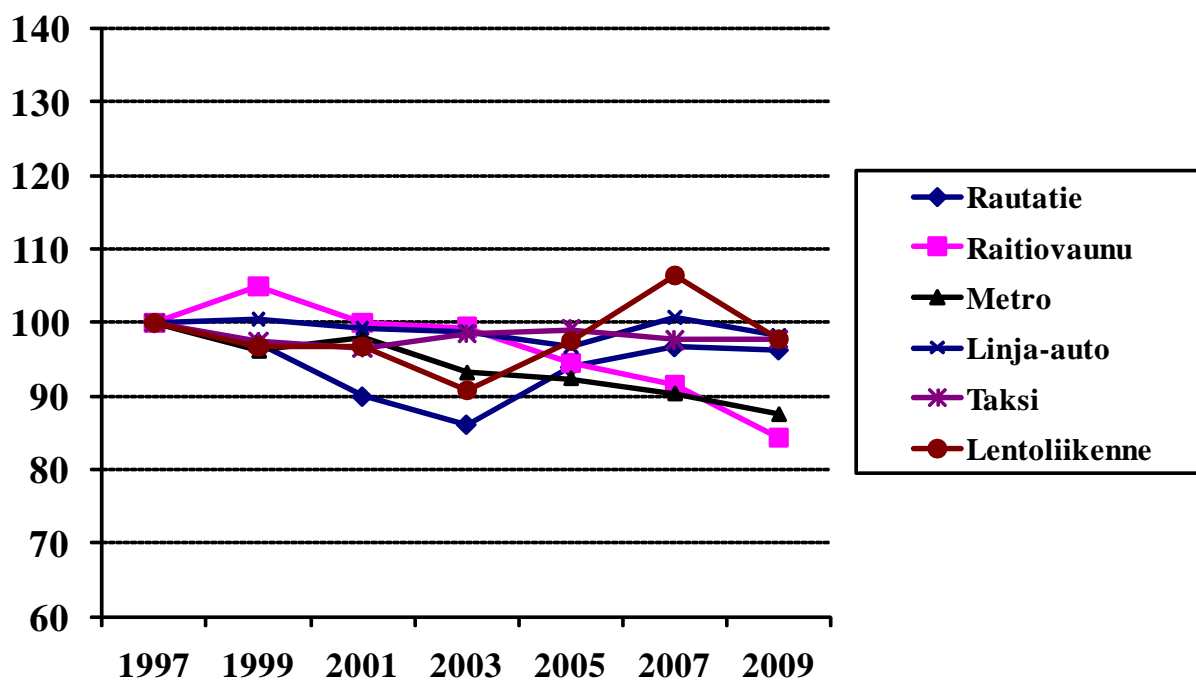
Henkilökilometrit

Julkisen liikenteen markkinaosuudet

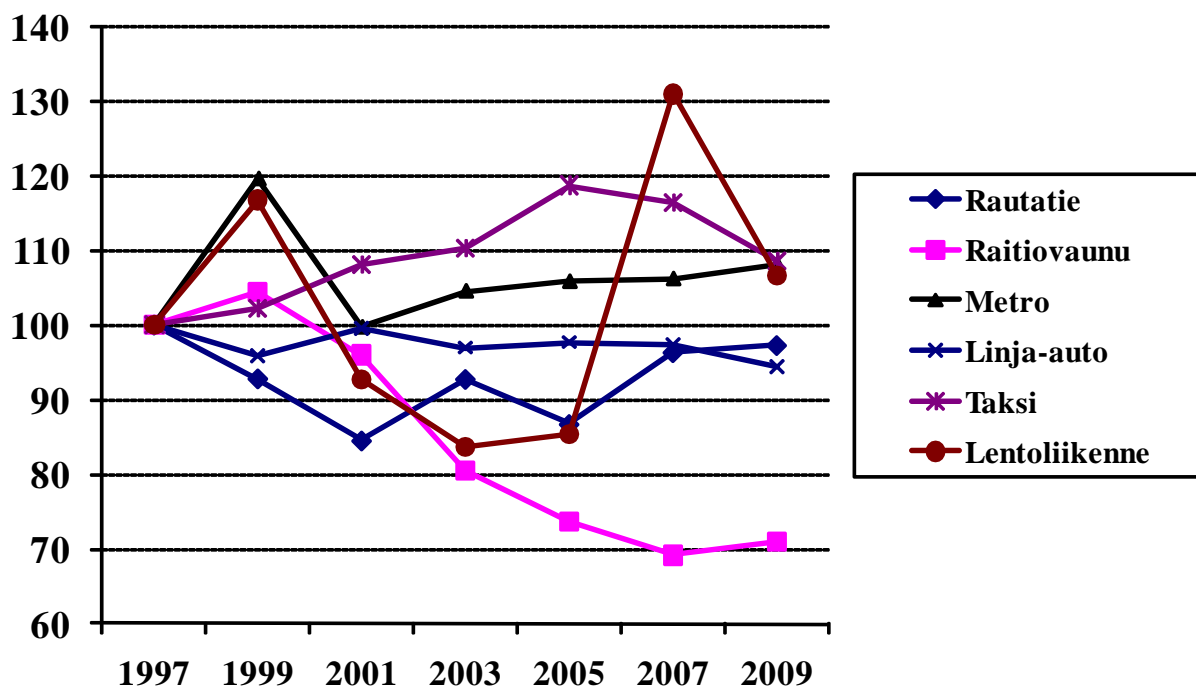

Täyttöaste: henkilö-km / istumapaikka-km (sis. junien makuupaikat)
Indeksi 1997 = 100

Liite 4
3 (6)

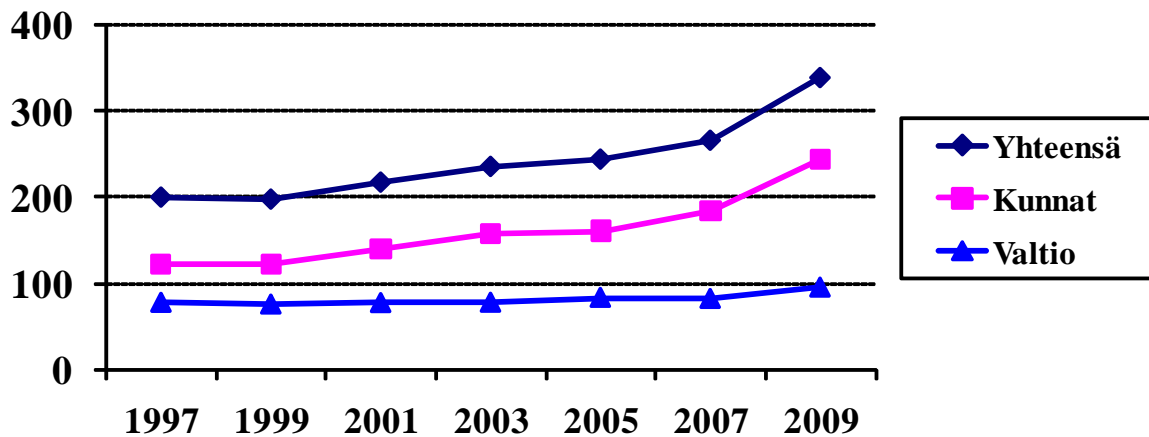

Henkilö-km / matkustajapaikkakapasiteetti
Indeksi 1997 = 100

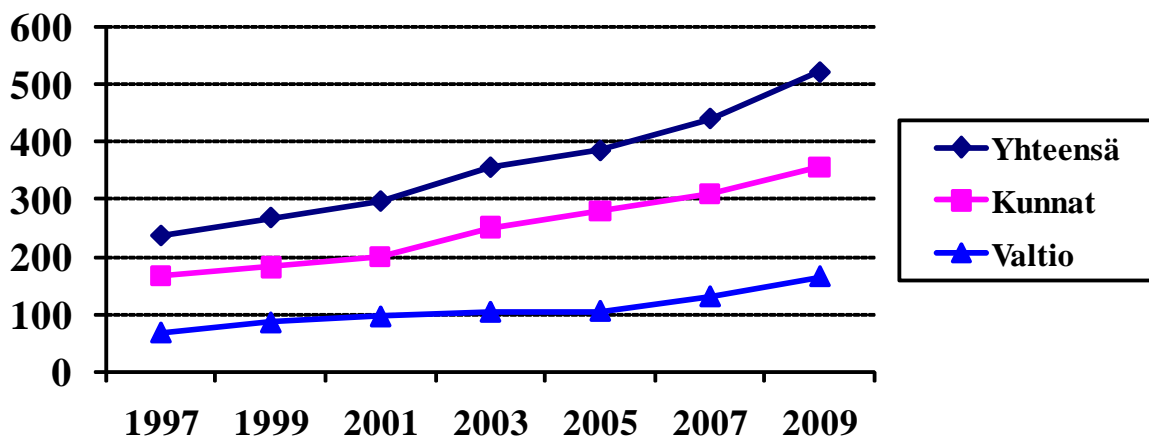

Julkishallinnon rahoitus julkiselle liikenteelle, miljoonaa euroa

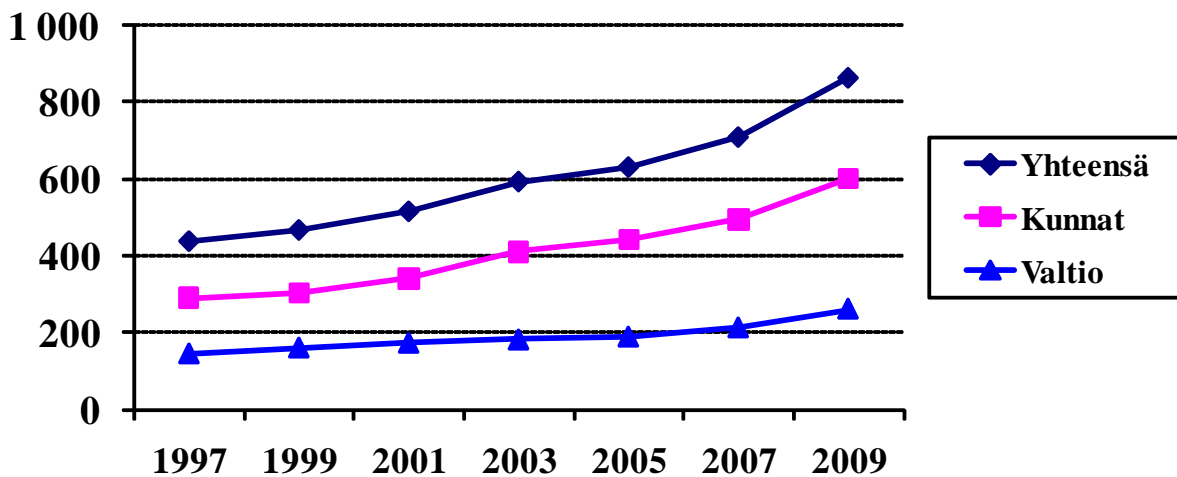
Suora rahoitus (liikenteen osto, valtionavut ja alijäämäisen liikenteen rahoitus)

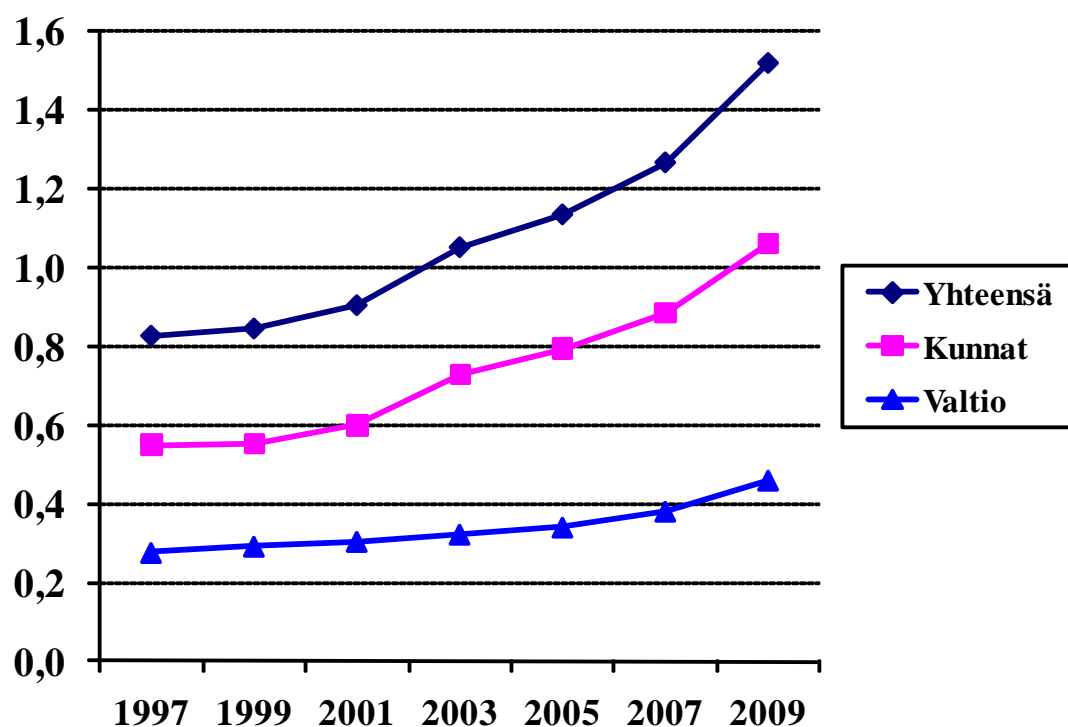
Matkakustannusten korvaukset (erityisryhmien matkaliput ja matkakust. korv.)

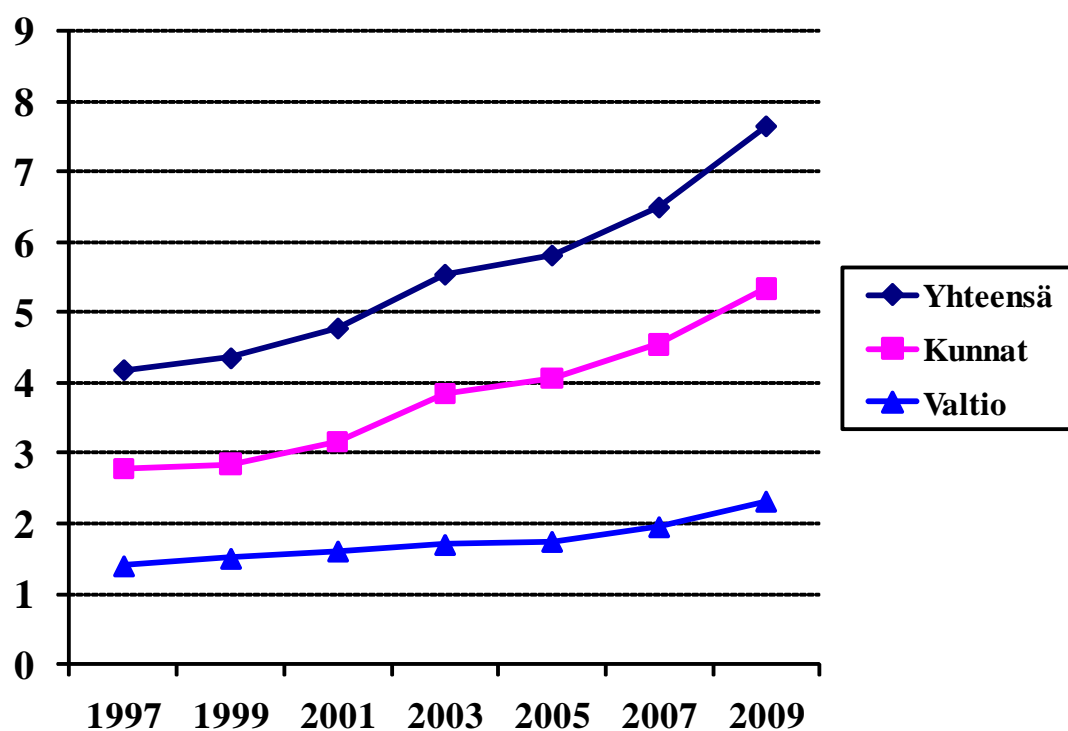
Kokonaisrahoitus (suora rahoitus ja matkakustannusten korvaukset yhteensä)

Julkishallinnon kokonaisrahoitus julkiselle liikenteelle euroa / matkustaja

Julkishallinnon kokonaisrahoitus julkiselle liikenteelle senttiä / henkilö-km

Suoritteiden aikasarjat indekseinä
1997 = 100

Liite 4
6 (6)

Ajoneuvo-km

	Rautatie	Raitiovaunu	Metro	Linja-auto	Taksi	Lentoliikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1999	101,6	98,5	125,2	102,1	105,2	107,8	65,0	103,9
2001	101,6	102,2	131,5	105,0	107,3	113,7	64,6	106,0
2002	104,8	101,7	145,1	111,9	107,3	105,9	64,6	108,7
2003	107,4	102,0	145,1	104,9	106,3	108,9	65,3	106,3
2004	105,4	97,8	146,4	106,0	107,5	113,8	65,3	107,0
2005	104,5	97,2	148,1	105,5	113,3	118,8	65,3	109,8
2006	102,9	95,9	146,9	104,9	120,1	118,2	66,6	112,9
2007	104,1	95,4	152,0	105,8	122,1	110,5	70,0	114,3
2008	106,6	99,4	151,7	107,1	122,8	110,9	71,6	115,4
2009	106,1	101,9	159,9	104,1	119,0	111,0	71,7	112,5

Matkustajamäärä

	Rautatie	Raitiovaunu	Metro	Linja-auto	Taksi	Lentoliikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1999	106,4	103,6	117,0	102,4	105,0	108,3	117,5	104,4
2001	110,0	107,0	124,8	105,3	107,1	112,9	116,7	107,7
2002	115,4	104,7	129,8	104,6	107,1	103,7	125,0	107,9
2003	119,8	106,0	130,9	101,6	106,2	101,5	108,3	106,6
2004	120,3	105,6	131,0	99,0	107,4	108,1	116,7	105,1
2005	127,0	103,6	132,5	97,2	113,1	105,7	116,7	105,0
2006	127,6	98,4	134,2	96,5	119,7	110,4	116,7	104,9
2007	133,4	98,4	132,9	96,8	121,7	106,5	125,0	105,7
2008	139,9	100,5	136,1	100,4	122,6	105,7	125,0	109,1
2009	135,1	102,4	135,4	98,7	118,8	91,0	128,9	107,4

Henkilökilometrit

	Rautatie	Raitiovaunu	Metro	Linja-auto	Taksi	Lentoliikenne	SL lautta	Yhteensä
1997	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1999	101,1	103,7	119,7	100,2	105,0	109,8	112,1	102,5
2001	97,2	102,6	128,2	101,8	107,0	116,4	115,2	103,1
2002	98,3	100,4	133,3	106,3	107,1	107,4	124,2	104,6
2003	98,9	101,7	134,4	100,9	106,2	106,4	109,1	102,3
2004	99,3	102,3	134,5	101,4	107,4	115,4	115,2	103,7
2005	103,0	100,4	136,1	99,2	113,0	113,7	115,2	104,3
2006	105,9	94,4	137,9	102,8	119,4	118,6	118,2	107,9
2007	113,1	94,4	136,6	102,9	121,5	118,0	121,2	110,3
2008	121,2	96,4	139,8	106,4	122,5	117,5	121,2	114,6
2009	116,1	98,2	139,1	98,7	118,7	101,8	127,3	107,5

Julkishallinnon suoran rahoituksen jaottelu ostoihin ja lipputukiin

Rahoituksen lähteet yhteensä, milj. euroa

	Valtio				Kunnat				Yhteensä			
	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä
1997	71,8	5,7	68,6	146,1	115,6	6,9	167,8	290,3	187,4	12,6	236,3	436,4
1999	69,0	6,4	85,8	161,3	115,2	7,0	182,0	304,2	184,3	13,4	267,8	465,5
2001	69,2	8,0	96,1	173,3	131,5	8,8	200,3	340,6	200,7	16,8	296,4	513,9
2003	67,9	9,7	104,1	181,7	145,3	12,9	251,4	409,6	213,3	22,6	355,5	591,3
2005	72,4	11,0	105,6	189,0	146,5	14,6	279,1	440,1	218,9	25,5	384,7	629,1
2007	71,2	10,9	130,5	212,7	166,8	17,6	310,0	494,4	238,0	28,5	440,6	707,1
2009	80,6	15,0	164,9	260,5	220,1	24,0	356,6	600,7	300,7	39,0	521,5	861,2

Rahoituksen lähteet joukkoliikenteelle, milj. euroa

	Valtio				Kunnat				Yhteensä			
	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä
1997	67,3	5,7	29,2	102,2	115,6	6,9	81,3	203,8	182,9	12,6	110,5	306,0
1999	64,0	6,4	37,3	107,7	115,2	7,0	82,6	204,8	179,2	13,4	119,9	312,6
2001	64,9	8,0	42,7	115,6	131,5	8,8	86,7	227,0	196,4	16,8	129,4	342,7
2003	67,5	9,7	47,0	124,3	145,3	12,9	117,7	275,9	212,9	22,6	164,7	400,2
2005	69,0	11,0	33,3	113,3	146,5	14,6	130,7	291,7	215,5	25,5	164,0	405,0
2007	67,7	10,9	34,8	113,3	166,8	17,6	155,1	339,4	234,4	28,5	189,9	452,8
2009	76,1	15,0	41,5	132,6	220,1	24,0	174,2	418,3	296,2	39,0	215,7	551,0

Rahoituksen lähteet tilausliikenteelle, milj. euroa

	Valtio				Kunnat				Yhteensä			
	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä	Ostot	Lippu- tuet	Matkakust. korvaukset	Yhteensä
1997	4,6	0,0	39,4	43,9	0,0	0,0	86,4	86,4	4,6	0,0	125,8	130,4
1999	5,0	0,0	48,5	53,5	0,0	0,0	99,4	99,4	5,0	0,0	147,9	152,9
2001	4,3	0,0	53,4	57,7	0,0	0,0	113,6	113,6	4,3	0,0	167,0	171,3
2003	0,4	0,0	57,1	57,5	0,0	0,0	133,7	133,7	0,4	0,0	190,8	191,2
2005	3,4	0,0	72,3	75,7	0,0	0,0	148,4	148,4	3,4	0,0	220,7	224,1
2007	3,6	0,0	95,8	99,3	0,0	0,0	155,0	155,0	3,6	0,0	250,7	254,3
2009	4,5	0,0	123,4	127,9	0,0	0,0	182,3	182,3	4,5	0,0	305,7	310,2